

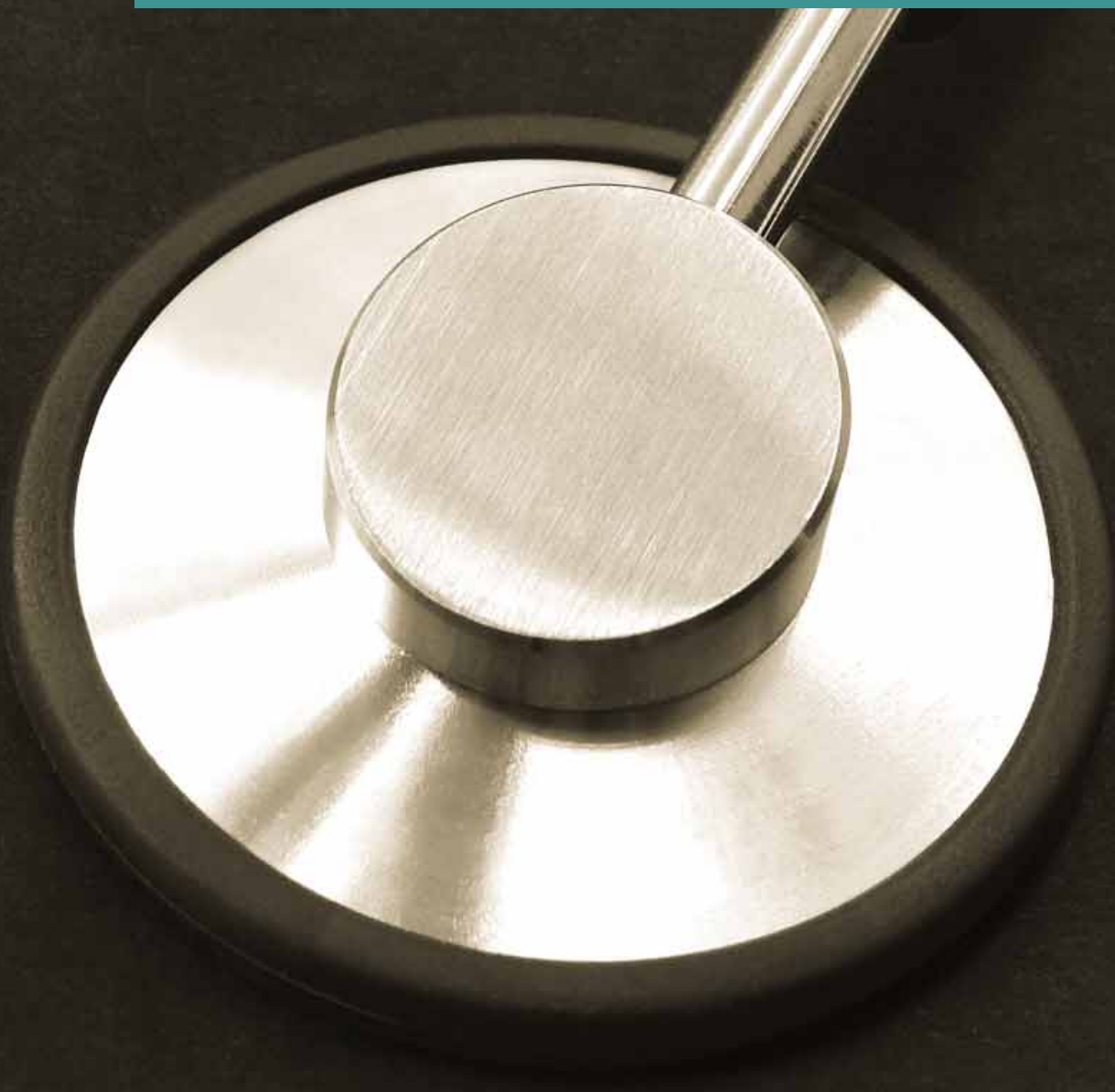

**VÝROČNÍ ZPRÁVA VŠEOBECNÉ FAKULTNÍ
NEMOCNICE V PRAZE ZA ROK 2005**

FONENDOSKOP

Již ve starověkém Řecku přikládali lékaři k pacientově hrudi ucho, když si chtěli poslechnout jeho srdce. V roce 1816 chtěl tímto způsobem vyšetřit svou značně obézní pacientku **doktor T. H. Laennek**. Byl však v rozpacích, když mu obnažila své bujné poprsí a nevěděl, jak vyšetření provést. Vzpomněl si na hru dvou malých kluků – jeden z nich ňukal do dřevěné klády, na níž měl přiložené ucho ten druhý. Doktor se tímto inspiroval, popadnul pár listů papíru, **stočil je do trubice a jedním koncem přiložil na hrudník** šokované slečny. Sám byl překvapen, že srdeční ozvy slyší mnohem lépe než kdykoliv předtím. První fonendoskop tak uzřel světlo světa v podobě **dřevěné trubičky**, která se používala až do roku 1850. Později dřevo nahradila pryž, připojily se olivky do uší a ozvučnici doplnila membrána.

OBSAH

O NEMOCNICI	4
ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE	6
ÚSEK LÉČEBNÉ PÉČE	8
ÚSEK OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE	11
DOZORČÍ RADA	15
ETICKÁ KOMISE	17
LÉKÁRNA	18
FINANČNÍ ZPRÁVA	22
PŘÍJMY OD ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN	31
PERSONÁLNÍ ÚSEK	32
TECHNICKÝ ÚSEK	34
ODDĚLENÍ VNITŘNÍHO AUDITU A KONTROLY	35
OBCHODNÍ ÚSEK	38
ODDĚLENÍ ORGANIZACE A ŘÍZENÍ	39
LEGISLATIVNĚ PRÁVNÍ ODBOR	40
ÚSEK INFORMATIKY	42
ÚSEK ÚČETNICTVÍ A CONTROLLINGU VFN	44
SEZNAM KLINIK	47

O NEMOCNICI

ADRESA	Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) U Nemocnice 2 / 128 08 Praha 2	IČ / DIČ	00064165 / CZ00064165
T / F	224 961 111 / 224 919 040	E-MAIL	vf@vf.cz
		WWW	www.vf.cz

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze patří mezi největší nemocnice nejen v České republice, ale v celé Evropě. Úzce spolupracuje s Univerzitou Karlovou – 1. lékařskou fakultou, která vytváří velkou základnu vědy a výzkumu ve VFN. VFN má jako první v České republice certifikovanou nemocniční lékárnu dle ISO norem 9001:2000. Mezi odborná centra v naší nemocnici patří například Toxinologické informační středisko pro ČR, Centrum diagnostiky a léčby dědičných metabolických poruch, Kardiocentrum, Centrum pro léčbu Gaucherovy choroby, Perinatologická centra VFN pro Prahu a Středočeský kraj, Centrum pro hlášení nemocí z povolání, Centrum diagnostiky chorob prsu V. Polaka atp. Celkem je ve VFN cca 45 klinik, ústavů a oddělení.

STATUT

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) je samostatnou příspěvkovou organizací v přímé řídicí působnosti Ministerstva zdravotnictví.

HLAVNÍ ČINNOST VFN

VFN je vybraným zdravotnickým, vzdělávacím a výzkumným zařízením určeným MZ ČR. Působnost VFN je spádová oblast celé ČR vymezená MZ ČR.

Ve VFN jsou přijímáni pacienti, kterým je poskytována potřebná základní, ošetrovatelská, specializovaná a zvláště specializovaná léčebná a diagnostická péče, jejíž součástí jsou i nezbytná preventivní opatření. VFN poskytuje na svých pracovištích též ambulantní služby a konziliární služby jiným zdravotnickým zařízením.

Odborná pracoviště VFN jsou výukovými základnami lékařských, farmaceutických, popřípadě jiných fakult a výukovými základnami pro další vzdělávání lékařů, farmaceutů a dalších odborných pracovníků ve zdravotnictví.

VFN umožňuje odborné praktické vyučování žáků středních a vyšších škol, může provádět kvalifikační kurzy k získání způsobilosti k výkonu povolání nižších a pomocných zdravotnických pracovníků.

VFN provádí základní a klinický výzkum, zavádění a ověřování nových metod, podílí se na klinickém hodnocení léčiv a ověřování prostředků zdravotnické techniky s cílem prokázat jejich účinnost, bezpečnost a jakost.

Je oprávněna poskytovat komplexní lékárenskou péči (distribuce léčiv, diagnostik, zdravotnických prostředků a rehabilitačních pomůcek), jak v rámci VFN, tak i veřejnosti, zajišťovat transfúzní službu a zpracovávat jiný biologický materiál.

VFN zajišťuje činnost ekonomickou, provozní, technickou, investiční včetně projekční, administrativní, činnost svých pomocných a obslužných provozů v rozsahu potřebném pro naplnění účelu svého zařízení. Je-li zajištěna povinnost využívání kapacit pomocných a obslužných provozů optimálním způsobem i jejich externích realizací, jedná se o činnost hlavní, pokud není vykonávána za účelem dosažení zisku.

ENDOPROTÉZA

Snaha o operační řešení bolestivé destrukce kloubů za užití cizorodého materiálu má za sebou dlouhou historii. Současnému pojetí kloubních náhrad se přiblížil **Campbell v roce 1940**, kdy použil jako interpozitum kovovou destičku. Konstrukce implantátu začala kopírovat tvar kontaktních ploch kloubu. Ke zlepšení pohybu byla později použita kombinace **kovu s umělou hmotou**. Pro tento implantát bylo typické, že obě části byly pevně spojeny šarnýrovým kloubem, který však nerespektuje biomechaniku pohybu. V počátcích tak docházelo k častým selháním implantátu a jeho uvolňování. Dnes je tato cesta opuštěna ve prospěch vzájemně **nespojených náhrad kloubu**. Konstrukce náhrad dovoluje téměř plný rozsah pohybu v operovaném kloubu.

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE

Vážený přítel,
Vážený pacienti, příznivci, obchodní partneři a zákazníci,
Vážený zaměstnanci Všeobecné fakultní nemocnice v Praze,

dovolte mi, abych se na Vás v úvodu obrátil trochu osobněji, než jak výroční zpráva instituce s obratem 4,5 mld. Kč obvykle vypadá. Když jsem se v listopadu 2003 ujal funkce ředitele bylo mým cílem VFN ekonomicky stabilizovat. Pak k tomu po půl roce díky vynikajícím spolupracovníkům a usilovné práci došlo, a já jsem, jako by to nestačilo, přijal v červnu 2004 úlohu v integračním projektu 3 pražských fakultních nemocnic. Další dvě fakultní nemocnice zažily návrat do vyrovnaného hospodaření, já i ostatní vrcholový management jsme zjistili, že můžeme mít mnohem širší záběr a zažili jsme úplně jiná prostředí a získali cenné zkušenosti. Ne vždy příjemné, nicméně zocelující a povzbuzující.

Poté jsem zažil ústup do VFN, když ministerstvo zdravotnictví projekt konsolidace významné části pražského zdravotnictví ukončilo. Četl jsem si dnes ministerský odvolávací akt a stejně jako tehdy jsem viděl, že kouzlem nechtěného, zdůvodňuje ukončení projektu konstatacím své neschopnosti projekt připravit, dozorovat, pochopit, rozhodovat, přijmout koncepci a kroky k řešení problémů. Ty byly tehdy položeny na stole a byly tvořeny zejména finančními závazky z minulosti a obsahovaly i návrhy na řešení.

Řešeny nebyly, nakonec však musely být pod nátlakem okolí stejně vypořádány v měsíci, kdy píšete tyto řádky. To je dnešní významné pozitivum, které však bude kvantifikováno až v příští výroční zprávě. Přesto mi dovoluji zrekapitulovat rok 2005 v kontextu dubna 2006, který přinesl ještě další změnu. Svě mnohaleté působení v managementu VFN jsem se rozhodl ukončit a přejít na významnější pozici do větší instituce, ale se stejnými problémy, které jsem nacházel u nás. Pokud se neleká obtíží, většina kapitánů nakonec přijme admirálskou funkci a tak jsem se rozhodl i já a i když výše uvedené přirovnání ve zdravotnictví úplně nesedí, snad může posloužit jako určité vysvětlení a omluva posádce Všeobecné fakultní nemocnice, která nedávno vyplula z obtížných vod a nyní očekává právem klidnější časy, než další změnu ve vedení.

Ale zpět k roku 2005. Hlavním posláním nemocnice je dobře léčit nemocné. Z pohledu kvantity jsme zvýšili objem péče o 5,4%. Nejradostnější částí bylo zvýšení počtu narozených dětí, kterých bylo bezmála 4500 a i když patříme ke třem největším porodnicím v republice, museli jsme v závěru roku příjem k nekomplikovaným porodům regulovat, abychom si uchovali kapacitu především pro porody rizikové a ohrožená těhotenství, kde je naše úloha nezastupitelná.

Erudice našich lékařů je známá a má svoji podstatu v těsném spojení nemocnice s 1. lékařskou fakultou UK, největší a nejstarší lékařskou fakultou v republice. Kromě pregraduální výuky probíhá v naší nemocnici i postgraduální vzdělávání. Za rok 2005 získalo atestaci 121 našich lékařů. S odborností lékařské části souvisí i vědecká a výzkumná činnost. Přesto, že se uskutečňuje zejména na půdě lékařské fakulty, řeší se ve VFN celkem 107 vlastních grantových projektů v celkové výši 69 milionů korun, to je o 18 projektů a 8 mil. Kč více než v roce 2004. Z toho grantů ministerstva zdravotnictví je o 22 více, celkem 98.

Z pohledu kvality jsme zavedli její hodnocení pomocí nově otevřeného call centra, které po ošetření či hospitalizaci pacienta telefonicky získává jeho hodnocení naší činnosti a prostředí naší nemocnice. Velmi příjemně nás překvapil pozitivní ohlas na straně pacientů, kteří jen naprosto ojediněle o tuto zpětnou vazbu neměli zájem. V drtivé většině případů možnost se zpětně vyjádřit vítají a velmi kladně oceňují odbornou úroveň péče ve VFN. Nejvíce nedostatků vidí ve standardu hotelových služeb a to na těch odděleních, která ještě neprošla rekonstrukcí. Ojediněle se vyskytují připomínky ke komunikaci s personálem a k organizaci činnosti v ambulancích. Oficiálních stížností na zdravotní péči nevyřešených ke spokojenosti stěžovatele na místě vedoucím zaměstnancem a předaných na ředitelství bylo za celý rok jen 8. Při desítkách tisíc kontaktů s pacientem to není mnoho. Klesl i počet nevyřízených soudních sporů.

V roce 2005 začal být ze strany zřizovatele kladen důraz na kvalitu a informovanost, takže se na našich webových stránkách objevily všechny dostupné informace o počtech výkonů, výsledcích péče a hospodaření a v žebříčcích ministerstva jsme se vždy ocitli na dobrém místě.

Vzrostla úloha zdravotních sester. Postupně probíhá přechod k novému pojetí ošetrovatelství jako svébytného zdravotnického oboru, jehož špiče je tvořena vysokoškolsky vzdělanými sestrami, kvalifikované jádro registrovanými sestrami s plnou a specializovanou odbornou způsobilostí, které zajišťuje vzdělávání a komplexní praxi sester absolventek. Ošetrovatelský úsek významně pokročil také ve standardizaci ošetrovatelské péče, odborné i manažerské vzdělávání se stalo integrální součástí jeho činnosti. Díky obětavosti našich sestřiček se podařilo vytvořit ve VFN přátelské prostředí pro nemocné, zmírnit mnohá utrpení a uskutečňovat potřebné změny v organizaci práce ku prospěchu našich pacientů.

Ekonomická situace nemocnice byla v roce 2005, tak jako v roce předchozím stabilní, dále se zlepšující a s vyrovnanou bilancí. Příjmy za zdravotní péči vzrostly o 7 %, průměrný nárůst podle pojišťoven byl 9 %, obrat nemocnice vzrostl o 10 % s výsledným ziskem 3,5 milionu Kč, který dokumentuje naše úsilí o vyrovnané hospodaření, které se stalo skutečností zejména díky příjmům z nemocniční lékárny (nárůst obratu zboží o 33 %) a zvýšenou efektivitou všech zdravotnických provozů. Na tomto úspěchu se podílely managementy klinik a ústavů, na nichž leží nejtěžší břímě zajistit vyrovnané hospodaření.

Závazky z obchodního styku klesly o 10 milionů, přitom pohledávky (především za VZP) stouply ve stejném období o 78 milionů (z toho po lhůtě splatnosti o 60 milionů) a za léčení cizinců činily celkem 15 milionů. Saldo finanční situace se započtením prostředků na účtu a stavů zásob se za rok zlepšilo o 253 milionů korun (stejný ukazatel v roce 2004 bylo zlepšení o 111 mil. Kč). Nemocnici se také podařilo získat na zlepšení péče dary v celkové hodnotě 20 milionů korun.

Ekonomika nemocnice umožnila významný posun ve vnitřní zadluženosti. Byly zakoupeny zdravotnické přístroje za 162 milionů Kč (včetně dotací), na údržbu stávajících bylo věnováno 50 milionů. Rekonstrukce nemocnice si vyžádaly včetně dotací 117 mil. Kč. Celkový majetek nemocnice stoupl o 314 mil. Kč.

Počet pracovníků vzrostl v průměrných přepočtených stavech o 1 % na 4325, jejich příjmy vzrostly celkově včetně všech příjmů i z OON o 6 %, v tarifní složce bylo zvýšení o 10 % a v osobním ohodnocení o 14 %.

Proběhly některé organizační změny – opět byl zřízen Obchodní úsek, který zahájil u menších zakázek poptávání pomocí elektronických aukcí. Z dosud uzavřených dodávek vyplývá roční úspora 7,7 mil. Kč. Bylo zřízeno Oddělení ekonomiky a účtování zdravotní péče a Oddělení klinických hodnocení. Cílem těchto změn je především zvýšení příjmů nemocnice efektivnějším uplatňováním produkce jak zdravotní péče, tak ostatních klinických služeb nemocnice.

Technicko-provozní úsek, kromě činností již zmíněných výše (investice a opravy) zajišťoval dopravu nemocných, stravování a provoz celého zázemí nemocnice. V nelehkých podmínkách svou úlohu zvládl a mimo jiné přispěl k zajištění vyrovnaného rozpočtu svou restrukturalizací a udržením nákladů na energie takřka na úrovni roku 2004 (zvýšení jen o 1 %).

Chtěl bych poděkovat všem zaměstnancům nemocnice za jejich úsilí věnované zlepšení její činnosti a ekonomické úspěšnosti. Chtěl bych potvrdit veřejný závazek nemocnice poskytovat kvalitní zdravotní péči v odpovídajícím objemu všem nemocným z našeho spádového území, kterým je třeba ji poskytnout. Rád bych poděkoval všem sponzorům, kteří nám pomohli zlepšit naše vybavení a prostory pro nemocné. Není na tomto místě možné vyjmenovávat všechny rekonstrukce a nové přístroje, na kterých se dárci podíleli, návštěvníka na ně upozorní sponzorské plakety přímo na místě.

I výroční zpráva je takovou vizitkou, vysvědčením naší práce v minulém roce. Pro ekonomické vedení je to výsledek hospodaření a výrok auditora, pro lékaře počet uzdravených, pro sestru spokojenost pacientů a pro nás všechny je to pocit, že jsme v roce 2005 odvedli kus dobré práce.

MUDr. Pavel Horák CSc., MBA

ředitel VFN v Praze

ÚSEK LÉČEBNÉ PÉČE

Vážení čtenáři,

rok 2005 byl na klinikách, ústavech i odděleních Všeobecné fakultní nemocnice v Praze plný změn a hlavně poctivé obětavé práce. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze je velkou zdravotnickou a spolu s 1. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy i výukovou a vědeckou institucí. Svým významem patří k předním v republice. Všichni pracovníci Úseku léčebné péče (výčet profesí může být buď dlouhý a nebo neúplný) spolu s obětavými pracovníci a pracovníky Úseku ošetrovatelské péče tvoří jednotné týmy klinik, ústavů a oddělení. Jejich úkolem i snahou je zajistit pacientům kvalitní diagnostiku, léčbu, dobré zacházení i přijatelné prostředí. Základem vztahu pacienta a nemocnice musí být profesionalita a odpovědnost zdravotnických i nezdravotnických pracovníků nemocnice. Na obou stranách potom vzájemná úcta a respekt.

Dobrou tradicí našich pracovišť je být neustále v kontaktu se světovou úrovní medicíny a lékařského poznání. To není jen otázka výzkumu či výuky, ale i diagnostické a léčebné praxe. Ve snaze dodržet tento závazek je Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, stejně jako jiné nemocnice u nás, neustále v rozporu s rozvojem poznání, tlakem odborné i laické veřejnosti na aplikaci nových metod a nedostatkem finančních prostředků.

Možná, že při pohledu na omšelé zdi většiny budov Všeobecné fakultní nemocnice se usmíváte, ale podívejme se na špičkové technologie uvnitř, nebo na spektrum léčených nemocí a používaných léčebných postupů. Zde již zapomeneme na poněkud chatrný kabát, který nás mrzí, ale je jednou z cen, kterou platíme za to, aby pacienti dostali diagnostickou a léčebnou péči na úrovni Evropy. Smutné je, že svírající úhradové limity zdravotních pojišťoven nedovolují plné využití technických i personálních možností nemocnice. Na druhé straně stále vznikají nová zařízení, která často nemají úhradové problémy.

Na 45 klinikách, ústavech a odděleních Všeobecné fakultní nemocnice bylo v roce 2005 hospitalizováno skoro 60 000 pacientů. Bylo provedeno více než 1 000 000 ambulantních ošetření a nespočet laboratorních vyšetření. Léčebnou a diagnostickou péči poskytují Všeobecná fakultní nemocnice ve všech oborech pro oblast tak zvaného přímého rajonu, kterým je oblast Prahy 1, 2 a severní části Prahy 4, jako přímá regionální nemocnice. V řadě oborů potom působí Všeobecná fakultní nemocnice jako vysoce specializované pracoviště zejména pro oblast Prahy a Středočeského kraje. V některých zvlášť specializovaných oborech a oblastech všech oborů působí jako české či celorepublikové centrum.

O odborné úrovni poskytované péče ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze svědčí i rozsah vědecké a výzkumné činnosti. Všeobecná fakultní nemocnice byla v roce 2005 řešitelským či spoluřešitelským pracovištěm pro výzkumný záměr Ministerstva zdravotnictví a pro 107 grantových úloh jak Grantové agentury České republiky tak Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví ČR. Již tradičně je plnění grantových úloh ve VFN příslušnými agenturami velmi dobře hodnoceno.

Z této vysoké úrovně výzkumu profitují i pacienti. V nemocnici je prioritně zaváděna řada nových diagnostických i léčebných metod. Dnes se ve VFN experimentálně používají v léčbě kmenové buňky. Molekulárně biologická diagnostika je standardem. Transplantace kostní dřeně rutinní záležitostí. V léčbě akutního infarktu myokardu či jiných cévních onemocnění jsou používány moderní intervenční metody, které jsou dostupné 24 hodin. V operačních oborech se neustále zvyšuje podíl operací prováděných miniinvazivní technikou, používají se roboty. Pokroky v moderní anesteziologii a perioperační péči umožňují spolu s rozvíjející se operační technikou posouvat hranice operability do stále vyšších věkových kategorií. Pro Všeobecnou fakultní nemocnici v Praze je normou, že neodkladná i vysoce specializovaná péče je poskytována v nekráceném rozsahu po 24 hodin.

Omezené vlastní investiční prostředky nemocnice podpořené dotacemi ze státního rozpočtu, které však nedosahují podpory přičtené jiným podobným zařízením, umožnily předat do užívání zejména pacientům, ale i pracovníkům VFN a 1. LF UK spolu

se studenty, zmodernizovaná pracoviště jako rekonstruovaný sálek pro ambulantní výkony na I. chirurgické klinice, bezbariérový přístup na Klinikou léčebné rehabilitace, řada přístrojů a instrumentarií. Mnoho přístrojů i stavebních úprav bylo uhrazeno díky sponzorům, kterým upřímně děkuji.

V rámci Úseku léčebné péče působí řada specializovaných útvarů, které nemají v této zprávě speciální prezentaci – Oddělení radiační ochrany, Oddělení klinického hodnocení a vědy, nemocniční hygienik. V roce 2005 se podařilo docílit i pokroku v oblasti systému řízení jakosti. K Nemocniční lékárně a Fakultnímu transfuznímu oddělení přibyla další pracoviště, která se vyrovnala s řízením kvality dle norem ISO. Příslušné autority tento stav potvrdily akreditací či certifikací v Ústavu klinické biochemie, v Centru asistované reprodukce, v Oddělení dopingové kontroly, v Oční tkáňové bance, v Metrologické laboratoři a na Oddělení léčby závislosti.

Práce ve zdravotnictví je již tradičně týmovou prací. Samozřejmě, že jako každé dobré mužstvo má Všeobecná fakultní nemocnice v Praze své špičkové hráče, ale i průměrné a podprůměrné. Bohužel si musíme přiznat, že příliš neumíme naše špičkové odborníky prezentovat na veřejnosti. Jsou sice mezinárodně uznávaní, ale odborná veřejnost není vše. Naší snahou musí být, aby špičkoví odborníci VFN byli po zásluze veřejně známí. Jedním z důvodů, který toto ztěžuje, je, že jejich seznam by byl velmi dlouhý. Nerad bych v tomto krátkém úvodním článku na někoho zapomněl.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem spolupracovnícům a spolupracovnicím v léčebném i ošetrovatelském úseku a pracovníkům zajišťujícím provoz nemocnice za práci pro naše pacienty v nelehkých podmínkách. Bohužel stavební stav budov na jedné straně a finanční možnosti na straně druhé výrazně omezují řadu společných přání pacientů a zdravotníků. Děkuji všem, kteří i přes své osobní i pracovní těžkosti poskytují s pochopením a citem profesionální péči pacientům nemocnice. Děkuji za dobrou a tvůrčí kolegiální atmosféru na našich pracovištích, která je nezbytná pro další práci.

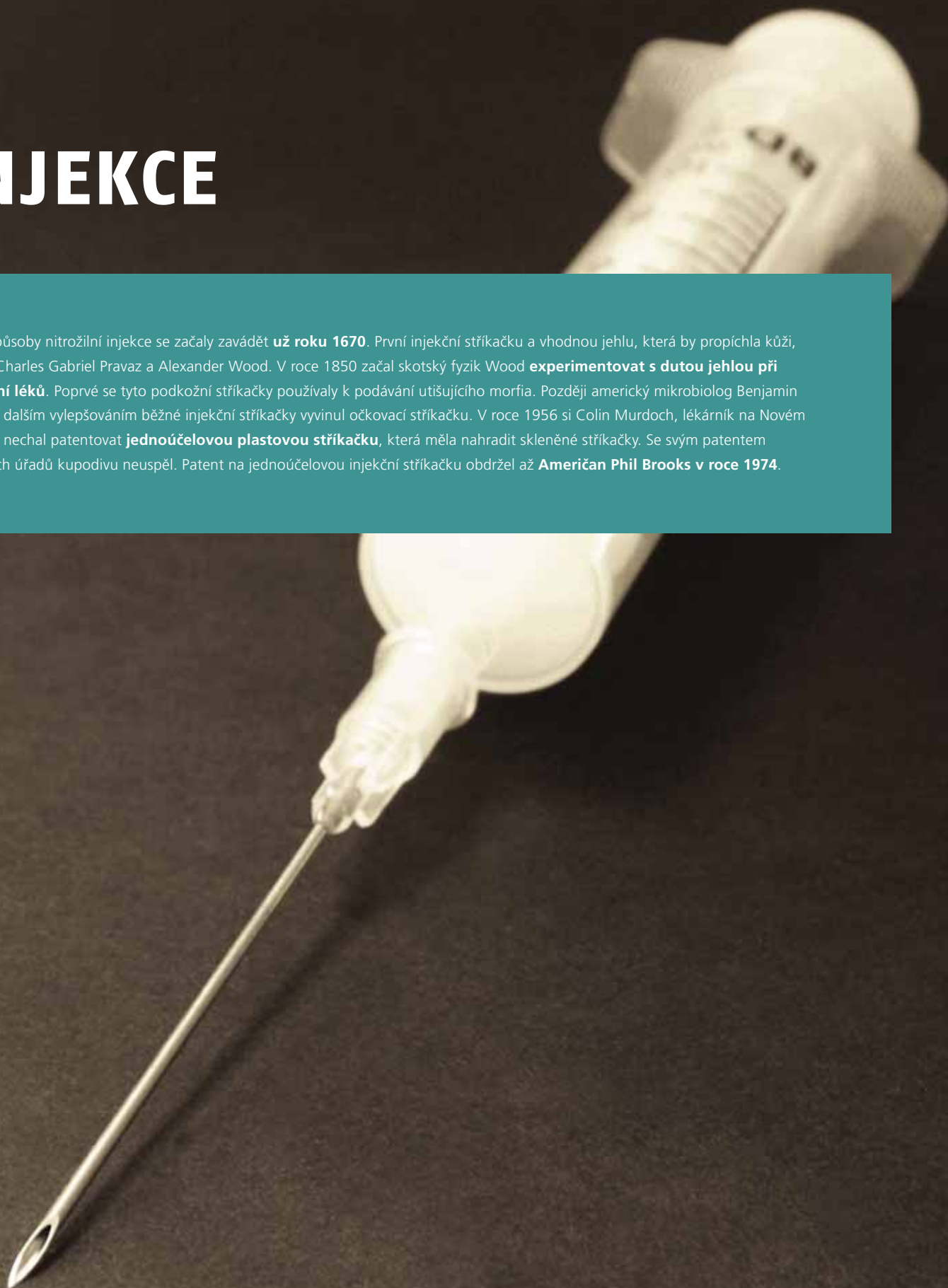
V neposlední řadě bych chtěl poděkovat všem spolupracujícím zdravotnickým zařízením, lékařům, dalším institucím a sponzorům.

MUDr. Jan Bříza, CSc., MBA

zástupce ředitele VFN a náměstek pro léčebnou péči

INJEKCE

Různé způsoby nitrožilní injekce se začaly zavádět **už roku 1670**. První injekční stříkačku a vhodnou jehlu, která by propíchl kůži, vyvinuli Charles Gabriel Pravaz a Alexander Wood. V roce 1850 začal skotský fyzik Wood **experimentovat s dutou jehlou při podávání léků**. Poprvé se tyto podkožní stříkačky používaly k podávání utišujícího morfia. Později americký mikrobiolog Benjamin A. Rubin dalším vylepšováním běžné injekční stříkačky vyvinul očkovací stříkačku. V roce 1956 si Colin Murdoch, lékárník na Novém Zélandu, nechal patentovat **jednouúčelovou plastovou stříkačku**, která měla nahradit skleněné stříkačky. Se svým patentem u místních úřadů kupodivu neuspěl. Patent na jednouúčelovou injekční stříkačku obdržel až **Američan Phil Brooks v roce 1974**.

ÚSEK OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

Ošetrovatelskou péčí ve VFN Praha řídí profesně i manažersky vzdělaný tým vedoucích pracovníků Úseku ošetrovatelské péče, který se kontinuálně vzdělává, vyhledává novinky, diskutuje o nich a aplikuje je do praxe. Pracovníci Úseku ošetrovatelské péče (dále jen ÚOP) jsou nejpočetnější skupinou zdravotnických pracovníků, do které patří všeobecné sestry, porodní asistentky, laboranti, fyzioterapeuti, nutriční terapeuti, zdravotně sociální pracovníci, ošetrovatelky a sanitáři, kteří komplexně a systematicky zajišťují kvalitu ošetrovatelské péče.

Pro rok 2005 si ÚOP stanovil prioritní oblasti, které v průběhu roku postupně naplňoval.

I. Rozvíjení systému řízení a kvality ošetrovatelské péče / II. Kontinuální vzdělávání / III. Ocenění a zvyšování image pracovníků ÚOP VFN

I. ROZVÍJENÍ SYSTÉMU ŘÍZENÍ A KVALITY OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

PODPORA VZNIKU NOVÝCH ROLÍ SESTER

Na vybraných pracovištích jsme rozšířily specializovanou individualizovanou péči sester. Dle potřeby vytváříme nové role sester, např.: laktiční poradkyně, specialistky pro hojení povrchových ran, stoma sestry, aktivizační sestry, edukátorky pacientů ve specializačních poradnách. Tyto sestry edukují a pomáhají pacientům získat co nejvíce informací o jejich onemocnění a přispívají specializovanou péčí ke zkvalitnění života.

STANDARDNÍ OŠETŘOVATELSKÉ POSTUPY (SOP)

Na základě zjištěných potřeb a problémů v poskytování ošetrovatelské péče vytváříme nové Standardy ošetrovatelské péče. Stávající platné SOP jsou pravidelně revidovány a aktualizovány. Jsou umístěny na Intranetu VFN. Systematicky provádíme audity SOP. S výsledky auditu jsou vedoucí pracovníci ÚOP seznamováni a návrhy na zlepšení se uplatňují v praxi.

OŠETŘOVATELSKÁ DOKUMENTACE

Prioritou ÚOP v roce 2005 bylo vytvoření nové Ošetrovatelské dokumentace dle doporučení ICN, která zaznamenává a hodnotí plnění ošetrovatelského procesu v plném rozsahu a vede ke kontrole kvality poskytované ošetrovatelské péče ve VFN. Zároveň s Ošetrovatelskou dokumentací byly vytvořeny přílohy, kde sestry zaznamenávají specifické problémy pacienta. (Překladová ošetrovatelská zpráva, Záznam o ošetřování dekubitů, Záznam o ošetřování kůže - ran, Záznam o ošetřování stomie, Hodnocení a monitorace bolesti).

OŠETŘOVATELSKÉ VIZITY

V roce 2005 byly prováděny Ošetrovatelské vizity již na všech lůžkových odděleních. Zkvalitnily ošetrovatelskou péči, informovanost pacientů a vedly k výměně zkušeností, znalostí a k rozvoji celého zdravotnického týmu.

NOVÉ PRACOVNÍ METODY V OBORU PEDIATRIE

Pracovníci ÚOP se zaměřují na edukaci rodičů a dětských pacientů při vytváření zdravého životního stylu, využívají názorů pacientů a doprovodu dětí ke zkvalitnění péče a podmínek na pracovištích.

PILOTNÍ STUDIE SPOKOJENOSTI PACIENTŮ

Podle světových trendů byla provedena pilotní studie spokojenosti pacientů hospitalizovaných na Geriatrické klinice VFN a 1. LF UK. Dotazník vybraných problémů je přínosem pro identifikování a průběžné sledování potíží v paliativní péči a pomáhá lépe sestavit plán péče a kontrolovat změny.

SLEDOVANÝ SOUBOR – 129 OSOB

Průměrný věk – 83 let (+ 7 let) / Počet mužů – 59 (46 %) / Počet žen – 70 (54 %)

FYZIOTERAPIE A ERGOTERAPIE

V oboru fyzioterapie a ergoterapie se zavádějí nové neurovývojové přístupy u pacientů na akutních lůžkách. Fyzioterapeuti a ergoterapeuti běžně provádějí edukaci rodinných příslušníků těžce zdravotně postižených pacientů na lůžkách i v ambulancích.

SLEDOVÁNÍ SPOKOJENOSTI PACIENTŮ HOSPITALIZOVANÝCH VE VFN

Různými formami rozvíjíme systém sledování spokojenosti pacientů. Vzhledem ke kvalitní činnosti ÚOP jsme získaly kompetence k provádění průzkumu spokojenosti pacientů.

TELEFONICKÉ ZJIŠŤOVÁNÍ SPOKOJENOSTI PACIENTŮ Z VFN PO PROPUŠTĚNÍ DO DOMÁCIHO OŠETŘENÍ

Dotazníková telefonická akce měla pozitivní výsledek. Nikde jsme nezaznamenaly stížnost na poskytování ošetrovatelské péče a na chování sester. Připomínky, které pacienti vznesli ke stravě byly projednány s vrchní nutriční terapeutkou. Připomínky k vybavení pracovišť se řeší postupně při rekonstrukci jednotlivých pracovišť. Získané zkušenosti byly podkladem k vytvoření pilotního projektu Call centra.

MONITORING SPOKOJENOSTI SE STRAVOU

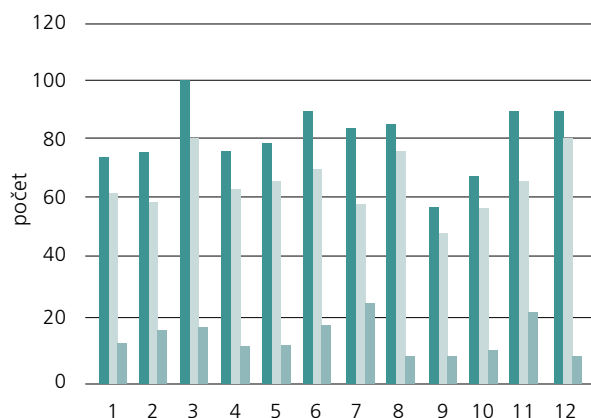
Ve sledovaném období odevzdalo vyplněné dotazníky celkem 2 138 osob, z toho 913 mužů a 1 225 žen. Průměrný věk činil 39,4 let. K hodnocení je dotázaným k dispozici stupnice od 1 do 5, kdy 1 je nejvyšší a 5 nejnižší stupeň.

Stupeň	Kvalita podávané stravy					Teplota podávané stravy				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
	35 %	28 %	21 %	5 %	1 %	59 %	26 %	11 %	3 %	1 %

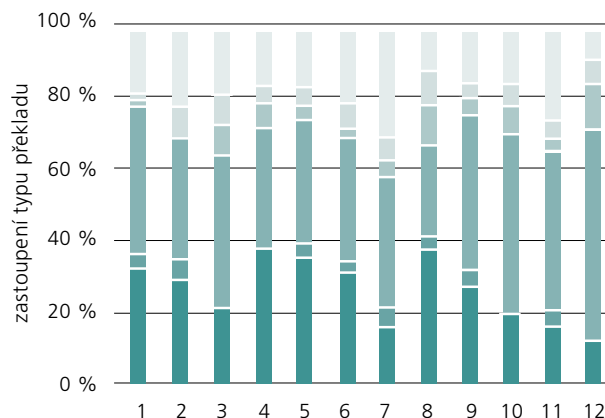
ODDĚLENÍ ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ

Zavedlo konzultační hodiny sociálních porad pro pacienty, které přispívají k informovanosti pacientů.

Pravidelně sledovalo umístování pacientů hospitalizovaných ve VFN na lůžka následné péče.

PŘEHLED ŽÁDOSTÍ O UMÍSTĚNÍ NA LŮŽKA NP

Vysvětlivky: ■ počet podaných žádostí o umístění
■ počet uskutečněných překlادů
■ počet pacientů čekajících na umístění

PŘEHLED MĚSÍČNÍCH PŘEKLADŮ

Vysvětlivky: ■ na akutních lůžkách na překlاد čeká z měsíce
■ úmrť
■ překlاد do domácí péče
■ překlاد do ostatních zařízení
■ překlady z kliniky na kliniku
■ překlady na geriatrii

INDIKÁTORY KVALITY OŠETŘOVATELSKÉ PÉČE

V dlouhodobě sledovaném výskytu dekubitů a pádů pacientů s ostatními fakultními nemocnicemi patříme mezi nejlepší.

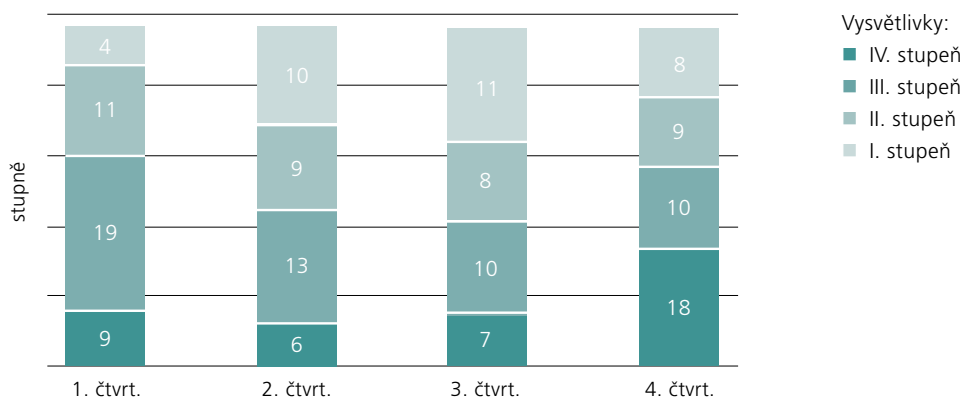
PREVALENTNÍ ŠETŘENÍ VÝSKYTU DEKUBITŮ VE VFN V ROCE 2005

Počet šetřených pacientů 96 % / Počet dekubitů 4 %

POČET DEKUBITŮ:

vzniklých na mat. odd. 33 % / na jiném oddělení VFN 50 % / vzniklé mimo VFN 17 %

ROZDĚLENÍ DEKUBITŮ PODLE STUPŇŮ

SLEDOVÁNÍ PÁDŮ PACIENTU HOSPITALIZOVANÝCH VE VFN ROCE 2005

POČTY PÁDŮ:

bez zranění 54 % / se zraněním 37 % / z toho těžké zranění 9 %

CELKEM HOSPITALIZOVANÝCH V ROCE 2005:

57 296 bez pádů / 431 pádů

II. KONTINUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

KONTINUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ ÚOP VE VFN

Vzdělanost se stala nutností a přívlastkem všech pracovníků ÚOP VFN, kteří si udržují a zvyšují své profesní a manažerské vzdělání. Podporujeme přednáškovou a publikační činnost, která vede k osobnímu rozvoji pracovníků ÚOP. Vedoucí pracovníci ÚOP organizují na pracovištích pravidelné odborné semináře, které se konají 1x měsíčně. V roce 2005 se konalo 8 celonemocničních seminářů a 3 celostátní konference.

PROFESNÍ ROZVOJOVÉ CENTRUM ÚOP VFN

Profesní rozvojové centrum ÚOP zahájilo svoji činnost v lednu 2005. Proškolovalo v různých odborných modulech celkem 179 účastníků z celé republiky.

OSOBNÍ ROZVOJ PRACOVNÍKŮ ÚOP

V projektu rozvoje osobnosti a vzdělávání jsme v roce 2005 zahájili druhou etapu osobního rozvoje vedoucích pracovníků ÚOP. Využíváme a rozvíjíme jejich teoretické znalosti moderního managementu získané v první etapě podložené praktickými zkušenostmi z klinik a pracovišť.

FORMOU TÉMATICKÝCH WORKSHOPŮ JSME:

Stanovily pravidla pro formulaci akčních plánů a zlepšení úrovně písemné komunikace. / Přijaly nové náměty na zlepšení nefinanční motivace pracovníků na klinikách. / Připravily podklady pro akreditaci vzdělávacího programu vedoucích pracovníků ÚOP. / Uskutečnily manažerskou konferenci „Rozvoj manažerského a vůdcovského citění“. / Zavedly jsme novou formu osobního rozvoje pod názvem „Kniha roku“. / Získaly jsme akreditaci pro certifikovaný vzdělávací program „Management a Leadership ve zdravotnickém zařízení“. / Ustavily jsme interní lektorský tým, který se připravuje pod odborným vedením na převzetí některých tématických celků certifikovaného programu.

INTERNÍM OPONENTNÍM ŘÍZENÍM PROŠLY PODKLADY PRO VÝUKU:

„Průvodce manažerského minima zdravotnického pracovníka“ (MMZP 2006), „Pracovní sešit MMZP s úkoly pro vytvoření osobního a pracovního portfolia“ a detailní rozpis programu MMZP, umožňující zapojení interních lektorů.

Zvýšili jsme počet absolventů základního manažerského programu na 120 staničních sester, úsekových laborantů a 47 vrchních sester a vedoucích pracovišť.

III. OCENĚNÍ A ZVYŠOVÁNÍ IMAGE PRACOVNÍKŮ ÚOP VFN

OCENĚNÍ PRACOVNÍKŮ ÚOP VFN

Prestiž pracovníků ÚOP VFN se neustále zvyšuje. Naše sestry jsou zastoupeny ve vrcholných orgánech České asociace sester a jsou držitelkami celostátních ocenění. Působí také v redakčních radách odborných časopisů.

CELOSTÁTNÍ OCENĚNÍ

Cena za celoživotní dílo / Sestra Roku 2005 / Cena za mimořádný přínos v oboru Geriatrie

OCENĚNÍ VFN

Při příležitosti oslavy Mezinárodního dne ošetřovatelství ocenil ředitel VFN na návrh ÚOP 3 nejlepší pracovníky.

Dobrou komunikací, mezioborovou spoluprací, vzděláváním a sledováním trendů v poskytování ošetřovatelské péče vytváříme prostředí, které zajišťuje spokojenost pacientů a aktivitu zaměstnanců.

Anna Chrzová

hlavní sestra VFN

DOZORČÍ RADA

ČINNOST DOZORČÍ RADY VFN V ROCE 2005

V roce 2005 pracovala dvanáctičlenná Dozorčí rada VFN (dále jen „DR“), konstituovaná Zřizovací listinou Ministerstva zdravotnictví ČR č.j.: 9686/2002 ze dne 2. května 2002 ve znění jejích dodatků ve složení:

Doc. MUDr. Bohuslav Matouš, CSc. – předseda DR

přednosta Ústavu biochemie a experimentální onkologie 1. LF UK

Prof. RNDr. Petr Štěpánek, DrSc. – místopředseda DR

Katedra teoretické informatiky MFF UK

Kardinál Miloslav Vlk – člen

Arcibiskup pražský

RNDr. Vladimír Kotlář – člen

Hypo, stavební spořitelna, a.s.

Ing. Libor Krátký – člen

zástupce starosty MČ – Praha 2

JUDr. Václav Letocha – člen

předseda Sdružení rodičů a přátel diabetických dětí

Mgr. Vladimíra Kalfusová – člen

ředitelka odboru veřejné správy a organizace sítě zdravotnických zařízení Ministerstva zdravotnictví

MUDr. Tomáš Merhaut – člen

lékař

MUDr. Vladimír Polanecký – člen

ředitel Hygienické stanice hl. m. Prahy

MUDr. Vladimír Říha – člen

poslanec Parlamentu ČR

Mgr. Alena Sedlačíková – člen

publicistka

MUDr. Jana Vedralová – člen

lékařka

V DR jsou vedle 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a zaměstnanců nemocnice zastoupeni též zástupci Parlamentu ČR, místní samosprávy obvodu MČ Prahy 2, ústředních orgánů státní správy, organizací sdružujících pacienty a dalších institucí. Velmi prestižním členem DR je J. E. kardinál Miloslav Vlk, arcibiskup pražský.

Jednání DR se za řízení předsedy doc. MUDr. B. Matouše, CSc. uskutečnila v roce 2005 celkem čtyřikrát. Konkrétní jednání DR se v roce 2005 se uskutečnila ve dnech 14. března, 20. června, 3. října a 12. prosince 2005.

DR na svých zasedáních především řešila a projednala roční účetní závěrku a výroční zprávu VFN za rok 2005, vyjadřovala se k ročnímu rozpočtu VFN. V kontrolní činnosti se DR zaměřovala zejména na problematiku související se zadáváním veřejných zakázek, na způsob vedení a vyřizování stížností ve VFN včetně jejich analýzy.

Dále byla pozornost DR zaměřena na sledování všech ekonomických parametrů, na efektivní a hospodárné využívání zdrojů ve vztahu k nákladům. Vedle své kontrolní funkce se DR vyjadřovala k ročnímu plánu investic VFN, k plnění úkolů vyplývajících ze Statutu VFN a dále ke všem rozhodným změnám v organizační struktuře nemocnice. Na všech svých jednáních byla DR průběžně seznamována s aktuální situací ve VFN. Zřizovateli pak následně podávala zprávu o průběhu jednání a výsledcích své činnosti formou zápisů.

K tomu, aby DR mohla plnit tyto povinnosti, byla seznámena se všemi podklady, které ke své činnosti potřebuje. Své závěry, požadavky a doporučení předávala formou písemných podání řediteli nemocnice. Strohý výčet činnosti DR v roce 2005, obsažený v této části výroční zprávy VFN nemůže, ani nemá ambice poskytnout úplný přehled o dalších činnostech s prací DR souvisejících.

Jako velmi dobrou lze hodnotit úroveň spolupráce s celým vedením VFN, v čele s jejím ředitelem MUDr. Pavlem Horákem, CSc., MBA. DR na svých zasedáních pečlivě hodnotila činnost VFN a byla vedena snahou pomoci vždy tam, kde toho bylo zapotřebí. V případě potřeby upozorňovala na nutnost řešení problémů, které si pozornosti vyžadovaly.

Dozorčí rada v průběhu roku 2005 velmi pozitivně hodnotila dosažené kladné výsledky hospodaření a ekonomickou stabilizaci VFN, kdy existuje reálný předpoklad, že tento trend bude pokračovat i roce 2006.

Jak je možné z tohoto krátkého přehledu vidět, byla činnost DR v roce 2005 mnohostranná a dotýkala se prakticky všech činností nemocnice. Zajistit podmínky pro činnost DR připadá vedení nemocnice v čele s jejím ředitelem a je nemyslitelná bez zajištění právních a administrativních činností DR, které na velmi vysoké úrovni zastával tajemník a vedoucí sekretariátu VFN, pan JUDr. Stanislav Trojan, jemuž za jeho činnost patří poděkování.

Doc. MUDr. Bohuslav Matouš, CSc.

předseda DR VFN v Praze

ETICKÁ KOMISE

Etická komise Všeobecné fakultní nemocnice v Praze dohlíží na zachování etických zásad v léčbě péči a výzkumu v rámci nemocnice, spolupůsobí při sjednocování národních a regionálních přístupů s mezinárodními etickými normami obsahujícími etické zásady a aplikuje tyto normy do své praktické činnosti.

Etická komise za rok 2005 uskutečnila podle plánu celkem 12 pravidelných zasedání. Projednala celkem 136 klinických studií (hodnocení) a z toho bylo posuzováno jako Multicentrická EK 36 studií a jako Lokální EK 72 studií. Dále bylo projednáno 28 individuálních výzkumů (mezinárodních nekomerčních projektů), 91 grantů (VFN a 1. LF UK) a 255 dodatků (změn) ke studiím. Stav členů EK VFN k 31. 12. 2005 byl 17 členů.

SLOŽENÍ MULTICENTRICKÉ ETICKÉ KOMISE VFN

PŘEDSEDKYNĚ: doc. MUDr. Růžena Pánková, CSc.

Dermatovenerologická klinika VFN a 1. LF UK
(do 25. 10. 2005)

MÍSTOPŘEDSEDKYNĚ: as. MUDr. Magda Šišková, CSc.

I. interní klinika VFN a 1. LF UK (od 1. 11. 2005 do
28. 12. 2005 pověřena vedením)

ČLENOVÉ:

Jana Farkačová

Ústav klinické biochemie a laboratorní diagnostiky VFN 1. LF UK

as. MUDr. Ladislav Korábek, CSc.

Stomatologická klinika VFN a 1. LF UK

doc. MUDr. Pavel Freitag, CSc.

Gynekologicko – porodnická klinika VFN a 1. LF UK

Nadinka Mesteková

Onkologická klinika VFN a 1. LF UK

doc. MUDr. Eva Havrdová, CSc.

Neurologická klinika VFN a 1. LF UK

prof. MUDr. František Perlík, DrSc.

Oddělení klinické farmakologie VFN a 1. LF UK

MUDr. Tomáš Urban

II. klinika kardiovaskulární chirurgie VFN
a 1. LF UK (členem od 1. 11. 2005)

doc. MUDr. Jan Roth, CSc.

Neurologická klinika VFN a 1. LF UK

prim. MUDr. Anna Jedličková

Ústav imunologie mikrobiologie VFN a 1. LF UK,
Oddělení mikrobiologie a ATB centra

Mgr. Libuše Roytová, ThLic.

nezávislá členka

MUDr. Jiří Kolář

II. interní klinika VFN a 1. LF UK

prof. MUDr. Sylvie Dusilová Sulková, DrSc. MBA

Interní oddělení Strahov VFN a 1. LF UK
(členka do 31.12.2004)

MUDr. Josef Šedivý, CSc.

Ústav klinické biochemie a laboratorní
diagnostiky VFN a 1. LF UK (členem od 1. 11. 2005,
od 1. 1. 2006 předsedou EK)

JUDr. Šárka Špeciánová

Legislativně právní odbor VFN

doc. MUDr. Bohuslav Konopásek, CSc.

Onkologická klinika VFN a 1. LF UK

MUDr. Marcela Trojánková

nezávislá členka

prof. MUDr. Jiří Zeman, DrSc.

Klinika dětského a dorostového lékařství VFN a 1. LF UK

LÉKÁRNA

Nemocniční lékárna je specializovaným úsekem zdravotnického zařízení a zajišťuje řadu specifických lékárenských služeb, jejichž paleta se s rozvojem léčebných postupů, diagnostických metod a nových technologií stále rozšiřuje. Zabývá se především výdejem léčiv a zdravotnických prostředků, přípravou léčiv (včetně technologicky náročných lékových forem), jejich kontrolou, výdejem a přípravou laboratorních chemikálií, diagnostik a dezinfekčních přípravků.

Nemocniční lékárnu VFN tvoří 12 oddělení, která se nacházejí na sedmi místech areálů VFN.

V roce 2005 jsme se zaměřili především na zkvalitnění poskytované lékárenské péče klinikám a samostatným pracovištím VFN. Byla provedena rekonstrukce **Oddělení příprav sterilních léků**. V loňském roce bylo na tomto oddělení připraveno 5 780 ks očních kapek, 8 700 balení sterilních roztoků, injekčních a infúzních lékových forem s prokázanou sterilitou a apyrogenitou. Dále bylo připraveno 3 300 balení sterilních krytí a 3 700 sterilních a apyrogenních zapertlovaných obalů. Zaznamenali jsme 440 dokončených sterilizačních cyklů autoklávu.

Časově, materiálně a personálně je nejnáročnější příprava parenterální výživy AIO včetně výživy pro extrémně nedonošené novorozence s porodní hmotností pod 1000 g a domácí parenterální výživa. V roce 2005 toto oddělení připravilo 8 730 vaků AIO, z toho 3 908 pro neonatologické a pediatrické pacienty.

Největšími odběrateli byli: IV. interna, III. interna MJ, neonatologie-JIP, KDDL, nefrologie OAM, neurologie, urologie, I. interna, KAR.

V ČR bylo v loňském roce 42 osob na domácí parenterální výživě, z toho 18 pacientů ošetřovaných ve VFN, pro které jsme připravovali vaky AIO.

Oddělení příprav sterilních léků se podílelo na třech klinických studiích. Připravuje sterilní léčiva také asi pro 20 externích odběratelů, často v některých položkách jako jediné v ČR. Portfolio oddělení je okolo 150 typů přípravků.

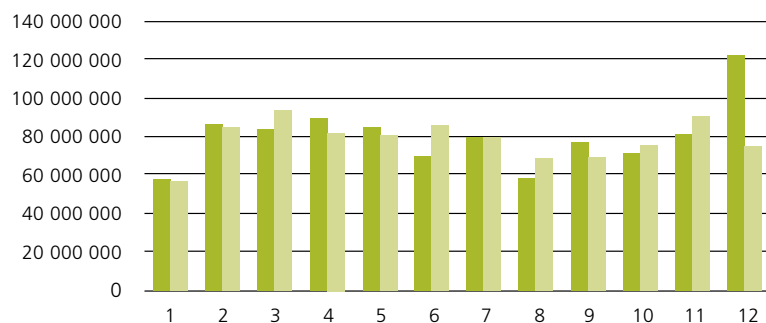
Oddělení centralizované přípravy cytostatik provedlo v loňském roce 24 403 rekonstitucí cytostatik pro 12 190 pacientů. Cytostatika jsme připravovali pro 18 nákladových středisek na 6 klinikách VFN a pro 1 externí pracoviště. 75 % našich pacientů tvoří pacienti ambulantní, 25 % pacientů je z lůžkových oddělení. Oddělení spolupracuje na 4 klinických studiích a připravuje antineoplastika pro 1 specifický léčebný program. Dále se podílí na výuce studentů farmaceutických fakult a 1. lékařské fakulty UK. Je zařazeno mezi centra výměny (Center of Exchange) v rámci Evropské organizace onkologické farmacie ESOP pro výměnu praktických zkušeností. Oddělení přípravy cytostatik úzce spolupracuje s novým oddělením nemocniční lékárny pro klinickou farmacii.

Oddělení výdeje na žádanky distribuuje asi 2700 druhů hromadně vyráběných léčivých přípravků a za rok 2005 vydalo necelých 40 000 žádanek z naší nemocnice.

Srovnání spotřeby léků, zdravotnického materiálu a diagnostik vydaných na žádanky v předchozích 2 letech znázorňují grafy na následující straně:

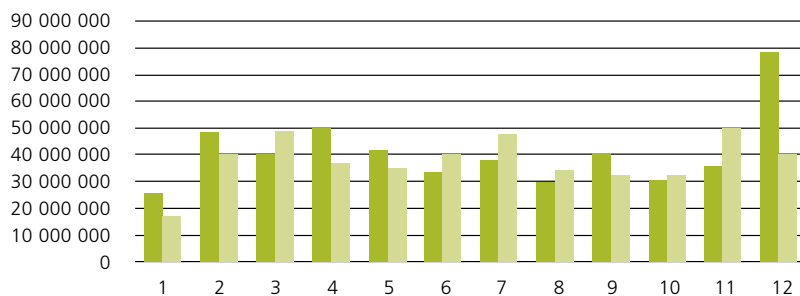
SROVNÁNÍ CELKOVÉ SPOTŘEBY

LÉKŮ A ZDRAVOTNICKÉHO MATERIÁLU V ROCE 2004 A 2005

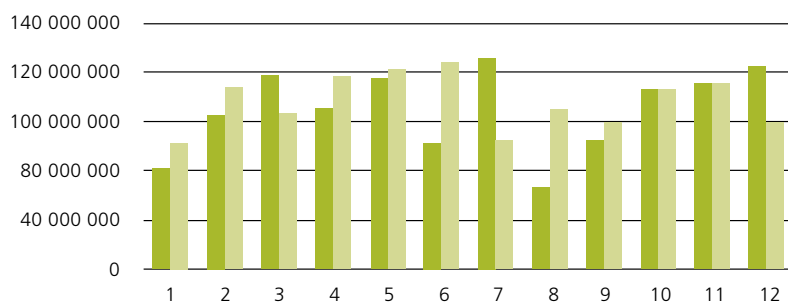
SPOTŘEBA ZDRAVOTNICKÉHO MATERIÁLU

SROVNÁNÍ 2004 A 2005

SPOTŘEBA DIAGNOSTIK

SROVNÁNÍ 2004 A 2005

Vysvětlivky: ■ 2004 ■ 2005

Nemocniční lékárna VFN je certifikována podle normy 9001:2000. Certifikát má omezenou dobu platnosti, nemocniční lékárna musí udržovat a rozvíjet systém řízení jakosti. Součástí této činnosti je mimo jiné monitorování spokojenosti zákazníka. V této souvislosti proběhla dotazníková akce „Hodnocení spokojenosti klinik s nemocniční lékárnou“. Předmětem hodnocení byla jednotlivá oddělení i nemocniční lékárna jako celek, hodnocení bylo prováděno pomocí stupnice od 1 do 5, kde 1 je nejlepší a 5 nejhorší hodnocení. Následující graf znázorňuje hodnocení lékárny jako celku.

HODNOCENÍ SPOKOJENOSTI KLINIK S NEMOCNIČNÍ LÉKÁRNOU

Z uvedeného grafu jednoznačně vyplývá převážně pozitivní hodnocení jednotlivých oddělení i lékárny jako celku ze strany klinik.

V PRŮBĚHU UPLYNULÉHO OBDOBÍ DOŠLO K DALŠÍMU ZVÝŠENÍ ODBORNÉ ÚROVNĚ PRACOVNÍKŮ.

Farmaceuti: doktorát farmacie získaly 3 farmaceutky, PGS na 1. LF UK se účastní 4 farmaceutky (3 v řádném presenčním studiu), 7 složilo atestaci 1. stupně, 5 je zapsáno v přípravě, 1 farmaceutka studuje MBA na PIBS.

Farmaceutičtí asistenti: 2 farmaceutické asistentky úspěšně složily atestaci, k atestaci se připravují 3 farmaceutičtí asistenti, vedoucí a úsekoví farmaceutičtí asistenti získali Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu dle Zákona 96/2004 Sb.

NEMOCNIČNÍ LÉKÁRNÍCI Z VFN PRACUJÍ V ODBORNÝCH SPOLEČNOSTECH:

PharmDr. Michal Janů

člen předsednictva Pražského sdružení lékárníků ČLK

PharmDr. Martina Lisá, PhD.

předsedkyně Sekce dějin farmacie ČFS

PharmDr. Irena Netíková

národní delegátka Evropské asociace onkologické farmacie, členka Mezinárodní organizace onkologické farmacie

PharmDr. Helena Rotterová, MBA

předsedkyně Sekce nemocničních lékárníků ČFS, členka výboru České farmaceutické společnosti, národní delegátka Evropské asociace nemocničních lékárníků

PharmDr. Petra Vašutová

národní delegátka Mezinárodní organizace onkologické farmacie

PharmDr. Helena Rotterová, MBA

vedoucí lékárník

RENTGEN

Wilhelm Conrad Roentgen (1845-1923) je převážně spojován s objevem paprsků X. Večer **8. listopadu 1895** při svých pokusech s katodovými paprsky v temné komoře Roentgen zjistil, že při elektrickém výboji ve výbojové trubici, která byla uzavřena do silného černého kartonu, stínítka pokryté vrstvou kyanidu platinobarnatého **světélkuje, dokonce až na vzdálenost 2 metrů**. Při následných experimentech zjistil, že se v závislosti na tloušťce stínítka mění světlost obrazu na fotografické desce. Při experimentech takto **zobrazil kostru ruky své ženy**. Získal tak první rentgenový snímek všech dob. V roce 1896 byly paprsky X na jeho počest pojmenovány **roentgenovými**.

FINANČNÍ ZPRÁVA

Uplynul rok 2005 a zamýšlíme se nad tím, co přinesl v ekonomické oblasti Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Údaje o vyrovnaném hospodaření, a to již druhý rok po sobě, které jsou obsažené v této výroční zprávě, dokumentují výrazný rozdíl proti předchozím rokům, kdy nemocnice až do roku 2003 každoročně hospodařila s výraznou ztrátou. V uplynulých 2 letech došlo postupně k ekonomické stabilizaci nemocnice. Přesto nedošlo k výraznému snížení zadluženosti nemocnice a tento balvan zděděný z minulosti je řešitelný pouze postupně, a to trvale vyrovnaným hospodařením při maximální úspornosti v investiční politice.

V polovině roku 2005 byla rozhodnutím zřizovatele ukončena úzká spolupráce s FN Na Bulovce a s Fakultní Thomayerovou nemocnicí s poliklinikou, přestože prokazatelně za krátkou existenci zaznamenala první ekonomické přínosy pro všechny 3 spolupracující nemocnice.

A. ODBOR ROZPOČTŮ, ROZBORŮ A STATISTIKY

Odpovídá za stanovení rozpočtu VFN, rozborovou činnost, výkaznictví včetně statistiky, rozborů a ekonomických analýz, za evidenci účelových dotací, sledování jejich čerpání a vyúčtování. Vede kompletní agendu grantů, sleduje jejich čerpání a vyúčtování. Odpovídá za evidenci, zpracování a kontrolu cestovních příkazů, za kompletní agendu FKSP, za daňovou agendu (v oblasti darů) pro Finanční úřad. Vzhledem ke svému obsahu zajišťuje činnosti v rámci celé VFN, významem a dopadem pro celou VFN.

ČLENĚNÍ:

ODDĚLENÍ ROZBORŮ A ANALÝZ: rozpočtová a rozborová činnost za nemocnici celkem, provádění ekonomických analýz a přehledů pro MZ ČR, ČSÚ, případně další orgány dle vyžádání.

ODDĚLENÍ GRANTŮ, DOTACÍ, CESTOVNÍCH PŘÍKAZŮ A FKSP: evidence účelových dotací, sledování jejich čerpání a vyúčtování, kompletní agenda grantů, evidence, vyúčtování a kontrola cestovních příkazů, agenda FKSP.

ODDĚLENÍ ZDRAVOTNICKÉ STATISTIKY: vedení, zpracování a evidence zdravotnické statistiky, spolupráce s LP úsekem, zpracování příslušných statistických výkazů a hlášení pro ÚZIS, MZ ČR a další orgány dle vyžádání.

B. ODBOR FINANCOVÁNÍ

Uvedený odbor je organizační součástí Ekonomického úseku a je v něm realizován veškerý platební styk VFN v Praze, dále se zde uskutečňuje vystavování všech odběratelských faktur za plnění poskytnuté VFN druhým právním subjektům kromě faktur za péči hrazenou zdravotními pojišťovnami a za péči poskytnutou cizincům a následné účtování odběratelských faktur všem právním subjektům s výjimkou cizinců. Do uvedeného odboru je organizačně začleněn i provoz hlavní pokladny a podatelny VFN.

SPECIFIKACE ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ ORGANIZAČNĚ ZAČLENĚNÝCH DO ODBORU FINANCOVÁNÍ:

ODDĚLENÍ FINANCOVÁNÍ: v uvedeném oddělení je zajišťován veškerý bezhotovostní platební styk VFN, tj. úhrada domácích i zahraničních dodavatelských faktur, vystavených platebních poukazů a poštovních poukázek, dále zabezpečuje styk a komunikaci s bankou. Do náplně odboru dále spadá projednávání urgencí a opožděných úhrad s dodavateli a případné sjednávání splátkových kalendářů a jejich řádné splácení, vypracování analýz o aktuální finanční situaci VFN a zpracování podkladů pro plánování a řízení cash flow VFN.

ODDĚLENÍ FAKTURACE: v uvedeném oddělení jsou vystavovány faktury za plnění poskytnuté VFN druhým osobám a organizacím, kromě faktur za plnění hrazené zdravotními pojišťovnami a za péči poskytnutou cizincům a následné účtování vystavených faktur jednotlivým

zdravotním pojišťovnám a ostatním právním subjektům s výjimkou účtování faktur za péči cizincům. Další oblastí činností je průběžné sledování úhrad od jednotlivých odběratelů, vystavování upomínek a v případě pozdních úhrad vystavování penalizačních faktur, dále zpracování přehledů o vystavených a uhrazených fakturách od jednotlivých ZP, dohledávání úhrad dle zaslaných zúčtovacích zpráv od jednotlivých ZP.

POKLADNA: zajišťuje veškeré hotovostní operace pro vnitřní potřebu VFN, úschovu cenností a finanční hotovosti pacientů hospitalizovaných i zemřelých, včetně příjmu důchodů hospitalizovaných pacientů.

PODATELNA: zajišťuje veškerou poštovní agendu VFN, tj. přejímání došlých zásilek, jejich evidenci a následnou distribuci, odesílání přijatých zásilek od jednotlivých pracovišť VFN, současně zajišťuje i distribuci řízené dokumentace v rámci VFN. Organizačně spadá pod pokladnu.

ODBOR FINANCOVÁNÍ VZNIKL V 05/2002 Z NÁSLEDUJÍCÍCH DŮVODŮ:

Oddělení zpracování účetnictví a platebního styku, které do té doby bylo soustředěno v jednom odboru v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb. plánování a řízení toku peněz / řízení cash flow VFN.

HOSPODÁŘSKÉ VÝSLEDKY VFN

ČERPÁNÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ ZA LEDEN – PROSINEC 2005 V POROVNÁNÍ S ROZPOČTEM

v tis. Kč		Rozpočet	Skutečnost	% čerpání
		Rok 2005	Rok 2005	2005/2004
	Náklady celkem	4 057 579	4 498 631	110,87 %
501	Spotřeba materiálu	1 075 000	1 180 205	109,79 %
	z toho:			
	spotřeba léků		261 019	
	spotřeba krve		97 309	
	spotřeba SZM		696 040	
502	Spotřeba energie	130 000	118 841	91,42 %
504	Prodané zboží	552 700	736 809	133,31 %
511	Opravy a udržování	60 760	86 211	141,89 %
512	Cestovné	3 000	3 530	117,67 %
513	Náklady na reprezentaci	211	326	154,50 %
518	Ostatní služby	183 000	185 107	101,15 %
521	Mzdové náklady	1 231 986	1 290 101	104,72 %
524	Zákonné sociální pojištění	431 195	452 193	104,87 %
527	Zákonné sociální náklady	21 719	26 643	122,67 %
53x54x	Ostatní náklady	48 008	114 184	237,84 %
551	Odpisy NIM a HIM	260 000	234 367	90,14 %
554	Prodaný materiál	60 000	70 114	116,86 %
591	Daň z příjmů			
	Výnosy celkem	4 057 579	4 502 250	110,96 %
602	Tržby z prodeje služeb	3 026 043	3 240 296	107,08 %
	z toho:			
	tržby od VZP		2 234 554	
	tržby od ostatních ZP		900 678	

(pokračování tabulky na další straně)

v tis. Kč		Rozpočet	Skutečnost	% čerpání
		Rok 2005	Rok 2005	2005/2004
604	Tržby za prodané zboží	650 000	129 080	132,44 %
621	Aktivace	113 900	129 080	113,33 %
64x	Ostatní výnosy	186 400	119 971	64,36 %
654	Tržby z prodeje materiálu	60 000	57 567	95,95 %
691	Provozní dotace	21236	94 446	444,74 %
	Hospodářský výsledek	0	3 619	x

ČERPÁNÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ ZA LEDEN–PROSINEC 2005 V POROVNÁNÍ SE STEJNÝM OBDOBÍM MINULÉHO ROKU

v tis. Kč		Skutečnost	Skutečnost	Index
		Rok 2004	Rok 2005	2005/2004
	Náklady celkem	4 018 080	4 498 631	1,12
501	Spotřeba materiálu	1 128 769	1 180 205	1,05
	z toho:			
	spotřeba léků	237 370	261 019	1,10
	spotřeba krve	85 651	97 309	1,14
	spotřeba SZM	681 101	696 040	1,02
502	Spotřeba energie	117 716	118 841	1,01
504	Prodané zboží	551 459	736 809	1,34
511	Opravy a udržování	58 239	86 211	1,48
512	Cestovné	2 991	3 530	1,18
513	Náklady na reprezentaci	265	326	1,23
518	Ostatní služby	182 980	185 107	1,01
521	Mzdové náklady	1 168 124	1 290 101	1,10
524	Zákonné sociální pojištění	406 680	452 193	1,11
527	Zákonné sociální náklady	25 653	26 643	1,04
53x/54x	Ostatní náklady	50 219	114 184	2,27
551	Odpisy NIM a HIM	256 047	234 367	0,92
554	Prodaný materiál	59 565	70 114	1,18
591	Daň z příjmů	9 373		
	Výnosy celkem	4 061 110	4 502 250	1,11
602	Tržby z prodeje služeb	2 962 861	3 240 296	1,09
	z toho:			
	tržby od VZP	2 093 357	2 234 554	1,07
	tržby od ostatních ZP	783 656	900 678	1,15
604	Tržby za prodané zboží	648 627	860 890	1,33
621	Aktivace	113 860	129 080	1,13
64x	Ostatní výnosy	192 479	119 971	0,62
654	Tržby z prodeje materiálu	60 015	57 567	0,96
691	Provozní dotace	83 268	94 446	0,86
	Hospodářský výsledek	43 030	3 619	x

FINANČNÍ SITUACE

ZÁVAZKY

Celkové závazky VFN k 31. 12. 2005 představují částku 2 282 732 tis. Kč, z toho závazek vůči státnímu rozpočtu z titulu úhrady zůstatku jistiny ručitelem za nesplacený bankovní úvěr od Konsolidační banky činí částku 805 mil. Kč.

Vývoj celkových závazků bez závazků z titulu úhrady zůstatku jistiny bankovního úvěru ve výši 805 mil. Kč.

Celkové závazky VFN k 31. 12. 2005 ve výši 1 477 731,6 tis. Kč se pohybují na úrovni stavu k 1. 1. 2005, za sledované období byl zaznamenán meziroční pokles závazků, a to o částku 0,9 mil. Kč. Dosažená úroveň celkových závazků byla ovlivněna následujícími změnami v dílčích položkách uvedených závazků /v tis. Kč/:

K 31. 12. 2005		meziroční změna
závazky z obchodního styku	1 323 840	- 10 453
závazky k zaměstnancům	84 734	+ 4 817
závazky ze soc. zabezpečení	50 593	+ 3 489
daňové závazky	16 215	+ 1 215

Vývoj závazků od r. 2003 /v tis. Kč/:

Druh závazků	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
Závazky celkem	1 389 992	1 478 584	1 477 732
z toho závazky z obch. styku	1 263 257	1 334 294	1 323 840
Podíl závazků z obch. styku z celkových závazků	90,9 %	90,2 0 %	89,5 %

Vývoj závazků z obchodního styku od r. 2003 dle lhůt splatnosti /v tis. Kč/:

Druh závazků	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
Závazky z obch. styku celkem	1 263 257	1 334 294	1 323 840
z toho po lhůtě splatnosti ve dnech:			
0 – 30	127 434	160 015	146 417
31 – 90	180 434	149 665	164 695
91 – 180	234 240	197 642	195 364
181 – 360	207 017	192 847	170 206
nad 360	1 738	1 070	5 824
Po lhůtě splatnosti celkem	750 863	701 239	682 506
Podíl závazků po lhůtě spl. z celk. závazků z obch. styku	59,4 %	52,6 %	51,5 %

K 31. 12. 2005 bylo v oblasti závazků dosaženo pozitivní změny, neboť úroveň celkových závazků se pohybuje na úrovni počátku roku 2005, tzn. že byl zastaven trvalý trend nárůstu celkových závazků z předchozích období. Uvedený stav byl vyvolán pozitivním vývojem závazků z obchodního styku, které představují rozhodující 90 % podíl na celkových závazcích. V oblasti závazků z obchodního styku bylo k uvedenému datu dosaženo meziroční snížení o částku Kč 10,5 mil.

Další pozitivní změny oproti předchozímu období byly zaznamenány v objemu celkových závazků po lhůtě splatnosti, oproti stavu k 1. 1. 2005 byl ke sledovanému datu zaznamenán pokles o 19 mil. Kč. Vzhledem k velkému rozptylu doby splatnosti faktur /14 až 180 dní/ je sledována i délka časového období úhrady faktury od data jejich vystavení. Koncem roku 2005 byly dodavatelské faktury hrazeny s 12-ti měsíčním zpožděním od data jejich vystavení.

POHLEDÁVKY

Celkové pohledávky VFN k 31. 12. 2005 činí 893 911 tis. Kč a oproti stavu k 1. 1. 2005 zaznamenaly nárůst o 111 mil. Kč., tj. nárůst o 14,2 %. Z celkových pohledávek představují pohledávky z obchodního styku k 31. 12. 2005 částku 869 276 tis. Kč a k uvedenému datu zaznamenaly meziroční nárůst 112,5 mil. Kč, tj. nárůst o 14,9 %.

Vývoj pohledávek od roku 2003 /údaje v tis. Kč/:

	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
Pohledávky celkem	638 667	782 636	893 911
z toho:			
pohledávky z obch. styku	614 718	756 769	869 276
v % vyjádření	96,2 %	96,6 %	97,2 %

Nejvýznamnější položkou pohledávek z obchodních styků jsou pohledávky za zdravotními pojišťovnami, které k datu k 31. 12. 2005 činily 794 589 tis. Kč a vykázaly meziroční nárůst o 78 712 tis. Kč.

Vývoj pohledávek z obchodního styku od roku 2003 dle lhůt splatnosti /údaje v tis. Kč/:

	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
Pohledávky z obch. styku celkem	614 718	756 769	869 276
z toho po lhůtě splatnosti ve dnech:			
0 – 30	163 390	212 679	259 130
31 – 90	3 177	35 752	44 010
91 – 180	559	6 489	4 106
181 – 360	783	4 952	6 757
nad 360	4 105	2 495	8 262
Po lhůtě splatnosti celkem	172 014	262 367	322 265
Podíl pohl. po lhůtě spl. z celk. pohl. z obch. styku	28 %	34,6 %	37,1 %

Z uvedeného přehledu vývoje pohledávek je patrné, že ve sledovaném období dochází k neustálému nárůstu pohledávek po lhůtě splatnosti při současném zvyšování jejich podílu na celkových pohledávkách z obchodního styku. Nárůst pohledávek po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2005 oproti stavu k 1. 1. 2005 činí částku 60 mil. Kč, meziroční nárůst v procentním vyjádření činí 22,8 %.

Rozhodující podíl na tomto negativním vývoji má přetrvávající zpoždění plateb od VZP, neboť pohledávky k VZP po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2005 ve výši 282 817 tis. představují 96,2 % z celkových pohledávek VFN po lhůtě splatnosti za všemi aktivními zdravotními pojišťovnami a k uvedenému datu vykázaly další meziroční nárůst o 53 mil. Kč.

K 31. 12. 2005 eviduje VFN ve svém účetnictví rovněž nezaplacené pohledávky za léčení cizích státních příslušníků ze země, s nimiž ČR nemá dohodu o vzájemné úhradě zdrav. péče, a to v celkové výši 15 745 tis. Kč, dále pohledávky za dlužníky v konkurzním řízení, a to v celkové výši 8 404 tis. Kč.

FINANČNÍ SITUACE

Vývoj vybraných finančních ukazatelů od r. 2003 /údaje v tis. Kč/:

	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
finanční majetek	219 280	212 997	368 793
pohledávky	638 667	782 636	893 911

(pokračování tabulky na další straně)

	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
zásoby	64 286	125 975	110 811
závazky	1 389 992	1 478 584	1 477 732
závazek k SR (úvěr)	805 000	805 000	805 000
saldo finanční bilance	- 1 272 759	- 1 161 976	- 909 217

Na základě vývoje vybraných finančních ukazatelů lze konstatovat, že v rámci sledovaného období dochází k postupnému zlepšování finanční situace VFN, která je odrazem vyrovnaného hospodaření. V roce 2004, kdy došlo ke stabilizaci celkové finanční situace VFN, činilo pasivní saldo finanční bilance (rozdíl závazků a součtu pohledávek, finančního majetku a zásob) částku 1 162 mil. Kč (meziroční snížení o 111 mil. Kč). K 31. 12. 2005 činilo pasivní saldo finanční bilance 909 mil. Kč, tj. další pozitivní meziroční snížení o částku 253 mil. Kč.

V roce 2005 došlo poprvé k zastavení trendu trvalého nárůstu celkových závazků VFN, a to v důsledku pozitivního vývoje v oblasti závazků z obchodních styků, u kterých bylo dosaženo meziroční snížení o částku Kč 10,5 mil. Dosažená úroveň závazků z obchodního styku k 31. 12. 2005 by mohla být nižší, je však negativně ovlivněna meziročním nárůstem pohledávek z obchodního styku, který činil 112,5 mil. Kč.

Vývoj závazků a pohledávek z obchodního styku od roku 2003

	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
závazky z obchod. styku	1 263 257	1 334 294	1 323 840
pohledávky z obchod. styku	617 905	756 769	869 276
rozdíl	- 645 352	- 577 525	- 454 564

Vývoj závazků a pohledávek z obchod. styku po splatnosti od roku 2003

	k 31. 12. 2003	k 31. 12. 2004	k 31. 12. 2005
závazky z obchod. styku po splatnosti	750 863	701 239	682 506
pohledávky z obchod. styku po splatnosti	172 014	262 367	322 265
rozdíl	- 578 849	- 438 872	- 360 241

Vývoj finanční situace v samotných letech 2004 a 2005 lze hodnotit velmi kladně. V případě, že by VFN nebyla historicky zatížena závazkem ke SR ve výši 805 mil. Kč, který je důsledkem krize zdravotnictví v letech 1996-1997, a neprohlubovala se druhotná platební neschopnost VZP, jak dokladuje výše uvedená tabulka, saldo finanční bilance VFN by se pohybovalo v kladných číslech.

GRANTOVÁ ČINNOST

Počet řešených a ukončených grantových projektů

Grantové projekty lékařského výzkumu IGA MZ ČR		rok 2003	rok 2004	rok 2005
IGA MZ ČR počet řešených projektů (účelové)		77	76	98
IGA výsledky hodnocení závěrečných zpráv				
Počet ukončených grantů – celkem		15	9	22
z toho:	v kategorii A	5	3	
	v kategorii B	9	4	
	v kategorii C	1	2	
	v kategorii D	0	0	
IGA MZ ČR počet řešených záměrů (institucionální)		2	2	1

(pokračování tabulky na další straně)

TEPLOMĚŘ

Ještě před několika staletími byly teploměry úplně neznámé – teplota se určovala podle tělesných pocitů. Vývojem teploměru do podoby, kterou známe dnes, se začal již **v 17. století zabývat Galileo Galilei**. Měl mnoho následovníků, kteří jeho „**vzduchový termoskop**“ zdokonalovali. První líhový teploměr sestrojil roku 1641 toskánský velkovévoda Ferdinand II. V té době sice teploměry již měly stupnice, ty však nebyly jednotné, takže údaje změřené jednotlivými teploměry **se nemohly porovnat**. Švédský matematik a geodet Anders Celsius **zavádí do měření desítkovou soustavu**, kde teplota varu vody má číslo 0 a teplota tání ledu číslo 100. Jméno toho, kdo později tyto hodnoty obrátil tak, jak je známe a používáme dnes, nebylo s jistotou zjištěno.

Grantové projekty lékařského výzkumu IGA MZ ČR		rok 2003	rok 2004	rok 2005
Jiné agentury – celkem		15	13	9
z toho:	GA ČR	12	10	7
	MŠ - COST	1	1	2
	MŠ - EURO	1	1	0
	MZe	1	1	0
	Ostatní	0	0	0
Úhrnem počet řešených projektů		92	89	107
Objem finančních prostředků na výzkum - celkem		55 532	61 473	69 510
z toho – účelové	investice	513	724	0
	mzdy	10 052	10 943	12 770
z toho – institucionální	investice	201	220	21 125
	mzdy	3 680	4 566	6 576

Výdaje na zahraniční pracovní cesty celkem – v tis. Kč 2 363 / Z toho zahraniční cesty v rámci grantů – v tis. Kč 2 068

FINANČNÍ DARY, KTERÉ VFN OBDRŽELA V ROCE 2005

Logen and Griffith	100 000	Hochtief VSB a.s.	70 000	JUDr. J. Hofmann	100 000
Johnson and Johnson s.r.o.	450 000	Abbott Laboratories s.r.o.	153 000	Polakova nadace	311 430
RNDr. Libor Hubáček	35 000	Stapro s.r.o.	256 080	Jiří Čech	50 000
Nadační fond Erudic	730 000	Alphareal a.s.	240 000	GML HEALTH CARE	40 000
Alena Hamanová	108 000	National Philanthropic Trust	3 140 930	DCIT s.r.o.	25 000
Nadační fond prof. Charvátka	698 000	Biotronik GMBH	1 239 659,21	Š+SCH s.r.o.	500 000
Roche s.r.o.	355 000	Amgen s.r.o.	140 000	ASQA a.s.	80 000
B. Braun Medical s.r.o.	150 000	Glaxosmithkline s.r.o.	538 880	CZECH CASINOS a.s.	100 000
Nadace Academia Medi	130 000	Hl. město Praha	4 679 770	Karel Schwarzenberg	100 000
Aventis Pharma s.r.o.	230 000	Zentiva s.r.o.	138 880	Eli Lilly s.r.o.	50 000
Severočeské doly a.s.	430 000	Nadační fond Oční kliniky	40 000	Teva Pharmaceuticals	70 000
Novartis s.r.o.	230 000	AOP Orphan Pharmaceuticals	100 000	Mrázek V.O.S	100 000
Pfizer s.r.o.	230 500	Boston Scientific ČR s.r.o.	385 000	Immunotech a.s.	519 500
Nadační fond RAK	100 000	Guidant ČR s.r.o.	1 050 000	Pliva CZ s.r.o.	160 000
R. Malý s.r.o.	40 000	Genzyme CEE GMBH	220 000	Medites Pharma s.r.o.	25 000
Heřmanského nadace hem. onkol.	125 000	IVAX Pharmaceuticals s.r.o.	74 400	Patria Finance a.s.	400 000
Bristol Myers Squibb s.r.o.	98 369	Slovnaft CS a.s.	60 000		
Biogen BVI	350 000	Martin Illner	50 000		
Jan Calta	50 000	FERRING léčiva a.s.	50 000	CELKEM	19 951 398,21 Kč

Občanské sdružení Život dětem darovalo Všeobecné fakultní nemocnici v Praze v průběhu roku 2005 zdravotnické zařízení ve výši 3 750 036 Kč.

FKSP

OBLAST PÉČE O ZAMĚSTNANCE

V rámci ročního rozpočtu FKSP byly zajištěny pro zaměstnance VFN a jejich rodinné příslušníky akce charakteru rekreací tuzemských a zahraničních, poznávacích zájezdů, sportovních akcí, táborů pro děti zaměstnanců v tomto rozsahu:

dětské tábory zimní, letní, zúčastnilo se cca 650 dětí / dovolené a zájezdy – příspěvek cca 1 700 osob / sportovní akce (haly, tělocvičny) pronájmy / rehabilitace příspěvek cca 1 150 osob / kulturní akce cca 4500 osob / půjčky poskytnuty 196 zaměstnancům / přispívá se na stravování zaměstnancům

Z prostředků FKSP jsou v rámci rozpočtu hrazeny pro zaměstnance vitaminové prostředky a očkování. V roce 2005 byly prostředky FKSP použity dle rozpočtu na vybavení ke zlepšení pracovního prostředí zaměstnanců. Fond kulturních a sociálních potřeb v roce 2005

Tvorba/čerpání	skutečnost 2003	skutečnost 2004	skutečnost 2005	2005/2004 v %
Zdroje:				
Zůstatek k 1. 1.	29 127	34 709	35 529	102,36
Základní přiděl	22 404	22 492	22 748	101,14
Zdroje celkem	51 531	57 201	58 277	101,88
Čerpání:				
Zařízení pro kultur. a soc. rozvoj	262	568	6 690	1 177,82
Závodní stravování	6 024	6 122	6 475	105,77
Příspěvky na dětskou rekreaci	1 211	1 280	1 283	100,23
Rekreace a zájezdy	2 538	3 985	4 874	122,31
Kultura a tělovýchova	478	691	936	135,46
Sociální výpomoc	420	287	384	133,80
Sociální půjčky	1 414	1 889	1 146	60,67
Půjčky – bytové zařízení	2 741	3 241	3 420	105,52
Dary	2 773	2 815	3 470	123,27
Ostatní čerpání	0	43	2 104	0,00
Provozní náklady Kraslice	385	700	83	11,86
Provozní náklady Pášov	29	28	28	100,00
Penzijní připojištění	2 846	5 305	7 393	139,36
Čerpání celkem	21 121	26 954	38 286	142,04
Stav fondu k 31. 12. 05	34 709	35 529	24 678	69,46
Půjčky:				
objem půjček	4 155	5 130	4 566	89,01
zůstatek nespl. půjček	5 450	6 200	6 011	96,95

Ing. Jaromír Jungbauer

ekonomický náměstek

PŘÍJMY OD ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN

Vzhledem ke skutečnosti, že výsledkem Dohodovacího řízení nebyla pro 1. pololetí 2005 dohoda, Ministerstvo zdravotnictví stanovilo pro toto období výši úhrad zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění včetně regulačních omezení Vyhláškou MZd. č. 50/2005 Sb., ze dne 20. ledna 2005.

Úhrada zdravotní péče byla stanovena ve výši 103% celkové úhrady (kromě zvlášť účtovaného materiálu, zvlášť účtovaných léčivých přípravků a úhrad nad rámec paušální sazby) této zdravotní péče uhrazené v 1. pololetí 2004. Podmínkou této úhrady bylo poskytnutí alespoň 90% objemu vykázané a uznané péče ve srovnání s 1. pololetím 2004 vyjádřené počtem bodů podle seznamu výkonů. Nárůst objemu zdravotní péče poskytnuté pojištěncům, u nichž náklady na zdravotní péči přesáhly 300 000 Kč nad finanční objem nákladů na tyto pojištěnce v 1. pololetí 2004 byl uhrazen výkonovým způsobem s cenou bodu ve výši 0,89 Kč. Dále byla zvýšena úhrada v případech, kdy zdravotnické zařízení poskytlo hospitalizační péči více než 105 % počtu ošetřených pojištěnců pojišťovny (bez ohledu na počet ošetření – tedy hospitalizační URČ) ve srovnání s jejich počtem v 1. pololetí 2004. Celková úhrada zdravotní péče byla zvýšena o stejné procento, o jaké byl počet ošetřených pojištěnců vyšší než 105 %.

Takto byla hrazena zdravotní péče od následujících zdravotních pojišťoven:

111 (VZP) / 201 (Vojenská ZP) / 207 (Oborová ZP) / 209 (ZP Škoda) / 211 (ZP MV ČR) / 213 (Revírní ZP)
217 (ZP METAL ALIANCE) / 222 (Česká národní zdr. pojišťovna)

Zdravotní péče poskytnutá pojištěncům Hutnické zdravotní pojišťovny (205) byla v 1. pololetí 2005 uhrazena výkonovým způsobem s hodnotou bodu 0,89 Kč. Vzhledem ke skutečnosti, že pro 2. pololetí 2005 nebylo v rámci Dohodovacího řízení dosaženo dohody a ani nebyla vydána Vyhláška MZd., kterou se stanoví výše úhrad zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění, pokračovalo se v roce 2005 v 2. pololetí ve stejném způsobu úhrady jako v 1. pololetí 2005 (viz výše).

TRŽBY OD ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN VZROSTLY VE SROVNÁNÍ S ROKEM 2004:

tržby od VZP o 6,75 % / tržby od ostatních ZP o 14,93 % / tržby od všech ZP celkem o 8,98 %

NÁRŮST OBJEMU VYKÁZANÝCH POLOŽEK V ROCE 2005 VE SROVNÁNÍ S ROKEM PŘEDCHOZÍM TJ. ROKEM 2004 ČINIL

v počtu bodů 105,41 % / v počtu ZUM, ZULP 105,42 % / v URČ globálních 101,02 %

Z TOHO V NÁKLADNÝCH POJIŠTĚNÍCH (TJ. NAD 300 000 Kč)

v počtu bodů 101,01 % / v počtu ZUM 99,56 % / výkonově 100,59 %

Velkým problémem, tak jako v předchozích letech, i nadále zůstal narůstající objem preskripce a z toho plynoucí uplatnění regulačních mechanismů za předepsané léčivé přípravky a prostředky zdravotnické techniky. Námitky k těmto regulacím nejsou dosud vypořádány, ale zmíněné regulace mohou dosáhnout výše až kolem 5-6 mil. Kč. (Konečné vyúčtování těchto regulací bude známo až v polovině roku 2006).

MUDr. Marcela Černická, MBA

vedoucí OZP

PERSONÁLNÍ ÚSEK

PERSONÁLNÍ ÚSEK JE SAMOSTATNÝM ÚSEKEM V RÁMCI VFN A JE TVOŘEN TĚMITO ODBORY:

Zaměstnanecký odbor / Odbor práce a mezd / Oddělení dalšího vzdělávání

ZAMĚSTNANECKÝ ODBOR

je svou činností zaměřen na komplexní zabezpečení všech pracovních a mzdových nároků týkajících se zaměstnanců Všeobecné fakultní nemocnice po celou dobu jejich pracovního poměru. Svým zaměřením má své specifické místo v organizační struktuře VFN Praha a charakterem a obsahem pracovní náplně tvoří významnou součást Personálního úseku. Je řízen personálním náměstkem a při plnění úkolů úzce spolupracuje s Odborem práce a mezd.

HLAVNÍ ÚKOLY ZAMĚSTNANECKÉHO ODBORU:

Přijímání nových a propouštění stávajících zaměstnanců a s tím spojená personální agenda.

Příprava a zpracování veškerých mzdových náležitostí zaměstnanců i pracovníků konajících práce mimo pracovní poměr (DPP a DPC).

Zabezpečení pravidelných měsíčních odvodů na zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a FKSP.

Zajištění statistických hlášení a výkazů pro BOZP a zdravotní pojišťovny, správu sociálního zabezpečení, finanční úřad a další orgány státní správy.

Poskytování odborné pomoci, rad a doporučení při řešení pracovních a mzdových záležitostí zaměstn. i vedoucích pracovníků.

Zaměstnanecký odbor byl v roce 2004 snížen z 20 zaměstnanců na 18 a v roce 2005 došlo k obměně čtyř zaměstnanců, to je 22,2 %.

Současně byli čtyři zaměstnanci dlouhodobě nemocní.

ODBOR PRÁCE A MEZD

VFN Praha byl zřízen v září 2002 ekonomickým náměstkem pro realizaci mzdové politiky zaměstnavatele a řešení pracovních a mzdových záležitostí v souladu s právními předpisy a interními směrnici. Odbor práce a mezd je nástrojem vedení VFN, klinik a ústavů pro realizaci zákonů, předpisů, Kolektivní smlouvy a dalších norem, které upravují odměňování zaměstnanců se zaměřením na ekonomickou stabilizaci VFN. Svým charakterem a obsahem pracovní náplně tvoří významnou součást Personálního úseku. Je řízen personálním náměstkem a při plnění úkolů úzce spolupracuje s příslušníky Zaměstnaneckého odboru.

HLAVNÍ ÚKOLY ODBORU PRÁCE A MEZD:

Zpracování, kontrola a průběžné vyhodnocování plánu mzdových prostředků a jejich zveřejňování na Intranetu VFN.

Průběžná úprava plánů mzdových prostředků na základě organizačních a jiných změn klinik, ústavů a jiných součástí VFN.

Zpracování měsíčních, čtvrtletních a ročních statistických výkazů rozborů a jejich zaslání orgánům státní správy a zdravotní pojišťovně.

Zajištění vnitřní rozborové činnosti VFN v oblasti personalistiky a mezd.

Vedení agendy grantů v oblasti mezd a pracovních a mzdových vztahů a zajištění výplaty mezd a odměn jednotlivým pracovníkům řešitelských týmů.

Poskytování odborné pomoci, rady a doporučení při řešení pracovních a mzdových záležitostí z oblasti mzdové a personální agendy zejména v oblasti zařazování pracovníků do tarifních tříd.

ODDĚLENÍ VÝCHOVY A DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

VFN je vzdělávací pracoviště, jehož činnost se orientuje na vzdělávání středního zdravotnického personálu a je detašováno v budově bývalé Ortopedické kliniky Na Bojišti 1.

HLAVNÍ ÚKOLY OVDV:

Na základě smlouvy mezi VFN a MZČR realizovat závazné vzdělávací akce dané zřizovatelem.

Ve své činnosti spolupracovat s jednotlivými pracovišti VFN a 1. lékařské fakulty UK, s MZ ČR, IPVZ Praha, NCONZO Brno, ČLK, středními a vyššími zdravotními školami a dalšími institucemi. Činnost je dotována z rozpočtu MZ ČR.

Při plnění svých úkolů jsou příslušníci OVDV podřízeni personálnímu náměstkovi.

V roce 2005 bylo uzavřeno ve VFN 1 217 nových pracovních poměrů.

CO SE NÁM V ROCE 2005 PODAŘILO A V ČEM JSME VYTČENÉ CÍLE NESPLNILI:

NAŠE ÚSPĚCHY: I přes pokles počtu pracovníků o 10 % a nárůstu počtu zaměstnanců zejména ve spojitosti s přechodem ústavních pohotovostních služeb do nového režimu se podařilo zajistit bez problémů zpracování všech pracovně právních úkonů a vyplacení mezd a platů v požadovaných termínech.

Byl zaveden požadovaný systém do pracovně právních vztahů řešitelů grantů a výzkumných záměrů v souladu s podmínkami grantových agentur a zadavatelů.

CO SE NÁM NEPODAŘILO: Největším neúspěchem je skutečnost, že se v požadovaném termínu nepodařil přechod z personálního a mzdového programu ELANOR EXPERT na program NAVISION. Dle mého názoru je zpoždění způsobeno zejména přetrvávajícími problémy při převodu dat z jednoho programu do druhého. Vzhledem k tomu, že personalistika a mzdy nejsou zpracovávány v novém programu a stávající to neumožňuje, nejsou vedeny a sledovány některé údaje, které by pomohly řešit personální práci na úrovni klinik, ústavů i VFN jako celku.

Ing. Ernest Ištvánfy

personální náměstek

PRŮMĚRNĚ PŘEPOČTENÉ STAVY PRACOVNÍKŮ ZA ROKY 2003 – 2005

Kategorie	r. 2003	r. 2004	r. 2005	Meziroční nárůst				Nárůst	
				04-03 PPS	04-03 v %	05-04 PPS	05-04 v %	05-03 PPS	05-03 v %
Lékaři	649,77	636,25	641,90	- 13,52	98 %	5,65	101 %	- 7,87	99 %
Farmaceuti	26,63	27,67	32,12	1,04	104 %	4,45	116 %	5,49	121 %
Jiní VŠ	117,4	120,44	0	3,04	103 %	- 120,44	0 %	- 117,4	0 %
Jiní SŠ	55,29	55,23	0	- 0,06	100 %	- 55,23	0 %	- 55,29	0 %
SZP	2 231,08	2 240,25	0	9,17	100 %	- 2 240,25	0 %	- 2 231,08	0 %
NZP	24,41	2 240,25	0	- 0,38	98 %	- 24,03	0 %	- 24,41	0 %
PZP	370,81	405,45	0	34,64	109 %	- 405,45	0 %	- 370,81	0 %
THP	440,46	433,69	441,01	- 6,77	98 %	7,32	102 %	0,55	100 %
Dělníci	347,88	326,4	347,16	- 21,48	94 %	20,76	106 %	- 0,72	100 %
Celkem	4 263,73	4 269,41	4 325,35	5,68	100 %	55,94	101 %	61,62	101 %

Od 1. 1. 2005 platí dle zákona č. 96/2004 Sb., (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), jiné rozdělení zdravotnických pracovníků do kategorií. Tyto nové kategorie nejsou s původními identické, proto je nelze jakýmkoliv způsobem spojovat a provádět srovnání s minulými roky.

Lékaři 641,90 / Farmaceuti 32,12 / ZP § 5 a § 6 1 816,62 / ZP § 7–§ 21 403,07 / ZP § 22–§ 28 179,57
ZP § 29–§ 42 434,02 / ZP § 43 29,88 / THP 441,01 / Dělníci 347,16 / CELKEM 4 325,35

Pro lepší možnost srovnání jsou zachovány pouze kategorie Lékaři, Farmaceuti, THP a Dělníci, které jsou beze změn. Ostatní zdravotničtí pracovníci, u kterých došlo ke změně kategorie, jsou zahrnuti pro lepší srovnání do položky Ostat. zdr. prac.

Kategorie	r. 2003	r. 2004	r. 2005	Meziroční nárůst				Nárůst	
				04-03 PPS	04-03 v %	05-04 PPS	05-04 v %	05-03 PPS	05-03 v %
Lékaři	649,77	636,25	641,90	- 13,52	98 %	5,65	101 %	- 7,87	99 %
Farmaceuti	26,63	27,67	32,12	1,04	104 %	4,45	116 %	5,49	121 %
Ostat. zdr. prac.	2 798,99	2 845,4	2 863,16	46,41	102 %	17,76	101 %	64,17	102 %
THP	440,46	433,69	441,01	- 6,77	98 %	7,32	102 %	0,55	100 %
Dělníci	347,88	326,4	347,16	- 21,48	94 %	20,76	106 %	- 0,72	100 %
Celkem	4 263,73	4 269,41	4 325,35	5,68	100 %	55,94	101 %	61,62	101 %

TECHNICKÝ ÚSEK

Technický úsek v roce 2005 procházel ještě organizačními změnami, které vyplynuly z personálního auditu firmy BFM. V této oblasti se také začala připravovat reorganizace stravovacího provozu. Fakticky byla zahájena v polovině roku výběrovým řízením na dodávku personální stravy.

Na začátku roku 2005 bylo odstartováno zavádění managementu kvality s cílem certifikovat TÚ podle norem ISO. Tento proces bude ještě intenzivněji probíhat v roce 2006 a dotkne se všech 6 odborů TÚ. V této souvislosti byl podán 1 grant financovaný z fondů EU. Momentálně je posuzován odbornou komisí MPSV.

Dostáváme se do oblasti, která je úplně nová v životě TÚ a sice vyhledávání a podávání grantů, které jsou financovány z prostředků EU. V závěru roku se nám podařilo ve spolupráci s Psychiatrickou klinikou získat grant s názvem „Zahrada – chráněné dílny a integrační centrum VFN“, který je dotován finančními prostředky ve výši cca 9,5 mil. Kč.

V oblasti investic jsme zrealizovali drtivou většinu naplánovaných akcí, které byly financovány jednak ze státního rozpočtu, vlastních zdrojů, grantů a darů. Odbor investic realizoval v uplynulém roce největší část investičních akcí ve VFN. Z 21 akcí s celkovou dotací 68,791 mil. Kč jich odbor investic realizoval 20, s podílem státního rozpočtu 57,112 mil. Kč. Tyto akce včetně vlastních zdrojů představovaly finanční objem 117,354 mil. Kč. V samém závěru tohoto roku se podařilo realizovat dodatečně přidělené dotace ve výši 4,969 mil. Kč, z programu NPV-4, které byly vráceny např. FN Olomouc, a které naše nemocnice plně využila. Dalším zdrojem financování byly granty.

V oblasti údržby se podařilo zvýšit počet vyřízených žádánek, které byly realizovány vlastními silami. Došlo ke zvýšení efektivity práce údržby. Velká pozornost byla věnována také spotřebě energií a to postupným vylepšováním systému měření a regulace na jednotlivých pavilonech. Zkrátily se doby odečtů vodoměrů, elektroměrů apod., čímž se operativněji řeší nadprůměrné odběry.

Na oddělení dopravy došlo ke zrušení dispečinku pro nákladovou dopravu. Jeho funkci převzalo pracoviště referentky sanitní dopravy. Od září 2005 zajišťuje Oddělení dopravy dovoz personální stravy z f. FTN Gastro. Tato opatření předchází reorganizaci celého stravovacího provozu. Dokončení a zavedení nového systému stravování pacientů plánujeme na 1. čtvrtletí roku 2007.

CÍLE TÚ V ROCE 2006:

1. pokračovat ve zvyšování efektivity údržby a kvality její práce
2. dokončení reorganizace stravovacího provozu
3. získaný grant uvést v život a pokusit se získat další
4. zavedení systému jakosti
5. zrealizovat schválené investiční akce
6. navrhnout systém úspor v oblasti energetiky, zahájit rekonstrukci tepelného hospodářství pomocí metody EPC
7. zavedení informačního systému FAMA a dokončení pasportizace všech budov ve VFN

Ing. Jan Pátek

technický náměstek

ODDĚLENÍ VNITŘNÍHO AUDITU A KONTROLY

Oddělení vnitřního auditu a kontroly má nezastupitelnou úlohu v systému finančního řízení zabezpečujícího hospodaření s veřejnými prostředky. Útvar vnitřního auditu je koncipován v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole. Je nedílnou součástí vnitřního řízení a kontroly, poskytuje hodnocení, doporučení, konzultace a informace o posuzovaných činnostech vedení nemocnice a tím preventivně a systematicky napomáhá k dosažení strategie a řízení VFN.

V RÁMCI SVÉ ČINNOSTI SE ZABÝVÁ MIMO JINÉ PŘEDEVŠÍM:

1. Auditorskou činností v nemocnici / 2. Šetřením stížností / 3. Ověřováním účinnosti realizace přijatých opatření ke zjištěným nedostatkům / 4. Evidencí vnitřních a vnějších auditů a kontrolních akcí, veřejnoprávních kontrol / 5. Monitoringem úseků

AUDITORSKÁ ČINNOST V NEMOCNICI

Stejně jako v předchozím období i v roce 2005 byla činnost vnitřního auditu zaměřena v souladu s předmětem střednědobého plánu a ročních plánů zejména na provádění rozhodujících auditů: finančních auditů / auditů systémů / auditů personálního rozvoje apod.

PRO ROK 2005 BYLO NAPLÁNOVÁNO A PROVEDENO CELKEM 9 INTERNÍCH AUDITŮ. JEDNALO SE O AUDITY:

Správa a evidence HW a SW, zabezpečení servisu informatiky, s cílem ověřit způsob evidence, uplatňovaný systém servisu s ohledem na možná systémová rizika.

Evidence a vykazování přesčasové práce, jehož cílem bylo ověřit správnost evidence, vykazování a účtování přesčasů.

Systém zabezpečení areálu nemocnice v provozní a mimoprovazní době, který měl za cíl ověřit zabezpečení areálů se zaměřením na minimalizaci rizik.

Efektivnost prováděných klinických zkoušek, s cílem posoudit výnosnost smluv o klinických zkouškách.

Správa a provoz telekomunikační sítě, s cílem ověřit správu a provoz telekomunikací ve VFN s ohledem na vznik možných provozních a systémových rizik.

Systém odpadového hospodářství, který měl za cíl ověřit dodržování předpisů o zacházení s odpadem s úkolem minimalizovat rizika spojená s jejich nedodržováním.

Užití prostředků z darů poskytnutých VFN, s cílem posoudit účelovost využívání poskytnutých prostředků za rok 2004.

Průběžný audit ověřování dodržování zákona o účetnictví, s cílem ověřit správnost zúčtovávání a vedení účetnictví.

Plnění přijatých opatření z auditů provedených v r. 2004, jehož cílem bylo vyhodnotit realizaci přijatých opatření.

Nad původní plán auditů byl proveden audit Opatření z průběžného auditu ověřování zákona o účetnictví za rok 2005.

ŠETŘENÍ STÍŽNOSTÍ

V rámci přešetřování stížností bylo v loňském roce přijato a zaevidováno naším oddělením celkem 28 stížností. Z tohoto počtu bylo 6 hodnoceno jako oprávněných a 3 jako částečně oprávněné. Proti poskytované lékařské péči bylo podáno 8 stížností. Z toho 1 byla klasifikována jako oprávněná a 1 jako částečně oprávněná.

Jedná se o snížení počtu stížností oproti roku 2004. V úvahu musíme vzít i řadu děkovných dopisů, které přicházejí přímo na pracoviště nebo jmenovitě ošetřujícímu personálu a nejsou nijak evidovány či vykazovány.

Při šetření stížností úzce spolupracujeme s Odborem vnitřní kontroly MZ ČR, náměstkou ministra, zdravotními rady, revizními komisemi ČLK, zdravotními pojišťovnami apod. Ve složitých případech vztahujících se k poskytované lékařské péči využíváme našich odborníků z řad lékařů.

K 31. 12. 2005 byla ukončena platnost vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l. ze dne 1. 10. 1958, podle které se při šetření stížností doposud postupovalo. Od 1. 1. 2006 se v této oblasti řídíme vnitřní směrnici pro postup při šetření stížností.

OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTI REALIZACE PŘIJATÝCH OPATŘENÍ KE ZJIŠTĚNÝM NEDOSTATKŮM

V lednu 2005 byl proveden audit plnění nápravných opatření z průběžného auditu Ověřování dodržování zákona o účetnictví, který byl prováděn v průběhu roku 2004, s cílem ověřit správnost zaúčtování a vedení účetnictví. Tímto dlouhodobým průběžným auditem byly zjištěny drobné nedostatky ve vedení účetnictví, zejména s přechodem VFN na plátcovství DPH.

V prosinci byl proveden interní audit Plnění přijatých opatření z auditů provedených v r. 2004, jehož cílem bylo vyhodnotit realizaci přijatých opatření. Z výsledků vyplynulo, že doporučení a následně vedením přijatá opatření k odstranění nedostatků byla ve VFN realizována a aplikována.

EVIDENCE VNITŘNÍCH A VNĚJŠÍCH AUDITŮ A KONTROLNÍCH AKCÍ, VEŘEJNOPRÁVNÍCH KONTROL

Tato činnost je dána směrnici Vnitřní kontrolní systém ve VFN, která vychází ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Evidence je vedena v elektronické podobě již od roku 2001. V loňském roce bylo provedeno a námi zaevidováno celkem 766 kontrolních akcí, což je nárůst oproti roku 2004 o 24 kontrol. Z tohoto počtu jich bylo 29 provedeno externími orgány.

MONITORING ÚSEKŮ

Monitorováním úseků je myšleno soustavné sledování činností, významných skutečností a souvislostí ve vnitřním a vnějším prostředí nemocnice, které mohou mít vliv na její současnou a budoucí činnost. Svými výstupy přispívá k vytvoření racionálního základu pro koordinaci činností a efektivního využívání zdrojů vnitřního auditu se záměrem systematicky napomáhat nemocnici dosahovat jejích cílů tím, že umožňuje lepší efektivnost řízení rizik, řídicích a kontrolních mechanismů nezbytných pro správu a řízení nemocnice.

MVDr. Zdeněk Havelka, MBA

vedoucí OVAK

VAKCÍNA

Koncem 18. století pozoroval britský lékař Edward Jenner, že dojičky krav, které se nakazily tzv. kravskými neštovicemi, byly **odolné vůči nákaze** pravými neštovicemi. Ty byly spojeny s vysokým rizikem úmrtí nakaženého. V roce **1796 Jenner poprvé očkoval malého chlapce** proti pravým neštovicím – vnesl po porušení povrchu kůže do jeho organismu virus kravských neštovic. Brzy se ukázalo toto očkování jako efektivní, chránilo velmi dobře proti neštovicím a rychle se rozšířovalo v Evropě i v Americe. Od termínu vaccinus (z lat. kravský) se začal užívat termín vakcinace, jehož význam se postupně rozšířil pro veškerou aktivní imunizaci. Teprve o 100 let později, v roce 1885, použil francouzský vědec **Louis Pasteur oslabený virus vztekliny** jako očkovací látku, která chránila proti přirozené infekci.

OBCHODNÍ ÚSEK

Obchodní úsek vznikl v prosinci 2005 z původního obchodně-investičního odboru. K 1. 12. 2005 byl začleněn odbor MTZ.

V SOUČASNÉ DOBĚ JE OBCHODNÍ ÚSEK TVOŘEN:

Obchodně-investičním odborem / Odborem MTZ (zahrnuto ve výroční zprávě TÚ)

OBCHODNĚ-INVESTIČNÍ ODBOR

Mimo běžné administrativní činnosti bylo prioritou Obchodně-investičního odboru zavést do VFN systém elektronických aukcí. Obchodně-investiční odbor vyzkoušel v dubnu prostřednictvím firmy Sentinet první elektronickou aukci na nákup xerografického papíru pro 3 fakultní nemocnice (v této době byly FNB, FTNsP a VFN řízeny jedním ředitelem).

Aukce proběhla velice úspěšně s dosažením 12% úspory oproti původní ceně ve VFN, 36% úspory ve FTNsP a 43% úspory ve FNB. Následovaly další dvě zkušební aukce od odlišných poskytovatelů, u obou bylo dosaženo výrazných úspor. Poslední zkušební aukce byla opět od firmy Sentinet, předmětem této aukce byly jehly a injekční stříkačky pro FNB a FTNsP, ve VFN podléhaly tyto komodity výběrovému řízení. Na základě pozitivních zkušeností nemocnice zakoupila od srpna 2005 licenci na software elektronických aukcí.

Od srpna do konce roku 2005 uspořádal Obchodně-investiční odbor celkem 31 elektronických aukcí s finančním objemem (celková částka po vysoutěžení) cca 16,9 miliónů Kč. Úspory se pohybovaly od 60,12 % do 4 % oproti původním cenám, v přepočtu na objem jednoho roku se jedná o částku cca 7,7 miliónů Kč. K neúspěšnějším aukcím patří následující:

Čepice, ústenky – úspora 60 % z původní nákupní ceny / Lékařské nástroje – úspora 52 % z původní nákupní ceny

Skalpelové čepelky – úspora 50 % z původní nákupní ceny / Cévký – úspora 46 % z původní nákupní ceny

Výhodou elektronických aukcí je transparentnost, dosažení nejoptimálnějších cen ve vazbě na platební podmínky. Při zaběhnutí systému a zejména pak při opakování el. aukcí došlo k výrazným úsporám času ve srovnání s klasickým poptávkovým řízením. Důležitým aspektem je postup v souladu s pokyny MZ ČR.

Podklady pro aukce jsou získávány od objednacích míst VFN na počátku kalendářního období v závislosti na posouzení finančního objemu podle kódů CPV (v souladu se zákonem č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách). Vzhledem k tomu, že nemocnice nakupuje specifické zdravotnické materiály, jsou aukce vypisovány po malých celcích nebo po jednotlivých komoditách.

Na základě zkušeností s elektronickými aukcemi za dobu jejich užívání ve VFN plánujeme spolupráci s firmou Sentinet i do budoucna, kdy se jedná především o úpravu programu v rámci novelizace zákona č. 40/2004 Sb. Chtěli bychom zavést:

datábázi dodavatelů, kteří splní vstupní podmínky / standardizované katalogy (standardizovaný seznam výrobků, které lze objednat) / využívání elektronických aukcí pro veškerá výběrová řízení / dynamický nákupní systém

Také plánujeme spravovat software na vlastním serveru nemocnice, aby mohl být plně přizpůsoben potřebám VFN (z důvodu zavedení provázanosti s vlastními informačními systémy, velkého počtu pořádaných el. aukcí a velkého finančního objemu). V jednání je vytvoření portálu elektronických aukcí společně pro několik fakultních nemocnic.

Petr Kovář

obchodní náměstek

ODDĚLENÍ ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

OBLAST VNITŘNÍ DOKUMENTACE:

Vnitřní řídicí dokumentaci platnou v celé organizaci tvoří ucelený systém řízené dokumentace (je zajištěn systém tvorby, připomínkování, schvalování, vydávání, aktualizace a stahování neplatných verzí) tvořený příkazy ředitele, směrnicemi a řády.

ZA ROK 2005 BYLO ŘEDITELEM SCHVÁLENO A ODDĚLENÍM ORGANIZACE A ŘÍZENÍ VYDÁNO:

27 PŘÍKAZŮ ŘEDITELE A SDĚLENÍ ŘEDITELE, Z NICHŽ SE TÝKALO:

17 změn organizace, strategie a řízení VFN.

3 vykazování zdravotním pojišťovnám a samoplátcům.

7 vnitřních změn týkajících se administrativy a ekonomiky VFN.

12 směrnic popisujících jednotlivé (zejména nezdravotnické) procesy z hlediska splnění legislativy (zacházení s chemickými látkami, odpady, osobními ochrannými prostředky), zlepšení efektivity fungování činností (nákup a objednávání, předepisování léčivých přípravků), zpřehlednění a standardizace fungování činností ve VFN (výkon vnitřního auditu, šetření stížností, hlášení mimořádných událostí).

5 řádů jakožto základních dokumentů popisujících činnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií, metrologie, vnitřního kontrolního systému a dále byl aktualizován pracovní řád.

10 pracovních postupů podrobně popisujících činnosti např. v oblasti elektronické preskripce, inventur, pracovních úrazů, zdravotnických prostředků, kontrolních akcí, oběhu dokladů atp.

Byla provedena revize mnoha starších dokumentů a provedeny zásadní systémové změny, které umožní převedení systému dokumentace na novou platformu, MS Sharepoint. Tento systém by měl uživatelům při podrobnějším seznámení zjednodušit hledání dokumentů a seznamování s aktuálními informacemi.

OBLAST ORGANIZACE:

Vnitřní vztahy upravuje Statut VFN schvalovaný Ministerstvem zdravotnictví ČR a Organizační řád VFN doplněný organizačním schématem schvalovaným ředitelem VFN.

V ROCE 2004 DOŠLO K TĚMTO ORGANIZAČNÍM ZMĚNÁM:

Vytvoření Obchodního úseku, jehož úkolem je zefektivnit systém nákupu ve VFN. / Bylo vytvořeno Oddělení ekonomiky a účtování zdravotní péče zabývající se kontrolou celého procesu vyúčtování zdravotní péče zdravotním pojišťovnám jednotlivými pracovišti. / V úseku informatiky bylo vytvořeno Oddělení správy informačních systémů, jehož úkolem je zajištění fungování všech informačních systémů používaných ve VFN. / V úseku ředitele bylo založeno Oddělení pro klinické hodnocení a výzkum, jež má podporovat činnosti zdravotnických pracovišť zejména v oblasti klinického hodnocení léčiv. / Bylo zřízeno Oddělení centrálního příjmu interních oborů VFN. / Oční tkáňová banka sloučená s oční laboratoří Oční kliniky byla přesunuta do působnosti LP náměstka jako samostatné společné pracoviště VFN a 1. LF UK.

Ing. Jiří Pařík

vedoucí Oddělení organizace a řízení

LEGISLATIVNĚ PRÁVNÍ ODBOR

Rozsáhlou a různorodou agendu Legislativně právního odboru VFN (dále jen „LPO“) zajišťovalo v roce 2005 celkem 6 právníků (v přepočtu na osobní úvazky 4,9), 1 vysokoškolák s ekonomickým vzděláním a 3 administrativní síly se středoškolským vzděláním.

AGENDA LPO V TOMTO ROCE SESTÁVALA Z:

evidence (registr), vypracovávání, připomínkování a úpravy návrhů smluv před jejich předložením řediteli VFN k podpisu / vymáhání pohledávek VFN za jejími dlužníky / zpracovávání a podávání žalob jménem VFN, vyjadřování se k platebním rozkazům a žalobám podávaných proti VFN, navrhování dalšího postupu a zastupování VFN před soudy všech stupňů / mimosoudního projednávání sporů s poškozenými, dlužníky a věřiteli / evidence a zpracovávání návrhů veřejných zakázek zadávaných VFN, zajišťování (organizace) zakázkového řízení (kontrola nebo příprava podkladů, oznamování zakázky na Centrální adrese, přejímání došlých nabídek, jmenování hodnotící komise a vypracování její zprávy, řešení námitek proti rozhodnutí zadavatele, oznamování výsledku řízení na Centrální adrese atd.) / zpracovávání dokladů nezbytných pro účast VFN na veřejných zakázkách zadávaných jinými subjekty než VFN / vypracovávání stanovisek ředitele VFN k odvoláním proti rozhodnutím Kliniky nemocí z povolání ve věci přiznání nároku poškozeného / vypracovávání stanovisek VFN ke zjištění vnějších kontrolních orgánů / zapůjčování zdravotnické dokumentace oprávněným osobám / zastupování VFN před orgány státní správy a justice (Katastrální úřady, Pozemkový fond, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Policie ČR, Státní zastupitelství) / posuzování, popřípadě zpracovávání návrhů vnitřních předpisů včetně informovaných souhlasů pacientů / účasti právníků v odborných komisích (Územní znalecká komise, Škodní komise, Etická komise) / řešení pojistných událostí a navrhování způsobu likvidace škod / informování zaměstnanců VFN o nových právních předpisech / právního poradenství.

I. ČINNOST LPO V ROCE 2005 NA ÚSEKU SMLUV

Druh smlouvy (dodatku)	2003	2004	2005
počet smluv a dodatků celkem	1 072	1 171	1 246
darovací	329	322	333
stáže a odborné praxe	131	175	186
klinické studie a hodnocení ZP	168	145	148
kupní	35	44	114
o dílo	64	86	95
pronájem	89	126	85
o výpůjčce	15	19	43
ostatní	241	254	242

Zatímco u ostatních druhů smluv nedochází k výraznému nárůstu, výrazné navýšení počtu kupních smluv souvisí s důslednějším uplatňováním zákona o veřejných zakázkách. Naopak, na snahu vyhnout se zadávání veřejných zakázek ukazuje nárůst smluv o výpůjčce zejména přístrojů sloužících k analýze. Podstatně se zvýšil i počet smluv o stáži a odborné praxi.

II. ČINNOST LPO NA ÚSEKU VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

(Přehled zadání veřejných zakázek ukončených uzavřením smlouvy)

Forma zadání veřejné zakázky	2004	2005
otevřené řízení (v r. 2004 též obchodní veřej. soutěž)	6	33
jednací řízení	9	8

Celkem bylo v roce 2004 zadáno 21 zakázek, (z toho 6 bylo zrušeno), v roce 2005 bylo zadáno 57 veřejných zakázek, z toho 12 zadání bylo zrušeno a 4 zakázková řízení pokračují v roce 2006.

Předpokládaná úspora dosažená výběrem dodavatelů v otevřeném řízení, tj. snížení cen zboží a služeb dosažené zadáním veřejné zakázky, činí minimálně 15 (mil. Kč). V této úspoře není zahrnuto snížení cen medicijních plynů (cca 6 mil. Kč), neboť zakázkové řízení bylo ukončeno až v lednu 2006.

III. ČINNOST LPO NA ÚSEKU SOUDNÍCH SPORŮ

causy	2003	2004	2005
neuzavřené k 1. 1.	72	58	62
nové causy otevřené v průběhu roku	+ 9	+ 4	+ 2
staré causy uzavřené v průběhu roku	- 23	0	- 36
neuzavřené k 31. 12.	58	62	28

Kromě právníků v LPO zastupuje VFN před soudy pouze advokátní kancelář JUDr. Heleny Chaloupkové. Jedná se o 11 zvláště složitých sporů o náhradu škody na zdraví, o náhradu škody způsobené porušením osobnostních práv a v jednom případě o restituční spor.

K 1. 12. 2005 byl z LPO z důvodu zřízení Oddělení klinického hodnocení a výzkumu vyčleněn 1 právník pro vedení tohoto oddělení a členství v Etické komisi.

JUDr. Jiří Urban

vedoucí LPO

ÚSEK INFORMATIKY

Úsek informatiky se v roce 2005 staral o více než 3000 PC, které jsou provozovány ve VFN.

V ROCE 2005 VZNIKLO V ÚSEKU INFORMATIKY NOVÉ ODDĚLENÍ SPRÁVY INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ, JEHOŽ HLAVNÍ ÚKOLY JSOU: zajišťování fungování IS ve VFN, jejichž správa není outsourcována (přidělování uživatelských práv, nahrávání a údržba číselníků v IS, konfigurace IS, importy dat do EIS, MarkQ, optimalizace datových toků mezi jednotlivými IS) / dohled nad správou IS, jejichž správa je outsourcována / sledování a hledání problémů a chyb v používaných IS, formulace zadání dodavateli směřující k jejich odstranění a dohled nad průběhem řešení / shromažďování dokumentace k datovým strukturám používaných IS pro potřeby maximálního využití shromážděných dat / hledání chyb ve shromažďovaných datech a podniknutí opatření zamezujících jejich vzniku do budoucna / vizualizace dat pro potřeby managementu, klinik a ostatních oddělení VFN pomocí MarkQ a WWW (rozšiřování MarkQ o nepokryté oblasti, budování datového skladu nad daty z EIS) / informační podpora pro ad hoc analýzy, zejména pro ÚLP, OZP, Odd. controllingu.

1. NIS IMPLEMENTACE

a. V předchozích obdobích došlo ve VFN k implementaci NIS Medea na většinu pracovišť. Při zavádění byli uživatelé zaškoleni v rozsahu tzv. 1. fáze implementace, tedy základních pracovních scénářů. Vedení VFN stanovilo cílový rozsah používaných funkcí ve VFN a v 1. pololetí 2005 byla provedena rozsáhlá implementační akce tzv. 2. fáze implementace, která spočívala v doškolení uživatelů NIS Medea na cílový rozsah používaných funkcí a dokončení parametrů NIS. 2. fáze implementace se týkala těchto klinik/oddělení: I. interní klinika, II. chirurgická klinika, II., III. a IV. interní klinika, Dermatovenerologická klinika, Geriatrická klinika, Gynekologicko-porodnická klinika, KDDL, Nefrologická klinika, Neurologická klinika, Oční klinika, část OLR, Onkologická klinika, ORL, Psychiatrická klinika, Urologická klinika.

b. Současně pokračovala plošná instalace NIS na další pracoviště, v prvé části analýzou a projektovými pracemi, po schválení plánů projektu jejich realizací. V prvním pololetí byla dokončena rekonstrukce síťové infrastruktury na III. interní klinice, Mikrobiologickém ústavu. Na IV. interní klinice byl NIS rozšířen o modul intenzivní péče. Ve druhém pololetí byla dokončena realizace NIS pro KNzP, CPP, Patologický ústav, Ústav imunologie a alergologie, zahájena realizace KAR na RES. / Bylo provedeno přepojení datové sítě pro lokality dosud zapojené do dosluhujícího centrálního přepínače, přepojením do „nového“ datového centra, čímž došlo ke zvýšení přenosové rychlosti a bezpečnosti. / Dokončili jsme projektové práce pro stravovací provoz a interní oddělení na Strahově. / Analytické práce byly dokončeny pro Stomatologickou kliniku, ÚDMP, KRL.

c. Na konci roku 2005 bylo v NIS Medea registrováno 1300 PC. Po jednotlivých klinikách/ústavech/pracovištích, začal náběh tisku receptů na nových formulářích, a s využitím čárového kódu pro snadnější zpracování v lékárně VFN a zejména elektronické sledování preskripcí.

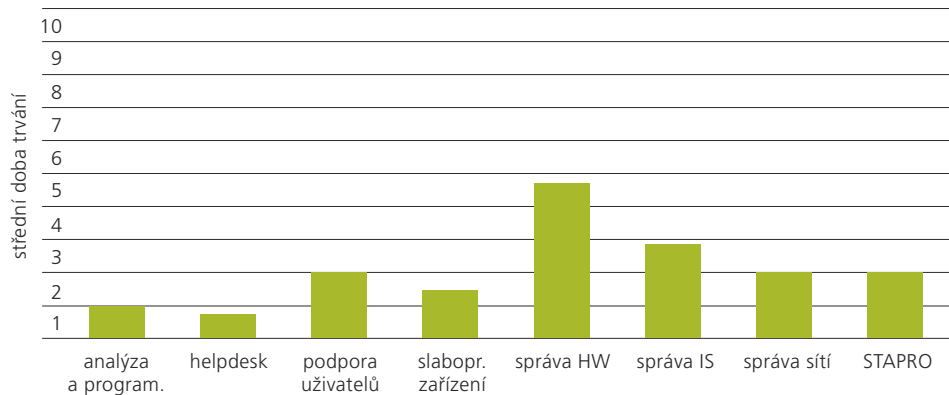
2. NIS – PÉČE O UŽIVATELE

a. Jedním z hlavních cílů je zajistit bezproblémový provoz systémů instalovaných ve VFN. K tomuto účelu jsou zajištěny služby Help Desk a Hot Line dostupné 24 hodin denně, 7 dnů v týdnu, profylaktické kontroly, nepřetržitá služba dohledového centra, vzdálená správa, školení a ve VFN konzultační návštěvy on-site pracovníky.

b. Součástí péče o uživatele je dodávka nových verzí NIS, které jsou průběžně distribuovány na PC a zlepšují funkční možnosti či soulad s legislativou.

Celkem incidentů 7 212 / Analýza a programování 182 / Helpdesk 1 136 / Podpora uživatelů 1 900 / Slaboproud 417 / Správa HW 1 247 / Správa IS 20 / Správa sítí 517 / STAPRO 1 793

Průměrná doba trvání 2 / Analýza a programování 1 / Helpdesk 1 / Podpora uživatelů 1 / Slaboproud 2 / Správa HW 5 / Správa IS 3 / Správa sítí 2 / STAPRO 2

3. EKONOMICKÝ INTEGROVANÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM

V lednu 2005 se zahájila implementace nového EIS, který pokryje velkou část procesů probíhajících ve VFN. Jednotlivé součásti EIS (programy Navision, FaMa a Mark Q) nahradily či v blízké budoucnosti nahradí oddělené dosluhující informační systémy a obsáhnou i oblasti, které dosud nebyly informačním systémem pokryty. Nový informační systém poskytne více a lépe strukturovaných informací pro řízení střednímu a vrcholovému managementu VFN a stejně tak ulehčí každodenní činnost řadovým zaměstnancům.

V červenci 2005 byl úspěšně převeden ekonomický úsek na systém Navision a byl zprovozněn skladový modul programu FaMa pro evidenci skladů MTZ. Ve 3. a 4. čtvrtletí byly předány další součásti EIS, které jsou již plně využívány zaměstnanci VFN (modul Podatelna, Evidence zdravotnické techniky, Dokument management systém, controlling atd.) nebo které se začnou plně využívat po zaškolení pracovníků VFN (Správa a evidence nemovitostí, Personalistika, Žádankový systém, MIS).

V rámci procesu implementace nedošlo k významným posunům termínů, vyjma zavedení modulu personalistiky, který si vzhledem ke složitosti procesů ve VFN vyžádal více času, než bylo v počátečním harmonogramu uvažováno. Již dnes je zřejmé, že zavedení nového EIS bylo správným krokem a informace z něj se stávají významnou a nedílnou součástí rozhodovacích a řídicích procesů VFN.

4. SLABOPROUDÉ SÍTĚ

Byla uzavřena nová rámcová smlouva s Eurotelem, podle které máme slevu na tarify a na volání 30 %. Měsíční úspora cca 25 000 Kč, roční úspora cca 300 000 Kč.

Byla uzavřena smlouva s Českým Telecomem na odkup telefonů na pobočkových linkách Siemens. Nové telefony s ročním nájmem 204 Kč byly odkoupeny po 300 Kč, staré telefony s ročním nájmem 96 Kč byly odkoupeny po Kč. Roční platba za pronájem byla 192 600 Kč. Návratnost max. 1 rok 10 měsíců, potom roční úspora cca 100 000 Kč.

Zrušeno 55 HTS: roční úspora $495 \times 1,19 \times 55 \times 12 = 388\,773$ Kč.

Datový okruh na Opatov za 19 350 Kč/měsíc nahrazen v květnu 2005 ADSL za 1 894 Kč. Roční úspora 209 472 Kč.

Ing. Jiří Haase, MBA

náměstek pro informatiku

ÚSEK ÚČETNICTVÍ A CONTROLLINGU VFN

ÚÚC je samostatným úsekem VFN, je řízen náměstkem, zabývá se a zajišťuje ekonomické řízení nemocnice ve svěřené oblasti. Určuje zásady finanční, ekonomické a daňové politiky. Odpovídá za vedení účetnictví a zpracovává výkazy dle platných zákonů a vnitřních předpisů, a to včetně vykazování majetku. Zpracovává vnitřní předpisy VFN v oblasti účetnictví. Dále sestavuje rozbor hospodaření a vyhodnocuje je.

ÚÚC JE TVOŘEN TĚMITO ÚSEKY: Odbor informační soustavy / Oddělení controllingu

1. ODBOR INFORMAČNÍ SOUSTAVY

zodpovídá za řádné vedení účetnictví dle platných zákonů a vnitřních předpisů, provádí účetní závěrky a výkazy, odpovídá za kompletní evidenci a pohyb dlouhodobého majetku ve VFN včetně inventarizace.

HLAVNÍ ÚKOLY A ROZDĚLENÍ ODBORU:

- a. FINANČNÍ ÚČTÁRNA: Zajišťuje evidenci finančních závazků vůči dodavatelům a ostatním věřitelům, evidenční vykazování finančních pohledávek za odběrateli a ostatními dlužníky, účtování pokladních dokladů, evidenci závazků vůči finančním správám z titulu daní.
- b. VŠEOBECNÁ ÚČTÁRNA: Zajišťuje vedení účetních knih, zejména deníku, hlavní knihy a analytických účtů, účetní závěrky, vyhotovení účetních výkazů, archivaci dokladů a účetních písemností.
- c. MATERIÁLOVÁ ÚČTÁRNA: Zajišťuje zpracování a zaúčtování faktur za materiál, evidenci stavu a pohybu materiálových zásob podle jednotlivých skladů a druhů zásob, podklady pro provedení fyzické inventury, zjištění a vypořádání inventarizačních rozdílů, přehledy o nevyfakturovaných dodávkách a materiálu na cestě.
- d. ODDĚLENÍ EVIDENCE MAJETKU: Zajišťuje kompletní evidenci a pohyby DM a DDM ve všech inventárních úsecích a provádění inventur majetku v rámci VFN.

2. ODDĚLENÍ CONTROLLINGU

HLAVNÍ ÚKOLY ODDĚLENÍ:

Poskytování informací o hospodářských výsledcích činnosti organizace, pro potřeby vedení nemocnice vyhodnocování, dosahuje-li organizace požadované výsledky a zda jsou nutná korekční opatření, pro potřeby vrcholového vedení VFN i vedení jednotlivých zdravotnických i nezdravotnických útvarů nemocnice, průběžné vyhodnocování odchylek výsledků činnosti organizace (nákladů, produkce...) od plánovaných, předkládat v termínu pravidelné výkazy, analýzy a komentáře k hospodaření nemocnice a jejích jednotlivých útvarů a aktivní účast při prosazování potřebných změn při stanovování podnikových procesů.

PŘEHLED ZAJIŠTĚNÝCH NOVÝCH ÚKOLŮ ZA ROK 2005

V uplynulém roce byl implementován nový EIS – modul účetnictví a evidence majetku. V rámci implementace jsme zajistili následující úkoly:

migrace dat s původního účetního SW LAWSON do nového NAVISIONu / migrace dat z původního SW majetku NORIS do NAVISIONu / příprava dat pro přenos z a do FAMy (SW LAWSON pro sklady) / příprava datových pump pro přenos z lékárny, FTO, stravovací systém a telefony / spuštění ostrého provozu celého ÚÚC v novém EIS NAVISION.

V této souvislosti byly úsekem převzaty i další úkoly:

ukončen přehled hospodaření klinik (SW ALEA) a vytvořen nový přehled pro kliniky na Intranetu / sjednoceny limity a rozpočty klinik / zpracován návrh rozpočtů pro jednotlivé kliniky a úseky po 5-ti místných NS a měsících / zautomatizování importů bankovních výpisů do účetnictví / zpracování a vyhotovení měsíčních dat pro ÚZIS.

VYBRANÉ UKAZATELE PRO POROVNÁNÍ - DODAVATELSKÉ FAKTURY A ZAŘAZENÝ MAJETEK VE VFN

a. DODAVATELSKÉ FAKTURY

	2003		2004		2005	
	evidence	evidence	změna o	evidence	změna o	nárůst celkem
počet fa	36 354	38 351	+ 1 997	44 939	+ 6 588	+ 8 585
výše došlých fa	2 090 869 721	2 279 390 232	+ 188 520 511	2 645 008 822	+ 365 618 590	+ 554 139 101

b. ZAŘAZENÝ MAJETEK

	2004		2005		nárůst	
	poř. cena	počet karet	poř. cena	počet karet	poř. cena	počet karet
celkem DM	4 819 401 847	29 993	5 133 159 173,17	33 100	313 757 326,17	3 107
DM (investice)	4 611 332 358	8 878	4 896 483 595,17	9 280	285 151 237,17	402
DDM	208 069 489	21 115	236 675 578	23 820	28 606 089	2705

Ing. Ilja Čurda

náměstek pro účetnictví a controlling

CHIRURGICKÉ NÁSTROJE

V uplynulých desetiletích vědci v Evropě a v Americe objevili lebky z 4.–6. tisíciletí př. n. l. se stopami po trepanaci. Dnes je jasné, že šlo o vydařené operace. Skupina německých archeologů a arabských vědců dělala výzkumy na území Spojených arabských emirátů a zjistila, že mezi roky 5 000 a 4 200 př. n. l. v Al Bahise prehistoričtí chirurgové vykonávali **úspěšné mozkové operace** (v Evropě byla **první operace mozku provedena až v roce 1884**). Zřejmě šlo například o operace mozkového nádoru. Vědci připouštějí, že operovaným byly podávány bylinné uspávací prostředky. V této době ještě neexistovaly kovové chirurgické nástroje – lebka byla otevřena pomocí **ostrých kamenných nástrojů**. Vývoj chirurgických nástrojů odrážel technologické znalosti doby, ale bohužel vždy až za vývojem zbraní.

SEZNAM KLINIK VFN

I. interní klinika VFN a 1. LF UK	48
II. interní klinika kardiologie a angiologie VFN a 1. LF UK	48
III. interní klinika VFN a 1. LF UK	49
IV. interní klinika VFN a 1. LF UK	49
Nefrologická klinika VFN a 1. LF UK	50
I. klinika tuberkulózy a respiračních onemocnění VFN a 1. LF UK	51
Neurologická klinika VFN a 1. LF UK	51
Psychiatrická klinika VFN a 1. LF UK	52
Klinika nemocí z povolání (KNP) VFN a 1. LF UK	52
Klinika dětského a dorostového lékařství VFN a 1. LF UK	53
I. chirurgická klinika – břišní, hrudní a úrazové chirurgie – VFN a 1. LF UK	54
II. chirurgická klinika kardiovaskulární chirurgie VFN A 1. LF UK	55
Gynekologicko-porodnická klinika VFN a 1. LF UK	55
Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny VFN a 1. LF UK	56
Urologická klinika VFN a 1. LF UK	56
Foniatrická klinika VFN a 1. LF UK	57
Stomatologická klinika VFN a 1. LF UK	58
Onkologická klinika VFN a 1. LF UK	58
Dermatovenerologická klinika VFN a 1. LF UK	59
Oční klinika VFN a 1. LF UK	60
Klinika rehabilitačního lékařství VFN a 1. LF UK	60
Radiodiagnostická klinika VFN a 1. LF UK	61
Geriatrická klinika VFN a 1. LF UK	62
Interní oddělení Strahov VFN a 1. LF UK	62
ORL oddělení VFN	63
Oddělení léčby závislostí VFN	63
Ústav klinické biochemie a laboratorní diagnostiky VFN a 1. LF UK	63
Fakultní transfúzní oddělení VFN a 1. LF UK	64
Denní sanatorium Horní Palata	65
Ústav soudního lékařství a toxikologie VFN a 1. LF UK	65
Ústav nukleární medicíny VFN a 1. LF UK	66
Ústav dědičných metabolických poruch VFN a 1. LF UK	66
Ústav patologie VFN a 1. LF UK	66
Ústav tělovýchovného lékařství VFN a 1. LF UK	67
Ústav imunologie a mikrobiologie VFN a 1. LF UK	67
Výzkumný ústav stomatologický VFN a 1. LF UK	68
Ústav biologie a lékařské genetiky VFN a 1. LF UK	69
Ústav hygieny a epidemiologie Oddělení nemocniční hygieny VFN a 1. LF UK	70

I. interní klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc.
Primář: MUDr. Jan Straub
Vrchní sestra: Karolína Moravcová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Klinika se skládá z lůžkové části – 2 standardní oddělení celkem s 30 lůžky, transplantanční jednotky s 5 lůžky a ambulantní části se 7 ambulancemi, denním stacionářem sloužícím k aplikaci náročných chemoterapeutických režimů a dalšími aplikačními křesly k aplikaci méně náročných infúzní léčby a krevním převodům. Další stacionář je určen k provádění trepanobiopsií. Laboratorní a výzkumná činnost je prováděna v hematologické laboratoři složené z morfoloické laboratoře, laboratoře tkáňových kultur a molekulární biologie.

PROFIL KLINIKY:

I. interní klinika hematookologie poskytuje komplexní diagnostickou a léčebnou péči v celém rozsahu vnitřního lékařství, a vysoce specializovanou péči v oborech hematologie a hematookologie. Z onkologické hematologie se zabývá diagnostikou a léčbou zejména lymfomů (nehodgkinských i Hodgkinova lymfomu), myelomu, chronické lymfatické leukémie, leukémie z vlasatých buněk, ale i myeloproliferativních onemocnění – chronické myeloidní leukémie, myelodysplastického syndromu a ve spolupráci s ÚHKT i akutní myeloidní a lymfoblastové leukémie. Dále jsou zde léčeni nemocní s koagulačními a hemostatickými poruchami, autoimunitní anémií, trombocytopenií.

V hematologické ambulanci bylo v roce 2005 ošetřeno 25 234 pacientů. Na transplantančním oddělení (TROD) probíhá transplantanční program – pro autologní transplantace periferních kmenových buněk zejména u pacientů s NonHodgkinskými lymfomy, myelomy, ale i chronickou lymfatickou leukémií, testikulárními nádory, karcinomy mammy, roztroušenou sklerózou. V roce 2005 bylo provedeno 78 transplantančních výkonů.

Hematologická oddělení se aktivně podílí na práci Kooperativní lymfomové skupiny (KLS, Czech Lymphoma Study Group: www.lymphoma.cz), účastní se mezinárodních vědeckých projektů v rámci Evropské skupiny pro transplantaci krve a kostní dřeně (EBMT), Evropské organizace pro výzkum a léčbu rakoviny (EORTC), mezinárodní spolupráce v diagnostice a léčbě myelomu v rámci České myelomové skupiny CMG 2002 www.myeloma.cz a MDS skupiny při České hematologické společnosti. Současně klinika slouží jako výukové centrum 1. LF UK v Praze.

Součástí kliniky je i hematologická laboratoř provádějící základní morfoloické, molekulární biologické vyšetření a v laboratoři tkáňových kultur se provádí kultivace kmenových buněk k experimentální terapii a bohatý výzkumný program.

VÝZNAMNÉ AKCE KLINIKY:

Příprava a organizace Pražského hematologického dne 20. 10. 2005.

Eiseltův večer ve Spolku lékařů českých 24. 10. 2005.

Benefiční představení ve Vinohradském divadle ve prospěch Heřmánského nadace 26. 10. 2005.

32nd Annual Meeting of the European Group for Blood and Marrow Transplantation and 22nd Meeting of the EBMT Nurses Group 5th Meeting of the EBMT Data Management Group (M. Trněný – člen vědeckého výboru).

V. annual meeting of European Mantle Cell Lymphoma Network (Praha, 22.–23. 11. 2005, organizátor M. Trněný).

Výroční zasedání Kooperativní lymfomové skupiny (KLS) 20.–21. 4. 2005, Praha (organizátor M. Trněný).

Pracovní zasedání Kooperativní lymfomové skupiny (KLS) 17. 4. 2005, Praha (organizátor M. Trněný).

Příprava sekce Kmenové buňky – použití mimo hematologii kongresu Evropské skupiny pro transplantaci kostní dřeně (EBMT) – březen 2005 v Praze (MUDr. Robert Pytlík).

VĚDA A VÝUKA:

ZAHRAŇIČNÍ STÁŽE:

MUDr. Obrtlíková Petra – dlouhodobá zahraniční stáž v rámci postgraduálního studia – Univerzita v Minnesotě – od 6. 9. 2004 do 31. 8. 2005.

MUDr. Votavová Hana – zahraniční stáž v rámci postgraduálního studia – Univerzita Wuerzburg – od 22. 11. 2004 do 28. 2. 2005.

V RÁMCI POSTGRADUÁLNÍHO STUDIA BYLY ŘEŠENY TYTO ÚKOLY:

MUDr. Petra Obrtlíková: Kultivace a diferenciacie dendritických bb. in vitro (školitel doc. MUDr. M. Trněný, CSc.).

MUDr. Petra Obrtlíková (stipendium Fullbrightovy nadace).

Mgr. Tereza Purkrábková: Růstové vlastnosti mezenchym. bb u hematol. malignit (školitel doc. MUDr. M. Trněný, CSc.).

Mgr. Kristina Forstrová (školitel RNDr. A. Slavičková, CSc.) – komparativní PCR pro marker t(14;18).

MUDr. Anna Medková (školitel doc. MUDr. I. Špička, CSc.) – Terapie sekundárních imunodeficitů u hematoonkol. pacientů + hodnocení kostních metabolitů u mnohočetného myelomu.

MUDr. Hana Votavová (školitel as. MUDr. M. Trněný CSc.) – vyšetřování genové exprese pomocí DNA čipů u nemocných s proliferativními chorobami – stáž na univerzitě Würzburg.

II. interní klinika kardiologie a angiologie VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc.
prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc.

Primář: MUDr. Vratislav Mrázek, CSc., MBA
Vrchní sestra: Marie Jakšová / Jana Hrušková

PROFIL KLINIKY:

Klinika poskytuje komplexní kardiologickou a angiologickou péči, což umožňuje poskytnout léčbu celého cévního systému. Pokrývá veškeré programy v kardiologii i angiologii (s výjimkou transplantanční medicíny). Díky tomu je umožněn komplexní přístup k nemocným s ošetřením na jediném místě. Je integrální součástí Kardiocentra VFN, které umožňuje poskytovat také chirurgickou péči o tyto nemocné a disponuje mimořádně zkušeným týmem anesteziologů pro nemocné s vysokým operačním rizikem. Je součástí největší lékařské fakulty v zemi a zároveň vytváří výzkumné týmy s multidisciplinárním zaměřením na nejvyšší úrovni. Zároveň díky pedagogické zkušenosti personálu umožňuje vysoký standard jak pregraduálního, tak i postgraduálního studia. Je zároveň školícím pracovištěm pro řadu regionálních center.

Klinika se zabývá některými vzácnými onemocněními a je z tohoto hlediska unikátním pracovištěm v rámci republiky: Fabryho nemoc, Centrum arteriální plicní hypertenze.

Na klinice se řeší několik grantů a výzkumný záměr, mimo jiné implantace kmenových buněk do věnčitých tepen (léčba následků infarktu myokardu) a do periferních tepen (léčba následků ischemické choroby dolních končetin). Pracují zde významné osobnosti české medicíny, např. stávající předseda České interstické společnosti prof. MUDr. Karel Horký, DrSc. a předseda České kardiologické společnosti prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., 22 atestovaných kardiologů, 5 atestovaných angiologů.

Klinika je jediné pracoviště, kde je angiologická JIP určená výhradně pro pacienty s cévními onemocněními (nikoli koexistence s koronárními pacienty apod.) Největší soubor endovaskulárně (katetrizačně) léčených pacientů pro žilní trombózu (trombolýza, balonková angioplastika, implantace stentů). Klinika je jediné pracoviště v ČR, kde jsou pod jedním vedením (metodickým i faktickým) veškerá oddělení a vyšetřovací metody potřebné ke komplexnímu vzdělávání angiologů.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Srdeční katetrizace: 2479 / Koronární angioplastiky: 912 / Implantace kardiostimulátorů: 376 / Implantace kardioverterů/defibrilátorů: 48 / Radiofrekvenční ablace: 162 / Cévní katetrizace: 1 302 / Periferní angioplastiky: 595 / Echokardiografie transthorakální: 6 916 / Echokardiografie jícnová: 368

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Klinika je díky svému širokému zaměření unikátní v mnoha ohledech. Z klíčových oblastí lze vybrat jen některé.

Na klinice je poskytována komplexní péče o nemocné s ischemickou chorobou srdeční. Intervenční katetrizační kardiologická laboratoř má permanentní 24hodinovou službu k zajištění péče o nemocné s akutními koronárními příhodami. Na tuto péči navazuje vysoce vybavená koronární jednotka poskytující široké možnosti intenzivní péče včetně orgánové podpory (aortální balonková kontrapulzace, neinvazivní i invazivní ventilace, hemoelemináčnické metody).

Na klinice působí specializovaná arytmiologická skupina, jejíž spektrum činností pokrývá na vysoké úrovni zejména oblast kardiostimulace, implantace kardioverterů a defibrilátorů a resynchronizační terapii. Centrum disponuje plně vybaveným sálem pro elektrofyziologii a jednotkou specializovanou na intenzivní péči o nemocné s poruchami srdečního rytmu.

Klinika má specializované centrum pro diagnostiku a léčbu plicní arteriální hypertenze, které je rozsahem svých služeb a počtem léčených pacientů největší v ČR. Centrum poskytuje dostupnou farmakologickou léčbu choroby a ve spolupráci s II. chirurgickou klinikou kardiologickou chirurgie zajišťuje provádění plicních endarterektomií u nemocných s chronickou tromboembolickou nemocí.

Na klinice působí Centrum pro diagnostiku a léčbu Fabryho choroby s největším počtem diagnostikovaných a léčených nemocných ve Střední Evropě.

Klinika je jako jedno z mála pracovišť v ČR vybavena jednotkou intenzivní angiologické péče o nemocné s periferními cévními onemocněními. Na tuto jednotku navazuje katetrizační laboratoř poskytující široké spektrum intervenčních vyšetření a léčebných metod. Toto unikátní angiologické pracoviště zajišťuje mimořádnou úroveň péče včetně některých méně dostupných metod, jakými jsou lokální trombolytická a intervenční léčba hlubokých žilních trombóz, intervenční výkony na periferním tepenném řečišti, ale i na karotických tepnách, implantace stent-graftů do výdutí aorty atd.

VĚDA A VÝUKA:

NA II. INTERNÍ KLINICE JSOU ŘEŠENY TYTO GRANTOVÉ PROJEKTY A VÝZKUMNÉ ZÁMĚRY:

1. VZ MSM 002160817, Univerzita Karlova Praha. „Invasivní přístupy k záchraně či regeneraci myokardu“. Řešitel: prof. MUDr. Petr Widimský, DrSc., 3. LF UK Praha, koordinátor pro 1. LF prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc. Záměr je na období 2005-2011.
2. Grant IGA MZ ČR, „Genetická determinace u akutních koronárních syndromů – populační studie“. Řešitel: prof. MUDr. Vladimír Staněk, CSc., IKEM Praha, spoluřešitel za 1. LF prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc.
3. Grant IGA MZ ČR, NR 7898-3, „Možnosti časné detekce závažných kardiologických komplikací systémového lupus erythematoses“. Řešitel: MUDr. Dana Pegzová, Revmatologický ústav 1. LF UK Praha, spoluřešitel MUDr. Pavel Jansa.
4. Grant IGA MZ ČR, NR 8225-3, „Autologní transplantace kmenových buněk kostní dřeně po akutním infarktu myokardu“. Řešitel: MUDr. Jan Horák, CSc.
5. Grant IGA MZ ČR, NR 8407-3, „Terapeutická vaskulogeneze u pacientů s ischemickou chorobou dolních končetin“. Řešitel: MUDr. Miroslav Chochola, CSc.
6. Grant IGA MZ ČR, NR 8146-4, „Detekce rizikových pacientů po infarktu myokardu se systolickou dysfunkcí levé komory pomocí nekonvenčních holterovských ukazatelů a programované stimulace komor“. Řešitel: MUDr. Dan Wichterle.
7. Grant: NR 8344-4, hlavní řešitel: MUDr. Jan Šimek, Predikce vzniku vazovagální synkopy – prospektivní klinická studie.

Za rok 2005 vzešlo z kliniky celkem 77 publikací a originálních prací.

Pracovníci kliniky se pravidelně účastní řady konferencí, sjezdů a symposií. Klinika několikrát ročně také spolupřidává odborné a vzdělávací akce.

III. interní klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA

Primář: MUDr. Petr Sucharda, CSc.

Vrchní sestra: Bc. Světlá Krutská

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Klinika má 7 lůžkových oddělení, z toho 2 jednotky intenzivní péče (koronární a intenzivní metabolické péče), na kterých disponuje 94 standardními a 14 intenzivními lůžky. Příjmová ambulance pracovala po celý rok v provizorních podmínkách, odborné ambulance jsou umístěny v budově Fakultní polikliniky (endokrinologie, diabetologie, obezitologie a angiologie, Centrum preventivní kardiologie a Centrum léčby tabákové závislosti) s výjimkou Osteocentra VFN.

PROFIL:

Klinika je specializována na diagnostiku a terapii onemocnění v oborech endokrinologie, osteologie, diabetologie, akutních i chronických poruch metabolismu, obezity a dalších poruch výživy (včetně péče na Jednotce intenzivní metabolické péče), neinvazivní kardiologie (včetně péče na Koronární jednotce), angiologie a hypertenze (se zvláštním zřetelem k endokrinně podmíněným kardiologickým chorobám), a to jak ambulantní formou, tak i na lůžku. Kromě toho poskytuje ve spolupráci s ostatními pracovišti VFN komplexní interní péči nemocným ze spádového území.

Diagnostický komplement zahrnuje ultrasonografické vyšetřování se zaměřením na žlázy s vnitřní sekrecí a angiologii, echokardiografii vč. transezofageální, dlouhodobé sledování krevního tlaku a zátěžové funkční vyšetřování.

V laboratorní části bylo zavedeno stanovení polymorfizmu paraoxonázy PON1, využití pro diabetiky. Pracoviště se účastní na projektu 6. evropského rámcového programu CLINICIP. Má schválení výzkumného záměru MŠMT s cévní problematikou.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Po celkové rekonstrukci bylo v říjnu otevřeno lůžkové odd. C – část pokojů nemocných byla vybavena WC a sprchou, byla zcela nově vybavena sesterna a sousedící místnost sester, vybudován lékařský pokoj a šatna sester, vše bez omezení lůžkové kapacity. Dne 1. 12. byl spuštěn zkušební provoz příjmu nemocných v prostorách budoucího Společného příjmu interních nemocných.

Přednosta kliniky prof. Svačina dostal v souvislosti s ukončením 2. volebního období ve funkci děkana 1. LF UK z rukou rektora UK prof. Wilhelma Zlatou medaili Univerzity Karlovy.

Prof. MUDr. Jiří Widimský, CSc., byl zvolen předsedou České společnosti pro hypertenzi.

Doc. MUDr. Richard Česka, CSc., byl znovu zvolen předsedou České společnosti pro aterosklerózu.

VĚDA A VÝUKA:

VÝUKA: klinika zajišťuje nový předmět Základy klinické medicíny pro všechny bakalářské obory.

GRANTY: Cestou 1. LF UK řešeno 10 grantů IGA MZ ČR a 1 GA ČR.

OCENĚNÍ: Dr. B. Štrauch: Cena Evropské společnosti pro hypertenzi/ESH/ v kategorii do 40 let udělená v Miláně na sjezdu ESH spojená s prestižní přednáškou o tuhosti cévních stěn u primárního hyperaldosteronismu.

Dr. O. Petrák: 2. místo na Dnech mladých kardiologů v červnu 2005, oficiální akci pořádané Českou kardiologickou společností za práci na téma markery endotelální dysfunkce u endokrinní hypertenze.

IV. interní klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc.

Primář: MUDr. Karel Lukáš, CSc.

Vrchní sestra: Miluše Dvořáčková, d.s.

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

IV. interní klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze sídlí v ulici U Nemocnice 2, Praha 2, PSČ 128 08. Detašovaným pracovištěm kliniky je Gastroenterologické oddělení Fakultní polikliniky VFN, Karlovo nám. 32, Praha 2, PSČ 120 00. Klinika je společným pracovištěm 1. LF UK a VFN v Praze.

Nosným oborem kliniky je hepatogastroenterologie; hepatogastroenterologické (H-GE) centrum kliniky je jediným H-GE pracovištěm fakulty a nemocnice. Druhým nosným oborem je intenzivní péče. Třetím oborem je všeobecné vnitřní lékařství. Z něho vyplývá povinnost kliniky jako spádového lůžkového zařízení.

PROFIL KLINIKY:

Klinika má celkem 8 lůžkových oddělení s 85 lůžky. Standardní oddělení (A až D) vykazují 64 lůžek, z tohoto počtu je pro hepato-gastroenterologii vyčleněno 34 lůžek, zbývajících 30 všeobecně interních a slouží pro spádovou oblast Prahy 2 (pro zhruba 50 tis. obyvatel) a dva obvody bývalé Prahy – východ. Významnou součástí kliniky jsou čtyři oddělení intenzivní péče, která mají celkovou kapacitu 21 lůžek. Klinika má celkem 181 pracovníků a z toho 30 lékařů.

POČET A TYP VÝKONŮ:

počet hospitalizací: 2 953 / počet ambulantních ošetření a vyšetření: 81 526

počet endoskopických výkonů: 17 953

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Klinika oslavila 60. výročí založení (9. 5. 1945) a při té příležitosti jsme uspořádali setkání (10. 5. 2005) současných a bývalých zaměstnanců v prostorách Karolína. V neposlední řadě se také zúčastnila řada hostů a příznivců kliniky. Na programu bylo přednáškové dopoledne, komorní koncert a na závěr slavnostní recepce. K této příležitosti byla vydána brožura o historii, současnosti a vývoji kliniky „60 let IV. interní kliniky (1945 – 2005)“ s bohatou fotografickou dokumentací a zároveň vyšlo supplementum Časopisu lékařů českých (144, 2005, Suppl. 1, 3-72), kde jsme prezentovali pracovní a vědecké výsledky jednotlivých pracovních skupin našeho pracoviště působících v současné době.

23. 9. 2005 první vyšetření pomocí kapslové endoskopie (prim. Lukáš).

Proběhla rekonstrukce sociálního zázemí na oddělení D a přeměna dvou pokojů na nadstandardní.

VĚDA

KLINIKA SE PODÍLÍ NA ŘEŠENÍ TĚCHTO VÝZKUMNÝCH ZÁMĚRŮ A GRANTŮ: Výzkumný záměr LF Hradec Králové, Využití experimentálních a klinických modelů metabolických procesů výživy a farmakoterapie pro rozvoj poznání, klinickou praxi a ke zlepšení kvality života. MŠMT ČR, MSM 0021620820. prof. MUDr. Miroslav Červinka, CSc., LF UK Hradec Králové.

Výzkumný záměr 1. LF UK Praha, Metabolické, hormonální a imunologické změny vedoucí ke vzniku a rozvoji cévních onemocnění, jejich patofyziologie, diagnostika, terapie, epidemiologie, prevence. MŠMT ČR MSM 1111 0000 2-1. prof. MUDr. Josef Marek, DrSc., III. interní klinika VFN a 1. LF UK Praha

Výzkumný záměr 1. LF UK Praha, Modelové tumory dospělého věku, karcinom prsu, nádory zažívacího traktu a nádory krevního systému. Molekulárně biologické, genetické a epigenetické aspekty, epidemiologie, časná diagnostika a léčba. MŠMT ČR, MSM 111100004. prof. MUDr. P. Klener, DrSc., I. interní klinika 1. LF UK Praha

GRANTY**HLAVNÍ ŘEŠITELÉ:**

Prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc., IGA MZ ČR NR8149-3, Interakce dietních faktorů a některých genových polymorfismů v patogeneze aterogenních dyslipidemií s hyperapoproteinémií B-100.

MUDr. Miroslav Zeman, CSc., IGA MZ ČR NB7377-3, Ovlivnění oxidačního stresu, rizika vzniku porušené glukózové tolerance, diabetu mellitu 2. typu a preklinické aterosklerózy léčbou hyperlipidémie.

Doc. MUDr. Milan Lukáš, CSc., IGA MZ ČR NK7707-3, Malabsorpce žlučových kyselin u pacientů s Crohnovou chorobou jako predisponující faktor pro vznik pigmentové cholelithiázy.

Doc. MUDr. Radan Brůha, CSc., IGA MZ ČR NK7747-3, Farmakologické ovlivnění portální hypertenze a vztah ke genetickému polymorfismu eNOS, oxidačnímu stresu a vazoaktivním tkáňovým působkům.

VÝUKA**GASTROENTEROLOGIE A HEPATOLOGIE**

Je zajišťována třítydenní blokovou výukou gastroenterologie a hepatologie. Praktická výuka gastroenterologie a hepatologie se uskutečňuje na lůžkových odděleních IV. interní kliniky a gastroenterologickém pracovišti Fakultní polikliniky, při které studenti anamnesticky a fyzikálně vyšetřují pacienty, účastní se vizit a diskusí, jsou přítomni při invazivních a neinvazivních gastroenterologických vyšetřeních.

Součástí praktické blokové výuky gastroenterologie a hepatologie jsou i přednášky. Jako přednášející se na nich podílejí všichni členové gastroenterologické a hepatologické skupiny IV. interní kliniky. Tématy přednášek jsou historie gastroenterologie včetně vztahu k 1. lékařské fakultě UK a VFN, základní kapitoly gastroenterologie a hepatologie, dále nemoci jícnu se zaměřením na refluxní chorobu jícnu, nemoci gastrooduena a problematika infekce *Helicobacter pylori*, funkční poruchy horní a dolní části trávicího traktu, nespecifické střevní záněty, nemoci žlučových cest, žlučníku a slinivky, krvácení do GI traktu, virové hepatitidy, jaterní cirhóza a její komplikace včetně metabolických poruch a diferenciativní diagnostika bolestí břicha, ikteru a hepatosplenomegalie. Přednášky jsou rovněž zaměřeny na nádorová onemocnění zažívacího traktu a na kliniku a prevenci kolorektálního karcinomu.

INTERNÍ PROPEDEUTIKA

Výuka klinické propedeutiky ve vnitřním lékařství je zajišťována v zimním semestru. Výuka probíhá výhradně na lůžkových odděleních kliniky a je orientována na získávání anamnestických údajů pacientů, osvojování si zásad fyzikálního vyšetření a některých instrumentálních i neinstrumentálních vyšetření pacienta. Tato výuka je ukončena zápočtem. Je navíc doplněna i stážemi na pediatrické klinice z důvodů výuky odlišností v pediatrické propedeutice.

V letním semestru studenti pokračují ve výuce chirurgické propedeutiky. Po skončení výuky na chirurgické klinice je pak výuka propedeutiky, a to jak interní i chirurgické, ukončena ústní zkouškou za přítomnosti učitelů obou oborů. Praktická výuka je doplněna přednáškami, které zahrnují rozsah celých interní a chirurgické klinické propedeutiky. Cílem takto koncipované výuky klinické propedeutiky je snaha odstranit duplicitu při výuce klinického oboru jako celku a vytvořit dostatečný časový prostor pro výuku odlišností jednotlivých oborů ve vnitřním lékařství, chirurgii a pediatrii.

PŘEDSTÁTNICOVÁ STÁŽ

Výuka v 6. ročníku probíhá formou blokové stáže, po které následují 2 týdny blokové „klasické“ výuky vnitřního lékařství u lůžka. Při této výuce studenti pracují již samostatně na lůžkovém oddělení pod dohledem vedoucího oddělení a ostatních lékařů. V těchto 2 týdnech výuky mají studenti i přednášky, jejichž tématem je většinou diferenciativně diagnostická problematika ve vnitřním lékařství.

ANGLICKÁ PARALELKA 2. ROČNÍK

Ve druhém ročníku 1. LF UK ve spolupráci s katedrou jazyků probíhá na IV. interní klinice výuka studentů anglické paralelky. Ta spočívá v teoretické výuce českého jazyka a odborné lékařské terminologie včetně jejího používání u pacientů na lůžkovém oddělení.

OBOR STOMATOLOGIE

IV. interní klinika se podílí rovněž na krátkodobé, většinou jednodenní výuce studentů stomatologického směru. Tato výuka je koncipována jako přehledná – orientační výuka gastroenterologie a hepatologie se zaměřením na praktickou ukázkou jednotlivých endoskopických vyšetřovacích metod, indikací a kontraindikací endoskopických metod včetně přípravy pacienta.

ČVUT

IV. interní klinika přednáší jednodenní kurz z oboru gastroenterologie a hepatologie pro studenty Elektrotechnické fakulty. Tématem jsou základní problematiky tohoto oboru.

PATOBIOCHEMIE 1. LF PRO 3. ROČNÍK

Prof. Žák a as. Zeman se podílejí přednáškami na výuce patobiochemie lipidů, diabetologie, aterosklerózy a poruch metabolismu výživy.

BAKALÁŘI

Klinika ve spolupráci s ostatními interními klinikami zajišťuje přednášky gastroenterologie a hepatologie v rozsahu 2 dnů. V zimním semestru přednáší pracovníci IV. interní kliniky problematiku gastroenterologie a hepatologie pro dislokované výukové pracoviště v Mariánských Lázních.

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Na standardních odděleních kliniky probíhá praktická výuka žáků Středních zdravotnických škol. Tito žáci zde v závěru studia vykonávají praktickou maturitní zkoušku. Postgraduální kurzy pro SZP – gastroenterologické sestry.

ORGANIZACE SYMPOSIÍ A KONGRESŮ

Prusíkův večer 30. 5. 2005, Praha, Lékařský dům

Ateroskleróza 2005, Diagnostika, léčba, prevence v dětském i dospělém věku. Společnost patologické a klinické fyziologie ČLS JEP – Sekce pro aterosklerózu a IV. interní klinika 1. LF UK a VFN Praha, Masarykovy koleje ČVUT, 14.–16. 9. 2005.

Pražský podzimní pracovní gastroenterologický den – Obtížné stanovitelné a málo časté a sporné diagnózy. Česká gastroenterologická společnost a IV. interní klinika 1. LF UK a VFN Praha, Modrá posluchárna UK, 6. 10. 2005.

Májové hepatologické dny, Karlovy Vary, Lázeňský hotel Thermal, 4.–6. 5. 2005.

Endoskopický workshop, Praha, Fakultní poliklinika, 28. 1. 2005.

Pokroky v terapii IBD, 1denní sympozium se zahraniční účastí. Liberec, 12. 5. 2005.

Aktuální otázky současné gastroenterologie. Heřmanice v Podještědí, Ranč Malevil, 24. 6. 2005.

IV. ročník intenzivního IBD kurzu – Omyly v diagnostice a terapii IBD, Praha, Top hotel, 8. 12. 2005.

Satelitní sympozium Pracovní skupiny pro IBD v rámci Národního gastroenterologického kongresu v Hradci Králové, 10.–12. 11. 2005.

Pracovníci byli autory nebo spoluautory více než 250 publikací v domácím nebo zahraničním odborném písemnictví, včetně publikací v časopisech s IF, a přednesli více než 100 přednášek v ČR, ale i v zahraničí. Významně tak přispěli k prezentaci výsledků na poli vědeckém a léčebně-preventivním ve VFN. Z přednášek pro postgraduální kurz v gastroenterologii pro SZP vzešla učebnice Lukáš K.: Gastroenterologie a hepatologie pro zdravotní sestry, Grada Publishing, a.s. – Avicenum 2005, 288 s. Tyto texty jsou významnou učební pomůckou pro postgraduální vzdělávání gastroenterologických sester.

Nefrologická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Vladimír Tesar, DrSc., MBA, FASN

Primář: MUDr. Jana Lachmanová

Vrchní sestra: Ilona Klingohrová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Nefrologie má ve VFN dlouhou tradici a od roku 2004 začala historie Kliniky nefrologie jako samostatného pracoviště. Klinika má 36 standardních lůžek ve 2–4 lůžkových pokojích, JIP se 7 lůžky. Tato oddělení zajišťují diagnostiku a terapii pacientů

s nefrologickými nemocemi. Početnou skupinou jsou dialyzovaní pacienti s nejrůznějšími komplikacemi a převážně z jiných HDS, která nemají požadovaný diagnostický komplement a ani JIP, která je se svými 7 lůžky přístrojově nadstandardně vybavena pro všechny očišťovací metody (hemodialýza, kontinuální očišťovací metody a plasmaferéza). Klinika má kompletní dialyzační program jak peritoneální, tak i hemodialyzační (8 lůžek na HDS) a rozsáhlou speciální nefrologickou ambulanci.

PROFIL KLINIKY:

Cíle kliniky jsou dlouhodobě zaměřeny na diagnostiku a léčbu glomerulopatií a vaskulitid včetně standardizace léčebných postupů. Klinika participovala a participuje v řadě studií, kdy se v léčbě používají nové léky (imunosupresiva) anebo biologická terapie, našim pacientům jen omezeně dostupná. K upřesnění diagnózy je nutné u většiny pacientů s glomerulopatiemi provést renální biopsii a nepřekvapí, že na naší klinice je proto od roku 1994 veden Český registr renálních biopsií, který získává každoročně údaje o více než 700 biopsiích ledvin provedených v ČR a z našeho pracoviště jich je téměř 1/3.

Bohatý plasmaferetický program je určen pro nemoci nervové (polyradikuloneuritidu, myastenii gravis), hematologické (AHIA, TTP, myelom), a samozřejmě ledvinné (RPGN). Na klinice je historicky nejstarší hemodialyzační program v ČR, a od r. 1992 i program peritoneální dialýzy. Nefrologická ambulance na FP soustřeďuje nemocné nejen s běžnými nemocemi ledvin, ale dispenzarizuje pacienty především se vzácnými onemocněními ledvin z celé republiky (Wegener.gr., amyloidosa aj).

POČET A TYP VÝKONŮ:

V roce 2005 jsme na klinice hospitalizovali 1921 nemocných, na ambulanci bylo provedeno 8267 vyšetření, 5954 dialýz (z toho 20% akutních), kanylaci centrálních žil 506 a renálních biopsií 197 a 37 dočasných kardiostimulací.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Byla zahájena biologická léčba ANCA –sociované vaskulitidy a lupusové nefritidy infliximabem a rituximabem (zatím 10 pacientů).

Klinika nefrologie uspořádala ve spolupráci s Českou nefrologickou společností 2 nefrologické dny, prosincový byl věnován historii – „50 let umělé ledviny v ČR“ a vzbudil i zájem médií. Prof. Tesař byl předsedou organizačního výboru 7th European Peritoneal Dialysis Meeting v Kongresovém centru v Praze, kterého se v říjnu 2005 zúčastnilo více než 1500 delegátů.

VĚDA A VÝUKA:

Klinika se podílí na pregraduální výuce jak českých, tak zahraničních studentů, spolupracuje s IPVZ na postgraduálním vzdělávání v nefrologii, spolupodílí se na přípravě celkem 10 studentů doktorského studia v biomedicině. Naše pracoviště kromě výuky se věnuje i výzkumné práci, podílí se na 7 grantových projektech a 3 výzkumných záměrech a na řadě klinických studií (např. mezinárodní studie se statiny – AURORA, SHARP) a některé z nich koordinujeme na národní úrovni.

I. klinika tuberkulózy a respiračních onemocnění VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Jiří Homolka, DrSc.

Primář: MUDr. Alena Bortlová

Vrchní sestra: Bohuslava Sládková

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

40 lůžkové klinické pracoviště poskytující komplexní pneumologickou diagnostiku a léčbu.

PROFIL KLINIKY:

Klinika diagnostikuje a léčí všechny plicní choroby včetně tuberkulózy. Poskytuje epidemiologické údaje o situaci v tuberkulóze ve spolupráci s ÚZIS a ČPFS. Má centrum pro diagnostiku a léčbu intersticiálních plicních procesů, v této oblasti má řadu priorit. Má kvalitně vybavené bronchologické pracoviště, laboratoř pro vyšetření funkce plic, mykobakteriologickou a cytologickou laboratoř.

POČET A TYP VÝKONŮ:

bronchoskopie 679 / BAL 176 / celotělová pletysmografie 3052 / DLco 1 533 analýza krevních plynů 700 / spirometrie 3970 / mykobakteriologická vyšetření 4136 / konziliární vyšetření odborníkem I. kliniky TRN na jiném pracovišti 99

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Klinika provádí elektrokauterizaci plicních nádorů, v roce 2005 jsme poprvé zavedli stent Ultraflex. Naše laboratoř pro vyšetření funkce plic provádí kromě celotělové pletysmografie a vyšetření difuze i impulzní oscilometrii /IOS/. Pracovníci kliniky připravili 3 vědecko-vzdělávací schůze, na dalších 6 se podíleli. Klinika uspořádala dne 24. března 2005 tiskovou konferenci ke Světovému dni tuberkulózy.

VĚDA A VÝUKA:

Pracovníci kliniky se podílejí na pregraduální i postgraduální výuce, zajišťují výuku anglické paralely 1. LF UK a stáže zahraničních studentů v rámci programu Sokrates-Erasmus. Z kliniky bylo publikováno 17 odborných sdělení.

Neurologická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Soňa Nevšimalová, DrSc.

Primář: MUDr. Petr Mečíř

Vrchní sestra: Jaroslava Herinková

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Neurologická klinika je nejstarším a největším pracovištěm svého oboru v ČR. Poskytuje celorepublikovou superkonziliární péči ve specializovaných centrech – demyelinizačních a extrapyramidových onemocnění, myasthenie gravis, dále nervosvalových, dětských neurodegenerativních onemocnění a poruch spánku. Součástí kliniky je jednotka akutní neurologické péče, iktová a monitorovací jednotka. Klinika zároveň zajišťuje všeobecnou neurologickou péči ve své spádové oblasti a výuku neurologie v rámci 1. LF UK.

PROFIL KLINIKY:

Lůžkovou základnu kliniky tvoří 60 standardních lůžek pro dospělé, 16 pro dětské pacienty a 13 lůžek intenzivní neurologické péče. Diagnostické zázemí tvoří elektrofyziologické laboratoře, spánková monitorovací jednotka, sonografická laboratoř; v budově kliniky sídlí detašované radiodiagnostické pracoviště (RTG, CT a NMR). Specializovaná centra úzce spolupracují s jinými pracovišti VFN i jinými zdravotnickými zařízeními (zejména s neurochirurgickými pracovišti).

Mimo všeobecné neurologické péče klinika rozvíjí vysoce odbornou diagnostickou a léčebnou péči specializovaných center pro demyelinizační onemocnění, pro extrapyramidová onemocnění a pro myasthenia gravis, jež jsou metodickými centry a jejichž zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví ČR. Dalšími specializovanými pracovišti kliniky jsou Centrum pro poruchy spánku a epileptologická poradna, jež jsou funkčně propojené s monitorovací jednotkou, cerebrovaskulární centrum funkčně propojené s jednotkou intenzivní péče v iktové centrum, nervosvalové centrum, poradna pro kognitivní poruchy, pro bolesti hlavy a vertebrogenní poruchy.

Diagnostická, léčebná a výzkumná činnost kliniky se zvláště zaměřuje na zdravotně a společensky nejzávažnější neurologická onemocnění, jakými jsou roztroušená skleróza a další demyelinizační onemocnění, Parkinsonova nemoc a jiná extrapyramidová onemocnění s abnormálními pohyby, narkolepsie, syndrom spánkové apnoe a další spánkové poruchy, myasthenie a jiná nervosvalová onemocnění, cévní mozkové příhody, epilepsie a další záchvatové poruchy u dospělých i dětských pacientů. V centrech se soustřeďují nemocní k vysoce specializované diagnostice (zobrazovací metody včetně funkční magnetické rezonance, elektrofyziologická vyšetření včetně transkraniální magnetické stimulace) a k unikátním terapeutickým výkonům (imunologická léčba a transplantace kostní dřeně u roztroušené sklerózy, hluboká mozková stimulace u Parkinsonovy nemoci aj.).

POČET A TYP VÝKONŮ:

V roce 2005 bylo na klinice provedeno 62 455 ambulantních vyšetření u 25 071 pacientů, z toho 11 850 v centru pro demyelinizační onemocnění, 4860 v c. extrapyramidovém, 3470 v c. myastenickém, 2260 v c. pro poruchy spánku, 1773 v c. nervosvalovém, 850 v cerebrovaskulární poradně.

Hospitalizováno bylo 2945 pacientů, z toho více než 500 s problematikou extrapyramidových onemocnění, více než 400 s roztroušenou sklerózou, 385 s cévní mozkovou příhodou, 159 s myasthenia gravis, 165 s epilepsií.

V elektrofyziologických laboratořích bylo provedeno 2432 elektroencefalografických záznamů, 1174 vyšetření evokovanými potenciály, 568 elektromyografií.

Ve spánkovém centru a v monitorovací jednotce bylo provedeno 2261 vyšetření včetně 60 dlouhodobých monitorací. Z vybraných speciálních výkonů bylo provedeno více než 1300 cílených aplikací botulotoxinu u dystonie či spasticity.

Extrapyramidové centrum pečuje o 60 nemocných s hlubokou mozkovou stimulací zavedenou pro komplikovanou Parkinsonovu nemoc, třes nebo dystonií různého pů-

vodu, v roce 2005 byla stimulace zavedena v 15 nových případech. Demyelinizační centrum pečuje o 33 nemocných s roztroušenou sklerózou, u nichž byla provedena transplantace kostní dřeně.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Ke zlepšení péče o akutní pacienty přispěla v r. 2005 zrealizovaná rekonstrukce intermedialní části JIP a její doplnění monitorovacím systémem. V roce 2005 byla v rámci řešení grantového projektu IGA MZ ČR poprvé v ČR úspěšně zavedena hluboká mozková stimulace u dvou pacientů s generalizovanou dystonií u Hallervorden-Spatzovy nemoci.

VĚDA A VÝUKA:

Vedle zdravotnické činnosti klinika kompletně zajišťuje výuku neurologie na 1. LF UK v lékařských, magisterských a bakalářských programech. Vede se zde postgraduální studium v neurovědách a probíhá specializační výcvik v neurologii. Pracovníci center se podílejí na programech kontinuálního vzdělávání lékařů a na klinice probíhají individuální prezenční stáže specialistů.

Vědeckovýzkumná činnost kliniky vychází z problematiky řešené jednotlivými centry. Je hrazena z prostředků výzkumných záměrů, výzkumných center a z národních a mezinárodních grantových projektů. V hodnocení publikační aktivity se klinika pravidelně umísťuje na předních místech mezi pracovišti VFN (2. místo ze všech pracovišť v posledním hodnocení 1. LF UK). Pracovníkům kliniky byly uděleny významné ceny za publikace (v r. 2005 Haškovcova cena Nadace Dr. Paula Janssena a několik cen České neurologické společnosti ČLS JEP).

Psychiatrická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc.

Primář: MUDr. Irena Zrzavecká

Vrchní sestra: Jana Mečiarová, od prosince 2005 Zuzana Fišarová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY :

Klinika poskytuje komplexní diagnostickou a léčebnou péči pro psychiatricky nemocné pacienty v akutním stavu ze své spádové oblasti, superkonziliární péči pro pacienty obtížně diagnostikovatelné, farmakorezistentní či jinak komplikované. Poskytujeme konziliární činnost pro všechna lékařská pracoviště VFN. V ambulantní části se věnuje převážně dispenzarizovaným pacientům.

PROFIL KLINIKY :

Psychiatrická klinika má celkem 151 lůžek rozdělených do 6 oddělení různého typu (otevřené, uzavřené, gerontopsychiatrické, příjmové, oddělení pro poruchy příjmu potravy), na která jsou umísťováni pacienti podle charakteru a závažnosti onemocnění. Dále jsou na klinice 2 Denní stacionáře – stacionář pro léčbu poruch příjmu potravy a stacionář pro adolescenty, každý o kapacitě 15 osob.

Na klinice bylo založeno několik specializovaných center: Centrum pro dorostovou a vývojovou psychiatrii, Centrum pro diagnostiku a léčbu poruch příjmu potravy, Centrum pro klinickou psychoterapii a psychosomatiku, Centrum pro biologickou diagnostiku a léčbu, Centrum pro diagnostiku a léčbu Alzheimerovy demence.

Podstatou komplexní léčby, kterou klinika poskytuje je propojení léčby biologické, psychoterapeutické, rehabilitační a resocializační. Za tímto účelem má klinika kromě lékařů a specializovaných středně zdravotnických pracovníků i tým psychologů a velice dobře vybavené rehabilitační oddělení, kde kromě klasické fyzioterapie probíhá i ergoterapie a resocializace pacientů. V diagnostice i léčbě pracuje klinika v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky, důkazem čehož je nový moderní přístroj pro léčbu depresivní poruchy – repetitivní transkraniální magnetická stimulace. Klinika se také zabývá soudní psychiatrií a sexuologií.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Počet hospitalizovaných pacientů 1 549 / Počet všech ambulantně ošetřených 20 167 / Počet pacientů v Denním stacionáři pro adolescenty 52 / Počet pacientů v Denním stacionáři poruch příjmu potravy 75 / Průměrné ošetřovací doba 28 dní

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

1. Doc. Papežová – V. mezinárodní a mezioborová konference o poruchách příjmu potravy pod záštitou manželky prezidenta republiky Lívie Klausové, děkana 1. LF UK a ředitele VFN v Praze 17.–19. března 2005.

2. Prof. Raboch – Seminář „Rozvoj psychiatrické péče“ na Ministerstvu zdravotnictví za účasti ministrů zdravotnictví doc. MUDr. M. Emmerové a hlavního

poradce WHO-Europe pro „mental health“ M. Muiena, 31. 4. 2005.

3. Prof. Raboch – tisková konference „Transformace české psychiatrie a dopady duševních poruch a onemocnění na společnost“ za účasti ředitelky regionální kanceláře MUDr. Šteflové WHO ČR. 6. 12. 2005.

4. Státní vyznamenání za zásluhy – prof. Zvolský.

5. Obě ceny Vondráčkova nadačního fondu – dr. Vevera a spol. a dr. Kalíšová a spolupracovníci.

6. Cena Aloise Alzheimerera v r. 2005 – Bičková M., Řípová D., Hill M., Jiráček R., Havlíková H., Tallová J., Hampel R.: Plasma levels of 7-hydroxylated DHEA metabolites and selected amino thiols as discriminatory tools of Alzheimer's disease and vascular dementia.

VĚDA A VÝUKA:

Na klinice probíhá pregraduální i postgraduální vzdělávání lékařů, několika oborů bakalářského studia a speciální pedagogika a dále výuka studentek zdravotních škol.

GRANTY ZÍSKANÉ V ROCE 2005:

MUDr. Milan Šárek – Nové přístupy v terapii Alzheimerovy choroby: Kritické zhodnocení použití lithia (IGA UK 13/2005)

RNDr. Zdeněk Fišar, CSc. – Membránové a nitrobuňkové změny vyvolané antidepresivy (IGA MZČR NR 8408-3/2005)

V současné době probíhá na klinice dalších 14 víceletých grantů, které byly získané v předchozích letech.

Klinika nemocí z povolání (KNP) VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Daniela Pelclová, CSc.

Primář: MUDr. Jiří Žák, CSc.

Vrchní sestra: Bc. Michaela Chvalová

Klinika nemocí z povolání byla založena profesorem MUDr. Jaroslavem Teisingerem, DrSc., který byl také zakladatelem oboru pracovní lékařství v naší republice. V roce 1932 vybudoval na II. interní klinice LF v Praze 2 první poradnu pro choroby z povolání v Československé republice. V roce 1948 dal podnět k založení časopisu Pracovní lékařství. Přednostou kliniky byl do r. 1970. Dalšími přednosty byli profesor MUDr. Karel Rejšek, DrSc. do r.1975, profesor MUDr. Pravoslav Hykeš, DrSc. do r.1991, docentka MUDr. Jana Vejlupeková, CSc. do r.1995. Od r. 1995 je přednostkou KNP profesorka MUDr. Daniela Pelclová, CSc.

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Klinika je zaměřena na diagnostiku a posuzování profesionálních poškození u nemocných vystavených noxám na pracovišti. Klinika je střediskem, ustaveným Ministerstvem zdravotnictví ČR, pro hlášení nemocí z povolání pro Prahu 1, 2, 5, 6, 7, 8 a okresy Praha-západ, Beroun, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk a Rakovník. Poskytuje také superkonziliární službu pro ostatní oddělení nemocí z povolání v celých Čechách. Pořádá odborné semináře v oboru nemocí z povolání a toxikologie ve spolupráci se Společností pracovního lékařství ČLS JEP. Nedílnou součástí kliniky je Centrum pracovního lékařství, jehož činnost je zaměřena na poskytování závodní preventivní péče v rozsahu požadovaném platnými právními předpisy v souladu s úmluvou o závodních zdravotních službách MOP č.161 (vyhl. č.145/1988 Sb.).

PROFIL KLINIKY:

SPECIALIZOVANÁ CENTRA PŘI KLINICE JSOU:

Toxikologické informační středisko kliniky podává nepřetržitě informace o příznacích a léčbě intoxikací pro potřeby celé ČR. Je členem Evropské Asociace Toxikologických středisek a klinických toxikologů (EAPCCT).

Středisko speciální zdravotní péče (SSZP) o osoby zevně ozářené při radiačních nehodách do dávky 1 Gy nebo kontaminované radionuklidy, ustavené Ministerstvem zdravotnictví ČR, s celorepublikovou působností.

Laboratoř toxikologická, je vybavena přístroji určenými ke stanovení některých kovů, olova (v moči i krvi), kadmia, arzenu, mědi (v moči) nebo organických látek (fenol,

kyselina hippurová, porfyriny semikvantitativně, trichloretanol, kyselina trichloroctová, kyselina fenylglyoxylová v moči). Mezi významná stanovení, která laboratoř provádí jako jediná v ČR, patří určení hladiny methemoglobinu a sulfhemoglobinu v krvi, dále koncentrace paraquat a diquat v moči, krvi, ve zvrátcích a v obsahu výplachu žaludku.

Laboratoř funkčního vyšetření provádí spirometrické vyšetření bodypletyso-mograficky (spirometrie, křivka průtok-objem, zhodnocení proudové rezistence dýchacích cest), vyšetření difúzní kapacity plicní metodou SS a SB, statickou a dynamickou compliance, aktivní přední rinomanometrii, akustickou rinometrii, nespecifické a specifické bronchoprovokační testy, bronchodilatační testy, nosní provokační testy, odběr kondenzátu vydechaného vzduchu, léčebné inhalace. Dále se provádí vodní chladové testy, prstová pletysmografie, EKG a EEG, EMG a vyšetření evokovaných potenciálů.

VYKONÁVANÉ ZDRAVOTNICKÉ ČINNOSTI:

diagnostika, léčba a posuzování nemocí z povolání (vyhláška č. 342/1997 Sb. a 440/2001 Sb.), které aktuálně nevyžadují intenzivní nebo anesteziologicko resuscitační péči / diagnostika a léčba zevně ozářených osob do úrovně ozáření 1 Gy a vnitřně kontaminovaných radioaktivními látkami / poskytování toxikologických informací u akutních intoxikací pro zdravotnická zařízení i veřejnost v nepřetržitém režimu – Toxikologické informační středisko – jediné centrum v ČR (v návaznosti na zákon o léčebné péči a zákon č. 157/1998 Sb., hlava V, § 14) / metodické vedení oboru v daném regionu / středisko pro uznávání nemocí z povolání (vyhláška č. 342/1997 Sb.) / Posuzování zdravotní způsobilosti k práci a zbytkového pracovního potenciálu / posuzování zdravotního stavu pro účely odškodnění (vyhláška č. 440/2001 Sb) / centrum pro diagnostiku prof. bronchiálního astmatu a prof. alergické rhinitidy / centrum pro diagnostiku profesionálního bronchiálního astmatu a profesionální alergické rhinitidy.

POČET A TYP VÝKONŮ:

LŮŽKOVÉ ODDĚLENÍ: odd. nemocí z povolání: 12 lůžek, středisko speciální zdravotní péče (SSZP) o osoby ozářené při radiačních nehodách 3 lůžka. Celkový počet ošetřených na lůžku v r. 2005 činí 364 pacientů.

AMBULANTNÍ ČÁST: v roce 2005 bylo vyšetřeno na ambulanci KNP 4 175 nemocných. Kromě posuzování a uznávání nemocí z povolání jsou hospitalizováni nemocní vyšetřováni v naší laboratoři funkčního vyšetření plic (spektrum ventilačních vyšetření, včetně transfer faktoru, počet vyšetření r. 2005: 4163 pac.), dále jsou na našich ambulancích vyšetřováni hospitalizováni nemocní na odd. neurologie (základní vyšetření, EMG, EEG, evokované potenciály EEG, Lanthonyho test, počet všech vyšetření r. 2005: 268 pac.).

Odd. toxikologické laboratoře zpracovává běžně krevní vzorky hospitalizovaných intoxikovaných nemocných (počet všech vyšetření r. 2004: 9073, počet vyšetření r. 2005: 10 357 vzorků.).

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

OCEŇENÍ: prof. MUDr. D. Pelclová, CSc. byla předána Medaile Council of Fellows of the Collegium Ramazzini.

RŮZNÉ: Prof. MUDr. D. Pelclová, CSc., doc. MUDr. Pavel Urban, CSc. a as. MUDr. Milan Tuček, CSc. jmenování ministryní zdravotnictví členy Rady národního registru nemocí z povolání.

Prof. MUDr. D. Pelclová, CSc., as. MUDr. Milan Tuček, CSc. jmenování ministryní zdravotnictví členem zkušební komise pro atestační zkoušky v oboru pracovní lékařství, členové akredit. komise pro specializační vzdělávání v oboru pracovní lékařství. doc. MUDr. P. Urban, CSc.: jmenován ministryní zdravotnictví členem zkušební komise pro atestační zkoušky v oboru neurologie, jmenován členem redakční rady časopisu České pracovní lékařství, člen Stálého výboru rady vlády pro vzdělávání, výzkum a odbornou přípravu v oblasti BOZP Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, člen Stálého výboru pro hodnocení pracovních rizik, pracovní-lekářskou péči a ucelenou rehabilitaci osob pro nemocí z povolání Rady vlády pro BOZP.

VĚDA A VÝUKA:

výuka na klinických pracovištích – týdenní stáž studentů 5. ročníku 1. LF UK, zakončená zkouškou z předmětu Nemoci z povolání a studentů 6. ročníku 2. LF UK, zakončená státní zkouškou z vnitřního lékařství. Výuka i v anglickém jazyku na 1. i 2. LF UK. Vědecko-výzkumná činnost se soustřeďuje na obecnou a průmyslovou toxikologii, problematiku metabolismu xenobiotik, genotoxicity, profesionální onemocnění dýchacího systému, profesionální neurologii a onemocnění pohybového systému. V současné době jsou zde řešeny tyto výzkumné projekty:

Grant IGA MZ 8107-3/2004: Zjišťování oxidativního stresu u osob s expozicí fibrogenním prachům (řešitel prof. MUDr. D. Pelclová, CSc.).

IGA MZ ČR 8109-3/2004: Sledování vývoje zánětlivých parametrů u nemocných s profesionálním bronchiálním astmatem (řešitel MUDr. J. Lebedová).

Výzkumný záměr MSM 0021620807: Metabolické, endokrinní a genetické aspekty prevence, diagnostiky a terapie kardiovaskulárních, cerebrovaskulárních a renovaskulárních onemocnění (řešitel prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc.)

Celkem bylo za rok 2005 vydáno 13 významných publikací.

Klinika dětského a dorostového lékařství VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Jozef Hoza, CSc.

Primář: MUDr. Pavel Frühauf, CSc.

Vrchní sestra: Libuše Krulišová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Klinika poskytuje péči dětem od novorozeneckého věku do 19 let. Má 75 lůžek (15 intenzivní péče, 5 novorozeneckých pro pobyt matky s dítětem, 22 kojeneckých a 33 lůžek pro větší děti a dorost. Kromě příjmové ambulance a denního stacionáře provozuje 17 odborných ordinací ve všech pediatrických subspecializacích. Klinika je akreditována Českou lékařskou komorou ke školení v oboru neonatologie, pediatrie, dorostového lékařství a dalších pediatrických subspecializacích.

PROFIL KLINIKY:

Klinika dětského a dorostového lékařství (KDDL) vznikla v r. 1992 spojením III. a IV. dětské kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy (1. LF UK). V r. 1996 se klinika přestěhovala do nově zrekonstruovaného pavilonu v rámci Dětského areálu Karlov (DAK) a je možno říci, že se v současné době jedná o stavebně nejmodernější zařízení pro nemocné děti v Praze.

V DAK dále sídlí Ústav dědičných metabolických poruch, ambulantní pracoviště dětské chirurgie, dětské gynekologie, dětské neurologie, genetiky, klinické psychologie a tělovýchovného lékařství. Komplexnost péče zajišťuje mateřská škola a základní škola při nemocnici.

Povinným spádovým územím je oblast Prahy 1, 2 a 4. Z tohoto území se v tomto roce rekrutovalo 25 % hospitalizovaných. Většina menších dětí je k hospitalizaci přijímána s doprovodem, téměř polovina je mimopražských.

Zvýrazněnými obory jsou intenzivní a resuscitační péče, diagnostika a léčba dědičných poruch metabolismu, dále péče o děti s revmatickými chorobami a poruchami pojiva a skeletu, onemocnění zažívacího traktu včetně poruch výživy, diagnostika a terapie vrozených uropatií (ve spolupráci s Urologickou klinikou 1. LF UK a VFN) a péče o dospívající.

KDDL poskytuje péči na všech úrovních (resuscitační, intenzivní, standardní i rehabilitační) pro všechny věkové kategorie dětí a dospívajících. Většina pacientů je léčena ambulantně, náročnější ambulantní výkony jsou prováděny během několikahodinného pobytu ve stacionáři.

V areálu DAK je k dispozici sanita, s níž je možno kdykoliv provést transport pacienta na kliniku se zajištěním převozu lékařem – intenzivistou a sestrou erudovanou v intenzivní péči, včetně podpory vitálních funkcí během transportu.

Ústavní pohotovostní služba je zajišťována čtyřmi lékaři: intenzivní péče, standardní oddělení a konziliární služba pro další oddělení VFN, ambulance, lékař převozové služby.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Počet hospitalizovaných: 2 140 dětí, počet ambulantních kontaktů: 45 575.

Jednotka intenzivní a resuscitační péče KDDL VFN a 1. LF UK v Praze dostala v letech 2004-5 od Občanského sdružení Život dětem vybavení – Monitorovací jednotky a ventilátory pro umělou plicní ventilaci v hodnotě přes 11 milionů korun. Díky tomu se stala tato jednotka jednou z nejlépe vybavených v ČR. Pro studenty 1. LF UK to znamená, že se mohou seznámit s využitím nejmodernější zdravotnické techniky, a pro dětské pacienty špičkové zařízení pro řešení nejakutnějších ohrožení života.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

37. mezinárodní konference EMG (European Metabolic Group) 29. 5. 2005 v Praze organizace dvou sympozii (prof. MUDr. P. Martásek, DrSc., Poruchy syntézy hemu, prof. MUDr. J. Zeman, DrSc. –Mitochondriální onemocnění).

seminář prof. Dr. F. Murada, (Houston, USA) nositel Nobelovy ceny za medicínu pro studenty PGS na KDDL a 1. LF UK, březen 2005

ZAHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE:

EUROMITOCOMBAT – studium etiopatogeneze mitochondriálních chorob v rámci 6. rámcového programu.

EUROGLYCANET- studium etiopatogeneze dědičných poruch glykosylace.

PRINTO (Pediatric Rheumatology International Trial Organisation) studie Metotrexat u dětí s revmatickými chorobami.

Evropský registr nemocných s m.Gaucher-Holandsko.

University of Texas Huston and San Antonio (USA) prof. Raman.

Cena České pediatrické společnosti ČLS JEP za nejlepší knižní publikaci v oblasti pediatrie za rok 2004 dostala monografie S. Havelka, J. Hoza: Revmatologie období růstu (v autor-ském kolektivu ještě M. Bayer, P. Doležalová, D. Němcová.).

VĚDA A VÝUKA:

Pracovníci kliniky jsou v současné době zapojeni jako řešitelé do 22 grantů. V r. 2005 bylo publikováno 9 kapitol v monografiích, 56 časopiseckých sdělení a 64 abstrakt.

Kromě léčebné péče probíhá na klinice i výuka mediků, bakalářů, žáků středních a vyšších zdravotnických škol a příprava postgraduálních studentů. Klinika je výukovou základnou 1. LF UK. V roce 2005 proběhlo jedno habilitační řízení a zahájeno bylo jedno řízení ke jmenování profesorem.

V laboratoři pro studium mitochondriálních poruch KDDL v r. 2005 pracovalo na své dizertaci 17 PGS. Výsledky publikační: v časopisech s IF 8 prací, v časopisech recenzována 1 práce.

I. chirurgická klinika – břišní, hrudní a úrazové chirurgie – VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Jan Šváb, CSc.

Primář: MUDr. Jan Bříza, CSc., MBA

Vrchní sestra: d.s. Dagmar Škočková

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

I. chirurgická klinika nese v záhlaví název klinika chirurgie břicha, hrudníku a úrazové chirurgie, centrum laparoskopické chirurgie. Klinika má 133 lůžek, na nich bylo v roce 2005 hospitalizováno 3653 nemocných. Z toho urgentně přijatých 1876 a plánovaných 1777 nemocných. Pacienti ve věku nad 65 let se podílejí na 40 % chirurgických zákrocích. Je u nich uskutečněno na 50 % urgentních operací.

Počet operačních sálů 6 + ambulantní. Na 12 lůžkách JIPu s možností řízeného dýchání prošlo 524 nemocných v těžkém stavu, dalších 1028 na dalších intenzivních lůžkách s průměrnou letalitou 7,8 % u těch nejtěžších stavů. Na té se v největší míře podílí nemocní nad 70 let věku. Ti představují 76,3 % z celkového počtu zemřelých na JIP. Průměrná doba hospitalizace na klinice je 6,8 dne. Využití lůžkové kapacity 94,3 %.

PROFIL KLINIKY:**A. LÉČEBNÁ PÉČE**

Gerontochirurgie všeobecně: V souvislosti s vývojem demografických ukazatelů se zvyšuje i věk nemocných všeobecně. V chirurgii představuje chirurgie vyššího věku jednotku provázenou vysokým rizikem kardiovaskulárních, bronchopulmonálních komplikací, poruch ledvinových funkcí a dalších komorbidit.

Hojení ran souvisí s traumatologií, poruchami hojení z metabolických a mikrovaskulárních příčin („diabetická noha“), s infekcí a vrozenými nebo navenými poruchami imunity. Infekce, sepse a imunita: Systemizace prevence a léčby infekčních komplikací v celém spektru chirurgických oborů. Výzkum sepse.

Tromboembolická nemoc v chirurgii. Zavádění nových preparátů do prevence a léčby komplikací TEN. Výzkum trombofilních stavů. Výzkum vztahu trombofilie a onkologie. Výuka v základních robotických systémech s praktickým zácvikem v jejich aplikaci. Oblast je plně závislá na finančních možnostech rozšíření drahých systémů. Na klinice je t.č. robot I. kategorie (AESOP od roku 2000). Vzhledem k charakteru a rozsahu výuky je nutné získat prioritně pokročilejší systémy. Jedná se o mediálně nejprestižnější oblast, finančně náročnou.

Miniinvasivní chirurgie v celém současném spektru (laparoskopie, torakoskopie, arthroscopie, endoskopie GIT). Nejrozšířenějším laparoskopickým výkonem akceptovaným jako „zlatý standard“ zůstává odstranění žlučníku. Dalšími častými výkony jsou operace v úrovni bránice, operace tříselných kýlů a červovitého přívěsku. A u nás též operace pro morbidní obezitu, resekce střev, odstranění sleziny a výkony na I. polovině slinivky.

Gastroenterochirurgie a koloproktochirurgie: Klinika komplexně řeší spolu s gastroenterology, rentgenology, nutričními, onkology a s dalšími obory onemoc-

nění jícnu, žaludku a střev. Řeší komplikované případy z terénu celé republiky. Od roku 1983 rozvíjí operace pro obezitu, v současnosti především laparoskopické – prioritou v roce 1993. Aktivně se zapojuje do celospolečenských programů především v oblasti kolorektálního karcinomu a idiopatických zánětů střevních.

V hepatopankreatobiliární chirurgii na klinice používáme všechny technické prostředky současné běžně dnes užívané techniky, s výzkumnými programy jejich porovnání (peroperační US, Argon, CUSA, Liga- Shure apod.).

Rozvíjení laparoskopických technik operativy parenchymatálních orgánů (játra a slezina, pankreas) i žlučových cest. Rekonstrukční výkony v rozsahu superkonziliárního pracoviště jako dosud.

Ve speciální hrudní chirurgii je na klinice prováděna klasická resekční chirurgie plic, ošetření empyemu, poranění hrudníku a operace mediastina a jícnu. Přístrojové vybavení umožňuje jak provádění diagnostických i terapeutických výkonů miniinvasivní technikou, tak i videoasistované hrudní operace. Tyto techniky umožňují léčit chronickou viscerální bolest v dutině břišní i algické formy anginy pectoris jinak neovlivnitelné.

V úrazové chirurgii je klinika schopna v současnosti postarat se i o nemocné se sdruženými poraněními a polytraumaty. Přestože jí v minulosti nebyl přiznán statut traumacentra léčí řadu závažných poranění mozkových, končetinových, páteřních. Konečniců VFN má v areálu všechny potřebné diagnostické i léčebné odbornosti k ošetření potřebné 24 hodin denně k dispozici. Klinika je tedy schopna ošetřit nejtěžší traumata (a v praxi to úspěšně opakovaně prokázala). Na klinice se provádí běžné traumatologické výkony, vybrané ortopedické výkony, provádí se diagnostická a operační artroskopická technika v kolenním kloubu. Protože velká část poraněných je v pokročilém věku, klinika se snaží zapojit do meziklinických a mezioborových gerontologických studií.

Endokrinochirurgie na I. chirurgické klinice VFN a 1. LF UK zahrnuje v současné době operace na štítné žláze, operace nadledvin a pankreatu (viz odstavec hepatopankreatobiliární chirurgie shora). Spolupráce s jinými pracovišti jako v ostatních podoborech na I. chirurgické klinice je samozřejmá.

Poradna pro choroby prsu v součinnosti s mamografickým centrem provádí komplexní vyšetření a ošetření, sledování pacientek s vyšším rizikem výskytu karcinomu prsu. Ambulanci prochází celé spektrum onemocnění prsu. Klinika je zařazena do skupiny pracovišť, kde u vybraných pacientek se operační výkon na prsu řídí vyšetřením spádové mízní uzliny (sentinelová uzlina).

Ve spolupráci s Dermatovenerologickou klinikou VFN a 1. LF UK I. chirurgická klinika zajišťuje péči o pacienty s kožními nádory a především nemocných melanomem a je zaměřena na chirurgickou léčbu těchto maligních kožních lézí včetně mapování sentinelových uzlin za využití gama detektoru (od roku 2002).

Problematika onemocnění povrchního žilního systému – flebologie, je styčnou oblastí všeobecné chirurgie a cévní chirurgie. Vzhledem k standardnímu provádění operací povrchního žilního systému na chirurgických pracovištích je plně opodstatněné rozvoje této oblasti i v rámci I. chirurgické kliniky. Rozvojem intenzivní medicíny jsou významně posunuty hranice operability u řady nemocných. Ať již se závažnými komorbiditymi, komplikacemi či komplikacemi danými pokročilým věkem.

Na I. chir. klinice je 12 resuscitačních lůžek plně monitorovaných, ventilovaných i s možností užití eliminačních metod a 12 intenzivních lůžek. Stavebně se budova kliniky potýká se stavem opakovaně odložené rekonstrukce, která je nezbytná. Jde o finančně náročný program, o jehož naplnění se trvale snaží vedení kliniky i nemocnice.

PŘEHLED PROVEDENÝCH VÝKONŮ ZA ROK 2005

vyšetření ambulantních 42 372 / počet konziliárních vyšetření 1 532 / počet plánovaných ambulantních výkonů 9 378 / počet akutních ambulantních operací 2 358 / malých ambulantních operačních výkonů 398 / počet velkých operací na operačním sále 3 976 / z toho počet akutních výkonů na operačním sále 1 643

VYBRANÉ VÝKONY:

operace kýlů 414 / resekce tl. střeva a konečníku 244 / operace žlučníku a žlučových cest 362 / operací na slinivce břišní 51 / bandáže žaludku pro obezitu 55 (ze shora jmenovaných operováno laparoskopicky 432)

operací pro nádory jícnu a kardií 15 / operací nitrohručních 45 / operace jater pro primární a sekundární nádory jater 70 / operace prsů 163

VĚDA A VÝUKA:

VÝUKA pregraduální: Na I. chirurgické klinice probíhá výuka studentů magisterského a bakalářského studia obecně a speciální chirurgie (kolem 250 studentů III. ročníku, 260 studentů IV. ročníku a 350 VI. ročníku). Zajišťuje výuku chirurgie v anglické paralele ve stejných ročnících a ve dvou oborech bakalářského studia.

VÝUKA postgraduální: V doktorském studijním programu je zařazeno 7 postgraduálních studentů. Klinika je také akreditována pro předatestační školení v oboru chirurgie.

Tradičně jsou na klinice školeny žákyně zdravotnických škol a v postgraduálním studiu sester chirurgické instrumentářky.

V SOUČASNOSTI JSOU NA KLINICE ŘEŠENY ČTYŘI GRANTOVÉ ÚKOLY:

1. Grant IGA MZ (NR/8133-3) Šváb J., Škrha J., Gürlich R., Maruna P.: Laparoskopická diagnostika a léčba organického hyperinzulinizmu.
2. Grant IGA MZ (NR/8185-3) Krška Zd., Šváb J., Kvasnička J., Kudrna K., Trča St.: Pentasacharidy v prevenci trombózy u vysoce rizikových stavů.
3. Grant IGA MZ (NR/8152-3) Fraško R., Gürlich R., Maruna P.: Perkutánní elektrogastrografie v diferenciální diagnostice neprůchodnosti střevní.
4. Grant IGA MZ (NR/8162-3) Gürlich R., Fraško R., Maruna P.: Věkem modifikovaná tkáňová odpověď u velkých onkologických výkonů.

II. chirurgická klinika kardiovaskulární chirurgie VFN A 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Jan Tošovský, CSc.
Primář: MUDr. Vilém Rohn, CSc.
Vrchní sestra: Alena Chmaitillovová

Jak již z názvu vyplývá, hlavní zaměření II. chirurgické kliniky kardiovaskulární chirurgie je chirurgická léčba srdečních a cévních chorob prakticky v celém spektru srdečních (vyjma vrozených vad u dětí a transplantace srdce) a cévních onemocnění. Na operačních sálech jsou dále ojediněle prováděny operace dalších chirurgických oborů u nemocných, kteří vyžadují vysoce specializovanou kolempoeraci péči.

Ambulantní činnost je zaměřena na konziliární činnost, vyhledávání a vyšetření nových nemocných a na kontroly nemocných po operacích. Pedagogická činnost – zajišťujeme výuku pro 4. a 6. ročník, dále zvláště výuku pro anglickou paralelku a 3. ročník bakalářského studia – obor zdravotnická technika.

Na klinice bylo v roce 2005 provedeno celkem 2 039 operací, z toho 750 operací srdce. Cévní skupina provedla celkem 1 289 operací. Hospitalizováno bylo celkem 1 679 a na ambulancích bylo ošetřeno a vyšetřeno 13 254 nemocných.

V první polovině roku byl zprovozněn další operační sál. Na klinice se provádí revascularizace srdce („aortokoronární bypass“) plánovaně i u akutních nemocných, chirurgická léčba plicní hypertenze – endarterectomie plicnice, přenos vaskularizovaného svalového laloku u ischemického defektu dolních končetin, remodelující operace levé komory srdeční, náhrady a plastiky srdečních chlopní, výkony na celé aortě včetně torakoabdominálních výdutí, chirurgická léčba u fibrilace síní, hluboké žilní rekonstrukce. Dále byla zahájena péče o nemocné s viscerální ischemií.

Došlo k nárůstu počtu jak srdečních tak cévních operací, u operací srdce to bylo o 100, u operací cév o 150 výkonů. To jistě svědčí o určité důvěře nemocných a indikujících lékařů v naši práci.

Gynekologicko-porodnická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Alois Martan, DrSc.
Primář: gyn. por. část: MUDr. Jaroslav Kudlik
neonat. část: doc. MUDr. Richard Plavka, CSc.
Vrchní sestra: gyn. por. část: Hana Rittsteinová
neonat. část: Blanka Najmanová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze se nachází v historické budově bývalé Zemské porodnice v Apolinářské ulici. K základním úkolům tohoto pracoviště patří jak léčebná, tak i pedagogická a vědecko-výzkumná práce. Klinika má tři hlavní části – gynekologickou, porodnickou a neonatologickou. Pracují zde jak zaměstnanci VFN, tak i 1. LF UK.

PROFIL KLINIKY:

Klinika svojí léčebnou činností pokrývá celý obor gynekologie, porodnictví a neonatologie.

Léčebná činnost gynekologické části kliniky je zaměřena především na diagnostickou a operační laparoskopii a hysteroskopii, diagnostiku a léčbu inkontinence moče, zhoub-

ných nádorů reprodukčního systému a prsu, endokrinopatií, poruch v klimakteriu, manželské neplodnosti včetně in vitro fertilizace.

Porodnická část se věnuje problematice rizikového a patologického těhotenství, zajišťuje superkonziliární péči u těhotných s cukrovkou, kardiopatiemi, Rh inkompatibilitou, myasthenia gravis a dalšími patologiemi v těhotenství. Hospitalizují se zde těhotné s počínajícím předčasným porodem /transport in utero/. Klinika je superkonziliárním centrem pro fetální medicínu, provádí neinvazivní a invazivní prenatalní diagnostiku a terapii plodu v celé šíři této disciplíny, je superkonziliárním a referenčním centrem pro ultrazvukovou diagnostiku jak v oblasti porodnické tak gynekologické. Neonatologická část kliniky zajišťuje kompletní péči o novorozence a je superkonziliárním centrem pro nezralé novorozence především v nejnižších váhových kategoriích.

POČET A TYP VÝKONŮ:

ENDOSKOPIE: laparoskopie + laparogynální operativa 883 / hysteroskopie 1 337 / malé operační výkony 1 771

UROGYNEKOLOGIE: celkový počet vyšetření u urogynekol. ambulancí 3 954 / z toho nových pacientek 553 / urodynamických vyšetření 484 / celkový počet urogynekologických operací 380

ONKOLOGIE: počet hospitalizovaných 1 855 / počet ambulantních vyšetření 10 494 / celkový počet onkogynekologických operací 273 / celkový počet operací prsu 127 / chemoterapie – počet pacientek 255 / počet cyklů 825

CENTRUM ASISTOVANÉ REPRODUKCE: počet IVF 497

CENTRUM FETÁLNÍ MEDICÍNY A ULTRAZVUKOVÉ DIAGNOSTIKY: počet ultrazvukových vyšetření 22 442 / celkový počet invazivních výkonů 1 003

PORODNICE: celkový počet porodů 4 495 / z toho císařský řez 1 228

NEONATOLOGIE: počet hospitalizovaných novorozenců 4 669 / ambulantních vyšetření 736

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

V únoru 2005 získala klinika akreditaci pro vzdělávání organizované EBCOG (European Board and College of Obstetrics and Gynaecology), která je garantem pro postgraduální vzdělávání v rámci EU.

Dne 15. 11. 2005 se uskutečnilo slavnostní otevření zrekonstruované posluchárny. Finanční náklady na stavební úpravy a technické zařízení činily více než 3,3 mil Kč. Jednu třetinu z této částky poskytla 1. LF UK, tyto prostředky byly použity k nákupu moderní audiovizuální techniky. Zbývající finanční částka byla postupně získána od sponzorů, zejména prostřednictvím řady benefičních koncertů, na kterých vystoupili Marta Kubišová, Pavlína Filipovská, Karel Gott, Karel Štěpán, Petr Muk a jeho hosté, Helena Vondráčková, Karel Černoš, Jitka Zelenková, Bára Štěpánová. Přestavba trvala 4 měsíce, moderní audiovizuální technika umožňuje i přenosy z operačních a porodních sálů stejně jako pořádání internetových videokonferencí.

Na klinice proběhl již třetí ročník „Dětského dne“ pro předčasně narozené děti.

Na půdě kliniky proběhla v září velmi úspěšná celostátní konference Sekce gynekologie a porodnictví při ČAS.

VĚDA A VÝUKA:

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ:

Dne 18. května 2005 byla práce prof. MUDr. Zdenka Hájky, DrSc. „Rizikové a patologické těhotenství“ oceněna cenou předsednictva ČLS JEP za rok 2004. prof. MUDr. Alois Martan, DrSc. obdržel cenu Urogynekologické společnosti ČGPS JEP za práci „Inkontinence moči u žen a její medikamentózní léčba“.

Dne 29. listopadu 2005 úspěšně obhájil svou habilitační práci as. MUDr. Antonín Pařízek, CSc.

Jedna z porodních asistentek byla vyznamenána pozváním prezidentského páru na Pražský hrad na předvánoční setkání.

VÝUKA:

Souhrn výuky – školní rok 2004/2005

Celkem studentů 487 / Celkem přednášek pro mediky 160

GRANTY A VÝZKUMNÉ ZÁMĚRY:

1. Změny mobility a vezikalizace uretry hodnocené ultrazvukovým vyšetřením ve vztahu ke změnám hodnot profilometrických parametrů při urodynamickém vyšetření žen se stresovým typem inkontinence moči před a po některých typech operační léčby. IGA MZ ČR NH 7378-3/2003. Řešitel: prof. MUDr. Alois Martan, DrSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).

2. Analýza současných diagnostických metod hypoxie plodu za porodu. Srovnání metod: kardiokardiografie, fetální pulzní oxymetrie, elektrokardiografie ST-analýza. IGA MZ ČR NH 7070-3/2002. Řešitel: prof. MUDr. Zdeněk Hájek, DrSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).

3. Metabolické aspekty hormonální substituční terapie u postmenopauzálních žen. IGA MZ ČR NB 7588-3/2003. Řešitel: MUDr. Tomáš Fait (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
4. Kyselina ursodeoxycholová a S adenyl methionin v léčbě těhotenské cholestatické hepatózy. Biochemické a hematologické aspekty onemocnění ohrožující matku a plod. IGA MZ ČR NH 7376-3/2003. Řešitel: MUDr. Tomáš Binder, CSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
5. Farmakologická léčba endokrinních a metabolických abnormalit syndromu polycystických vaječníků (PCOC – polycystic ovary syndrome). NH/6558-3. Řešitel: Doc. MUDr. David Cibula, CSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
6. Úloha neuroaktivních steroidů při poruchách nervového systému. NB/6991-3 (spolunositel). Řešitel: Doc. MUDr. David Cibula, CSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
7. Neuroaktivní steroidy a iniciace porodu u člověka. 303/04/1068. Řešitel: Doc. MUDr. David Cibula, CSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
8. Kombinovaný screening vrozených vad I. trimestru. 8350-3. Řešitel: Doc. MUDr. Pavel Calda, CSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
9. Srovnávání endovaskulární a chirurgické terapie děložních myomů a u žen plánujících těhotenství. 8099-3. Řešitel: as. MUDr. Michal Mára, CSc. (Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN v Praze).
10. Význam CGH metody pro stanovení chromozomálních změn u gynekologických zhoubných nádorů. MUDr. N. Jančárková, MUDr. M. Krkavcová.
11. Molekulárně biologické, genetické a epigenetické aspekty vzniku a rozvoje modelových tumorů dospělého věku. Význam pro epidemiologii, diagnózu a léčbu. Hlavní řešitel: prof. MUDr. P. Klener, DrSc., Spoluřešitel: MUDr. N. Jančárková. MSM 0021620808.

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny VFN a 1. LF UK

Přednosta: MUDr. Martin Štřítecký, CSc.

Primář: MUDr. Jan Křišťof

Vrchní sestra: Milada Gregorovičová

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny je i nadále jednou z největších klinik Všeobecné fakultní nemocnice v Praze počtem zaměstnanců a počtem jednotlivých pracovišť.

Provoz kliniky zásadně zasahuje do chodu většiny klinik, a to nejen chirurgického charakteru (všeobecná chirurgie, kardiouchirurgie, urologie, gynekologie a porodnictví, oční, ORL a stomatologie), ale zabezpečujeme též anesteziologickou a konziliární péči pro pracoviště radiodiagnostiky (RTG, CT, MR), hematologické diagnostiky, psychiatrie, endoskopie, angiologické a koronární jednotky.

Počet operačních stolů a míst, kde je námi zajištěna každodenní péče anesteziologů a anesteziologických sester, je sedmdesát dva.

KLINIKA POSKYTUJE TYTO ZÁKLADNÍ SLUŽBY:

- a. Anesteziologickou péči pro 5 chirurgických oborů (všeobecná chirurgie, kardiovaskulární chirurgie, urologie, gynekologie a porodnictví, oční, ORL a stomatologie);
- b. Neodkladnou péči pro celou Všeobecnou fakultní nemocnici zajišťovanou ze čtyř míst dislokovaných po areálu;
- c. Konziliární anesteziologickou a intenzivistickou službu; Resuscitační péči; Pooperační intenzivní péči na II. chirurgické a Urologické klinice;
- d. Toxinologické centrum pro ČR;
- e. Ambulanci pro léčbu akutní a chronické bolesti;
- f. Centrum pro implantace portových systémů a dlouhodobých katetrů;
- e. Ambulantní a konziliární službu léčby ran; Výukové centrum léčby ran;
- g. Výuku pro 1. lékařskou fakultu UK v českém i anglickém jazyce (medici, doktorandská studia, bakalářské a magisterské obory), ARIP a vyšší zdravotnickou školu (obor SIP).

Na klinice probíhá v současné době několik klinických studií, většinou se jedná o dlouhodobé výzkumy (5 – 10 let), spolu se 3 grantovými výzkumnými úkoly. Výzkum je rozdělen do několika tematických skupin: a) časná stádia sepse a jejich ovlivnění, b) genetický polymorfismus u sepse, c) hypotermie v léčbě mozkových poškození, d) vasodilatační stavy, e) lokální anestezie v kardiouchirurgii, f) koagulopatie a operace, g) léčba bolesti, h) inzulinová rezistence u kritických stavů.

Klinika pořádala tři významné vědecké akce. V dubnu 2005 se konaly již VII. Kardioanesteziologické dny s mezinárodní účastí v Pardubicích pod záštitou děkana 1. LF UK

a primátora města Pardubice, zároveň zde proběhl 1. ročník symposia „Nefrologie u kritických stavů“, který vyvolal značný pozitivní ohlas.

V červnu 2005 proběhl v Praze již 14. ročník Hoderova dne, celostátního symposia pracovníků v oboru anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny pod záštitou děkana 1. LF UK.

Výsledky své klinické i výzkumné práce prezentovali na českých i zahraničních symposiích a kongresech celkem 28 lékařů a 18 sester. 3 lékaři se podíleli na tvorbě monografií, 15 lékařů a 3 sestry publikovali v časopisech, 8 lékařů – lektorů se účastnilo postgraduální výchovy organizované ČLK a IPVZ. Celkem 4 lékaři získali významná ocenění za prezentaci své práce na světových kongresech.

Na 5 lůžkách resuscitační péče bylo hospitalizováno 118 pacientů s průměrnou ošetrovací dobou 11,4 dne a 27,9 % mortalitou, při obloženosti 74% včetně technických a sanitárních uzávěrů. 37 % pacientů bylo 70-letých a starších. 111 pacientů (94 %) bylo uměle ventilovaných.

Na 22 lůžkách pooperační intenzivní a resuscitační péče Kardiocentra VFN kardiovaskulární chirurgové II. chirurgické kliniky a anesteziologové s ošetrovatelským personálem KARIM hospitalizovali celkem 1042 pacientů, z toho 836 po srdečních operacích, 161 po operacích cévních a 45 po různých chirurgických operacích-těžkých kardiaků.

Ambulance bolesti (AB) ošetřila 3 742 pacientů, bylo implantováno 408 intravenozních portů, provedeno 129 jiných invazivních výkonů, převážáno 734 chronických ran. Pro akutní či chronickou bolest ambulance ošetřila 2 100 pacientů.

Pět anesteziologických oddělení KARIM spolu s AB poskytl anesteziologickou péči 32 897 nemocným. Z tohoto počtu anestézií bylo 4 216 regionálních anestézií (12,8 %), 5 811 (17,6 %) anest. výkonů bylo delších než 2 hodiny, 2 859 (8,7 %) porodních analgezií, 3 037 výkonů (9,2 %) bylo provedeno v rámci ambulantní chirurgie či diagnostiky, 3 159 anesteziologických výkonů proběhlo v době mimopracovní (9,6 %). Z celkového počtu 32 897 anesteziologických výkonů bylo 10 408 (31,6 %) poskytnuto nemocným 70-letým a starším.

KARIM založila v úzké součinnosti s Klinikou rehabilitačního lékařství nové oddělení fyzioterapie v intenzivní péči, jehož posláním je poskytování vysoce specializovaných postupů u pacientů v kritických stavech a v pooperační intenzivní péči.

Na léčebné péči KARIM se v roce 2004 podílelo 79 lékařů, z toho 60 (76 %) s atestací v oboru A + R, 2 lékaři s atestací v kardiologii, 1 z vnitřního lékařství, 1 z neurologie, 1 z psychiatrie, 1 z rehabilitačního lékařství, 171 pracovníků ošetrovatelského úseku kliniky se středním, vyšším středním specializačním nebo VŠ vzděláním a 9 fyzioterapeutů.

Naše klinika nadále pokračuje v edukaci awake patients anesthesia u srdečních operací a hostí během roku řadu kardioanesteziologů z Evropy i amerického kontinentu. Léčba chronické tromboembolické plicní hypertenze se v ČR i v tomto roce prováděla pouze na II. chirurgické klinice a úzká spolupráce mezi kardiovaskulárními chirurgy a Kardioanesteziologickým oddělením KARIM přinesla i tento rok vynikající výsledky. Operaci podstoupilo celkem již 19 pacientů s mortalitou 5,2 %. V roce 2005 se stala KARIM tvůrcem a koordinátorem klinického experimentu, zabývajícího se léčením nemocných v časném poresuscitačním období metodou indukované střední hypotermie. Studie probíhá na resuscitačním oddělení KARIM, JIP interních klinik a pooperačním oddělení intenzivní péče Kardiocentra VFN na II. chirurgické klinice.

27. listopadu 2005 uspořádala KARIM 2. ročník benefičního koncertu v Sukově síni pražského Domu umělců. V programu zazněla slavná komorní díla předních hudebních skladatelů v podání mladého českého klavírního umělce Libora Nováčka, absolventa londýnské konzervatoře. Výnos z koncertu činil cca 195 tis. Kč a prostřednictvím Nadačního fondu kliniky je věnován na financování vědeckého výzkumu při doktorandských studiích KARIM.

Urologická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Jan Dvořáček, DrSc.

Primář: MUDr. Ivan Pavlík

Vrchní sestra: Olga Krpatová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Urologická klinika je samostatným pětipatrovým objektem. Kapacita kliniky včetně intenzivní péče čítá 85 lůžek. Jsou tu tři oddělení pro dospělé pacienty a jedno pro děti. Samostatně je umístěna JIP s osmi lůžky a operační trakt se třemi sály pro otevřené a laparoskopické výkony, dva sály pro endoskopické výkony a jeden pro litotripsi. V přízemí je umístěna lékárna, 8 ambulancí a speciální vyšetřovny.

PROFIL KLINIKY:

Klinika je komplexním léčebným, výukovým a vědeckým pracovištěm v oboru urologie. Zajišťuje pregraduální a postgraduální výuku v oboru. Zaměstnává mimo jiné 18 urologů na plný úvazek, 5 na částečný úvazek, 1 internistu, 1 dětskou lékařku a 1 cytologa.

Hlavní zaměření kliniky je komplexní urologická péče – operační i ambulantní – včetně onkologické terapie, dispenzarizace a rekonstrukčních výkonů; dětská urologie – včetně léčby vrozených vývojových vad; dysfunkce dolních močových cest – diagnostika a operační léčba včetně implantace umělého svěrače močové trubice; erektilní dysfunkce a mužská infertility; pregraduální a postgraduální výuka urologie, včetně dětské urologie.

POČET A TYP VÝKONŮ:

počet ambulantních ošetření: 60 068 / počet operací: 2835 / počet hospitalizovaných: 3659

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

NOVÉ LÉČEBNÉ METODY uvedené do praxe: léčba močové inkontinence u žen transuretrální injekční aplikací (urodex), resekce ledviny vodním paprskem (water-jet), laparoskopická heminefrectomie u dětí, transmezokolický přístup při laparoskopické pyeloplastice.

VĚDA A VÝUKA:

V roce 2005 byly řešeny 4 granty IGA MZ ČR:

1. Grant IGA MZ ČR NR 8098-3: 2004-dosud: Intersticiální cystitida – vztah mezi symptomovým skóre a histopatologickým nálezem v biopsii detrusoru.
2. Grant IGA MZ ČR ND/6983-4 za rok 2002-2005: Varikokéla u dětí a dospívajících – indikace časné operační léčby a význam zachování lymfatických cév při operaci varikokély.
3. Grant IGA MZ ČR NR 8817-4, 2006-2009: Srovnání lymfatická šetřící mikrochirurgické léčby varikokély u dětí a dospívajících otevřenou a laparoskopickou technikou.
4. Grant IGA MZ ČR 2005-2007: Hydronefróza u novorozence vysokého stupně – srovnání časné operační léčby a konzervativního postupu.
5. Grant IGA MZ ČR NC 7519-3, 2003-2005: Etiopatogenetická role a prognostický význam exprese genů PAX 2 a PAX 8 u mikrosatelitové nestability na chromozomech 3 a 9 ve tkáni renálního karcinomu.
6. Grant IGA MZ ČR ND 8095-3: Prognostický význam a praktické využití sériové kvantitativní detekce markerů v moči u pacientů s povrchovými uroteliálními karcinomy měchýře.
7. Grant IGA MZ ČR NR/8188-3, 2004-2006: Vývoj dysfunkce dolních močových cest u remitentní formy roztroušené sklerózy v závislosti na typu neurologické léčby – srovnání léčby interferonem a kombinovanou imunosupresí.

PUBLIKAČNÍ AKTIVITY

Publikováno v domácích časopisech: 41 článků / Publikováno v zahraničních časopisech: 10 článků / (5 v impaktovaných časopisech)

Monografie Onkourologie (589 stran) – Galén, Nakladatelství Karlovy univerzity – Karolinum 2005

Monografie Skeletální postižení v uroonkologii (120 stran) – Galén, Nakladatelství Karlovy univerzity – Karolinum 2005

Foniatrická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Olga Dlouhá, CSc.

Primář: MUDr. Olga Bendová

Vrchní sestra: Zuzana Máčková

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Zajištění a rozvoj špičkové péče v oboru foniatrie a audiologie pro pacienty s poruchami a vadami komunikace v rámci jediného specializovaného centra poskytujícího komplexní služby ambulantní a služby lůžkového oddělení a denního rehabilitačního stacionáře. V oblasti pedagogické a vědecko-výzkumné přední výukové a výzkumné centrum v oboru foniatrie a audiologie v ČR.

PROFIL KLINIKY:

v oboru foniatrie a audiologie – péče o děti a dospělé s poruchami řeči, sluchu a hlasu. Vzhledem k jedinečnosti pracoviště v rámci ČR stoupá zájem o vyšetření a pobyty mimopražských klientů (spádová oblast celá ČR).

LŮŽKOVÉ ODDĚLENÍ: 20 lůžek (převážně dětská: 16, pro dospělé 2 lůžka a 2 lůžka pro matku jako doprovod dítěte)

REHABILITAČNÍ STACIONÁŘ: 6-10 dětí (4-7 letých)

AMBULANTNÍ ČÁST: všeobecné ambulance pro děti a dospělé, specializované poradny pro děti s vývojovými poruchami řeči, se sluchovými vadami a s kochlavostí, poradna pro afatiky

SPECIALIZOVANÁ CENTRA: Sluchové centrum – diagnostika sluchových vad a poruch u dětí a dospělých, výběr sluchadel pro děti a dospělé (sluchová protetika), péče o tyto pacienty

Screening sluchových a řečových vad u rizikových dětí (nedonošených – NNPH)

Centrum pro rehabilitaci dospělých pacientů s CI (kochleárním implantátem) pro celou ČR

POČET A TYP VÝKONŮ:

POČET HOSPITALIZOVANÝCH V R. 2005:

585 pacientů (4-týdenní rehabilitační pobyty převážně dětí, krátkodobé diagnostické pobyty k vyšetření sluchu a řeči)

AMBULANTNÍ ČÁST: v r. 2005: 4543 ošetřených pacientů, počet výkonů 13 039

SLUCHOVÉ CENTRUM: 2866 ošetřených pacientů, 15100 výkonů

VÝZNAMNÉ AKCE A ÚSPĚCHY PRACOVIŠTĚ:

Aktivní účast při pořádání 3. Česko-slovenského foniatrického kongresu v Piešťanech, SR, 8.–10. 9. 2005

Pořádání pravidelných celostátních foniatrických a audiologických seminářů (4x ročně) na Foniatrické klinice 1. LF UK a VFN.

Aktivní účast na 6. kongresu PEVOC (Pan European Voice Conference) v Londýně, 31. 8.–3. 9. 2005

Aktivní účast na 24. kongresu evropských foniatrů (UEP) v Berlíně 16.–18. 9. 2005 (4 přednášky)

V r. 2005 jsme rozšířili a zvýraznili nabídku specializovaných ambulantních služeb zvl. v centru pro dospělé pacienty po kochleární implantaci (CI), úspěšně pokračuje program péče o vysoce rizikové novorozence a děti – preventivní vyšetření sluchu objektivní audiometrií a sledování vývoje řeči. Úspěšná spolupráce s ORL pracovišti, zejména s ORL klinikou 1. LF UK a FN Motol v péči o pacienty po oper. výkonech v obl. laryngu a po SE.

Zpříjemnění prostředí pro pacienty (TV, DVD) a inovace přístrojového vybavení díky firmám Zentiva, Widex, Siemens – Audiologická technika, Sluchadlová akustika, Aima a díky soukromým sponzorům – pořízení laryngostroboskopu a vyšetřovací jednotky na objektivní audiometrii.

Foniatrická klinika splňuje požadavky na akreditované pracoviště v oboru audiologie a foniatrie, doc. MUDr. O. Dlouhá, CSc. byla zvolena předsedkyní AK oboru audiologie a foniatrie při MZ.

PEDAG. ČINNOST JE ZAMĚŘENA NA VÝUKU FONIATRIE A AUDIOLOGIE

A. V RÁMCÍ 1. LF UK:

1. výuka 5. ročníku lékařství a stomatology, výuka v rámci bloku ORL
2. výuka 3. ročníku bakalářského studia v oboru zdravotnická technika
3. výuka PVP základy znakové řeči a znaková řeč pro pokročilé (2.–5. ročník 1. LF)
4. účast na přípravě doktorandů v oboru neurovědy.

B. V RÁMCÍ PF UK – výuka pro katedru speciální pedagogiky

C. V RÁMCÍ FTVS – výuka pro bakalářské studium Tělesná výchova zdravotně postižených

D. VÝUKA PRO 2. A 3. LF UK – pro obory pediatricky zaměřené

E. V RÁMCÍ IPVZ – centrum pro postgraduální výuku v oboru foniatrie a audiologie

GRANTY:

1. GAČR (2004-2006) – Modelování vibroakustických systémů se zaměřením na vokální trakt člověka. Spolupráce se Strojní fakultou ČVUT.
2. IGA (2004-2006) – Korelace mezi výsledkem chirurgické léčby a tvorbou řeči u dospívajících nemocných s rozštěpem. Spolupráce s Klinikou plastické chirurgie FN KV.
3. IGA (2005-2007) – Hodnocení suprasegmentálních efektů selektivní zadní rizotomie. Spolupráce s 2. LF UK.

SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI PRACOVIŠTI V RÁMCÍ VÝZKUMNÝCH ÚKOLŮ:

ORL klinika 1. LF UK a FN Motol

Katedra teorie obvodů, fakulta elektrotechnická, ČVUT, Praha

Ústav teoretické fyziky, MFF UK, Praha

Ústav termomechaniky AV ČR, Praha

Stomatologická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Jiří Mazánek, DrSc.
Primář chirurgické části kliniky: MUDr. Karel Šťastný, CSc.
Primář ambulantní části kliniky: MUDr. Jana Kouřilová, PhD.
Vrchní sestra: Bc. Jaroslava Holakovská

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Stomatologická klinika 1. LF UK a VFN Praha je výukovým, léčebným a vědeckovýzkumným zařízením s největší kapacitou a nejdélejší historickou tradicí v České republice. Má ambulantní a lůžkovou část, kde poskytuje ucelené spektrum péče ve všech základních i nadstavbových oborech zubního lékařství a orální a maxilofaciální chirurgie.

PROFIL KLINIKY:

ZÁCHOVNÁ STOMATOLOGIE (konzervační, terapeutická stomatologie) – náplní oboru je diagnostika a léčení onemocnění zubů. Z hlediska postižení zubu se dělí na dva podobory, kariologie se zabývá příčinami, vznikem a terapií zubního kazu, endodontie se zabývá léčením komplikací zubního kazu, které nastávají poté, kdy infekce pronikla do zubní dřeně.

PARODONTOLOGIE – se zabývá patologickými pochody, které poškozují tkáň kolem zubu, zabývá se také chorobami ústní sliznice. Výchova populace ke správným zásadám orální hygieny je součástí náplně oboru.

PEDESTOMATOLOGIE (dětská stomatologie) – zabývá se komplexně chorobami zubů a ústní dutiny pacientů dětského věku včetně pacientů hendikepovaných.

ORTODONCIE (čelistní ortopedie) – studuje příčiny vzniku anomálních postavení, počtu a tvarů zubů, mezičelistních vztahů, zaměřuje se na diagnostiku a terapii nepravdivosti skusu a jejich prevenci.

PROTETICKÁ STOMATOLOGIE – je rekonstrukčním oborem, který se zabývá nahrazováním poškozených nebo ztracených zubů a měkkých tkání v oblasti ústní dutiny a obličeje. Součástí oboru je protetická zubní laboratoř.

STOMATOCHIRURGIE (orální chirurgie) – zahrnuje chirurgické výkony na zubech, alveolárním výběžku čelistí a přilehlých měkkých tkáních ústní dutiny. Součástí oboru je i oddělení stomatologické rentgenologie.

MAXILOFACIÁLNÍ CHIRURGIE – je lůžkovým oddělením kliniky, které disponuje 40 standardními lůžky, 5 onkologickými lůžky a 6 lůžky JIP. Na čtyřech operačních sálech řadí pracovníci oddělení složitější chirurgická onemocnění zubů, obličejových kostí, měkkých tkání obličeje, krku, očníce a lebni báze.

Stomatologická propedeutika – je výukovým zařízením, kde studující magisterského studijního oboru zubní lékařství získávají manuální zručnost a zkušenosti při ošetřování chrupu na simulátorech, součástí oddělení je také zubní laboratoř, kde se student seznamuje s technologií výroby zubních protéz.

ODBORNÁ KLINICKÁ CENTRA:

dentální implantologie (aplikace zubních implantátů)
fotonická medicína (aplikace laserů včetně fotodyn. terapie a laserové hypertermie)
ortognátní chirurgie (léčení mezičelistních anomálií a obličejových deformit včetně syndromu spánkové apnoe)
pro kožní novotvary (léčení pigmentových i ostatních kožních novotvarů v oblasti obličeje a ústní dutiny)
pro onemocnění čelistních kloubů (léčení temporomandibulárních poruch a obličejových bolestí)
specializované pedostomatologické péče (komplexní péče o děti s vrozenými vadami, metabolickými poruchami, psychicky a fyzicky hendikepovaní)
orofaciální onkologie (diagnostika a léčení maligních novotvarů).

POČET A TYP VÝKONŮ:

Ambulantní část kliniky ošetřila 76 232 pacientů. Na lůžkovém oddělení bylo hospitalizováno 2 850 pacientů. Na operačních sálech bylo provedeno 3 409 chirurgických výkonů (operační výkony při hospitalizaci).

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Intraarteriální cytostatiká terapie, laserová hypertermie, fotodynamická terapie, moderní postupy dentální implantologie, mikroskopické rekonstrukční postupy, laserová preparace tvrdých zubních tkání, protetické rekonstrukční postupy, chirurgické postupy u nádorových chorob očníce a lebni báze.

VĚDA A VÝUKA:

GRANTY:

Na Stomatologické klinice byly v roce 2005 řešeny granty IGA MZ ČR:

NR 8512-3/2005 – Prof. Dostálová – Využití parametrů biokeramických vrstev a buněčné terapie při integraci dentálního implantátu.

NR 8390-3/2005 – Prof. Mazánek – Kombinace výkonových laserů a fotodynamické terapie v terapii novotvarů hlavy a krku.

NR 8104-3/2005 – Dr. Šimůnek – Vliv derivátu plazmy bohatého na destičky při regeneraci kosti po zavedení dentálních implantátů.

NR 8112-3/2004 – Prof. Dostálová – Zubní náhrady u mladé generace – dělení defektů, jejich terapie a dlouhodobá stabilita léčby.

NR 8110-3/2004 – Dr. Hubálková – Dentální slitiny a jejich kompatibilita s vyšetřením metodou magnetické rezonance.

NR 8038-3/2004 – Dr. Foltán – Vliv ortognátní chirurgie na ventilační parametry ve spánku.

Projekt EU JPD-3 – Lidské zdroje a inovativní postupy pro dentální implantologickou praxi (prof. Mazánek, Dr. Holakovský)

Centrum 1MO6014 Centrum biomedicínské informatiky (prof. Dostálová)

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE:

Klinika maxilofaciální chirurgie Wrocław – Polsko / Tohoku University Tokyo – Japonsko / University of Glasgow Dental School – Velká Británie / University of Bergen – Norsko / ACTA – Department of Postgraduate Education in Paediatric Dentistry Amsterdam, Holandsko / Hebrew University, Hadassah School of Dental Medicine Jerusalem – Izrael / Royal Liverpool University Hospital – Velká Británie / Klinika stomatologie a maxilofaciální chirurgie UPJŠ Košice – Slovenská rep.

INFORMACE O VÝUCE:

V akademickém roce 2004/2005 byla zahájena výuka v magisterském studijním programu zubní lékařství; v roce 2005/2006 otevřen II. ročník studia.

Zahájeny programy e-learningového studia:

Mazánek, J.: Nádory orofaciální oblasti

Dostálová, T.: Protetická technologie a materiály

VĚDECKÁ ČINNOST STUDENTŮ:

Posluchač Radek Hippmann – účast na celostátním kole SVČ – 2. místo

V doktorandském studiu – 22 studentů

prezenční forma: 8 posluchačů / kombinovaná forma: 14 posluchačů

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ:

prof. Dr. T. Dostálová, DrSc.: Cena za nejlepší příspěvek EPA 2005

Outstanding poster presentation award

prof. Dr. T. Dostálová, DrSc.: Cena za poster PDD 2005 Interaktivní zubní kříž

prof. Dr. J. Mazánek, DrSc.: Pamětní list 1. LF UK Praha

Onkologická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Luboš Petruželka, CSc.

Primář: MUDr. Eva Sedláčková, MBA

Vrchní sestra: Zdena Dlouhá

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Onkologická klinika VFN a 1. LF UK zajišťuje komplexní péči o nemocné se solidními nádory. Většina nemocných je léčena ambulantně. Ambulantní část je umístěna na Fakultní poliklinice Karlovo nám 32, kde je v celotýdenním provozu 8 ambulancí a moderně koncipovaný stacionář pro infúzní terapii v přímé návaznosti na centrální přípravnu cytostatik. Ambulantně je zajištěna onkologická, hematologická, interní, lymfologická péče, genetické poradenství a konzultace pro nemocné léčené na jiných pracovištích. Klinické protokoly a projekty jsou dostupné online www.koc.cz. V areálu VFN pavilonu „M“ je umístěno oddělení zevní radioterapie s CT simulátorem, plánovací jednotkou, kobaltovým a cesiovým zářičem. Pracoviště RTG terapie pro analgetické ozařování zánětlivých a degenerativních procesů je též na Fakultní poliklinice. V areálu VFN v pavilonu „O“ je lůžková část kliniky se 17 standardními, 4 nadstandardními lůžky. Zde je též oddělení brachyterapie se 4 specializovanými lůžky. Léčba je prováděna podle klinických protokolů vycházejících z mezinárodních standardů. Onkologická klinika je zařazena mezi vybraná centra pro aplikaci cílené molekulární biologické léčby. Pro nemocné je otevřena účast v probíhajících mezinárodních klinických studiích.

PROFIL KLINIKY:

Onkologická klinika VFN a 1. LF UK zajišťuje komplexní onkologickou léčbu (radioterapii, chemoterapii, cílenou biologickou léčbu, imunoterapii, podpůrnou léčbu a pa-

liativní péči) u pacientů s nádorovými onemocněními s přednostním zaměřením na karcinomy prsu, kolorektální a bronchogenní karcinomy. Zajišťuje péči pro geneticky podmíněné nádory a provozuje specializované ambulance pro vybrané skupiny nádorů (karcinoid, thymomy, karcinomy slinivky břišní) a pro vybrané skupiny nemocných (gerontoonkologie, mladší nemocné s karcinomem prsu – unikátní projekt Eva 35). V úzké kooperaci se podílí na komplexní léčbě hematologických malignit a nádorů gynekologické a orofaciální oblasti. Organizuje a podílí se na práci mezioborových týmů tak, aby byla zajištěna odpovídající diagnostická, léčebná a dispenzární péče pro nemocné s nádorovými onemocněními. Součástí komplexní péče je též organizace preventivních programů a péče o klienty zvýšeného rizika nádorového onemocnění. Je zakládajícím členem Komplexního onkologického centra a od roku 2005 je součástí komplexní onkologické skupiny (KOS) Praha a Středočeský kraj garantované Českou onkologickou společností JEP.

POČET A TYP VÝKONŮ:

1. ONKOLOGICKÁ AMBULANCE

42021 / komplexní vyšetření onkologem 1 160
42022 / cílené vyšetření onkologem 23 718
42023 / kontrolní vyšetření onkologem 5476
42510 / náročné režimy léčby cytostatiky 4 327
42520 / aplikace protinádorové chemoterapie 16 705
51395 / punkce peritoneální diagnostická či terapeutická 75
251137 / punkce pleurální – diagnostická a terapeutická 25
801111 / aplikace analgetických směsí 97

2. INTERNÍ AMBULANCE

11501 / enterální výživa 481
11504 / doplňková parenterální výživa 36
11505 / speciální parenterální výživa 56
11506 / plnohodnotná parenterální výživa 209

3. HEMATOLOGICKÁ AMBULANCE

22 022 / cílené vyšetření klinickým hematologem 116

4. LYMFODRENÁŽE – AMBULANCE

44209 / manuální lymfodrenáž – antifibrotické hmaty 125
44211 / manuální lymfodrenáž 1 488
44213 / komorová léčba lymfodému 3 243
44251 / kompresivní léčba h. končetiny s otokem tlak. obvaz 148

5. RTG TERAPIE

43021 / komplexní vyšetření radioterapeutem 2 047
43022 / cílené vyšetření radioterapeutem 1 213
43023 / kontrolní vyšetření radioterapeutem 1 321
43111 / rtg terapie 100 – 300 kv (1 pole) 30 272
43113 / plánování rtg terapie nebo cs 137 3 891

6. OZAŘOVNÝ

63563 / intrakavitární aplikace radioaktivních vln 60
43213 / radioterapie co 60 s použitím fixačních pomůcek 17 264
43215 / radioterapie co 60 (1 pole) 9 581
43217 / plánování radioterapie co 60 nebo uryc 59
43219 / plánování radioterapie co 60 nebo uryc 414
43611 / radioterapie cs 137 (1 pole) 950
43623 / přímá dozimetrie na nemocném 188
43629 / výroba individuálních fixačních pomůcek 89
43021 / komplexní vyšetření radioterapeutem 451
43022 / cílené vyšetření radioterapeutem 1 643
43023 / kontrolní vyšetření radioterapeutem 716
43113 / plánování rtg terapie nebo cs 137 90

7. BRACHYTERAPIE

43419 / brachyterapie intrakavitární 60
43425 / plánování brachyterapie s použitím tps 59
63545 / dilatace hrdla děložního 10
63547 / kyretáž hrdla děložního 10

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Onkologická klinika se v rámci 1. LF UK podílí na řešení onkologického výzkumného záměru MSMT ČR. Výzkumný molekulárně biologický program je

realizován v těsné návaznosti na Ustav biochemie a experimentální onkologie 1. LF UK. Provozuje společnou laboratoř biologie nádorů 1. LF a UMG AV ČR. V mezinárodní spolupráci je Onkologická klinika zapojena do výzkumných programů v rámci EORTC (European Organization for Research and Treatment of Cancer) a CE-COG (Central European Cooperative Oncology Group). Je koordinačním centrem pro Českou republiku pro celosvětovou studii adjuvantní hormonální léčby ATLAS.

V rámci 6. rámcového programu EU byla vybrána jako centrum podílející se na celoevropské klinické studii MINDACT (Microarray In Node – negative Disease may Avoid ChemoTherapy) společně s prestižními onkologickými centry v Evropě, řešícími aplikace genetické predikce pro výběr adjuvantní léčby karcinomu prsu. Jedním z nosných výzkumných programů kliniky je využití nekonvenčních zdrojů záření v léčbě zhoubných nádorů a matematické modelování účinku radioterapie. Unikátní program pro mladší věkovou skupinu žen „Eva 35“ s celonárodní působností byl zahájen v roce 2005 (eva@info.cz).

VĚDA A VÝUKA:

Klinický výzkum v radioterapii, chemoterapii a biologické molekulární léčbě je prováděn v rámci řešení výzkumných grantů nebo v klinických studiích. Onkologická klinika je mezinárodně respektovanou základnou pro klinické studie fáze I. – III. Klinický výzkum je zaměřen na karcinomy prsu, plic, hlavy a krku a nádory trávicího traktu. Jedním z nosných výzkumných programů kliniky v rámci řešení grantů je využití nekonvenčních zdrojů záření v léčbě zhoubných nádorů a biomodulace účinku radioterapie. Onkologická laboratoř je koncipována jako pracoviště aplikovaného výzkumu, které řeší především otázky radiobiologie ve vztahu k radioterapii zhoubných nádorů a otázky využití čas-ticového záření. Další činností laboratoře je stanovování citlivosti nádorových buněk k jednotlivým protinádorovým lékům a vyšetřování molekulárně biologických faktorů, které ovlivňují účinnost, stanovení residuální zbytkové choroby, cirkulujících nádorových buněk a program predikce rizika trombózy a trombofilních stavů u nemocných se solidními nádory, predikce rizika nežádoucích účinků fluoropyrimidinů.

Dermatovenerologická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Jiří Štokr, CSc.

Primář: MUDr. Ivana Krajsková, MBA

Vrchní sestra: Eva Tlapáková

PROFIL KLINIKY:

Dermatovenerologická klinika VFN je pracoviště, které poskytuje služby v celém rozsahu oboru kožního a pohlavního lékařství. Centrum pro prevenci, diagnostiku a léčbu kožních nádorů slaví v tomto roce již 50 let trvání. Rozšiřuje diagnostickou a terapeutickou péči na základě nejnovějších vědeckých poznatků a využívá možnosti digitální diagnostiky systémem Dermogenius. Spolupracuje s chirurgickou klinikou VFN a nově též s Fotonickým centrem VFN. Dermatovenerologické centrum je specificky zaměřeno na klinickou i laboratorní diagnostiku kožních houbových onemocnění. Diagnostickou činností kliniky dále nesmírně posiluje histopatologická laboratoř kliniky, která umožňuje provádění dermatohistopatologického vyšetření a dokonalou kliniko-patologickou korelaci jednotlivých případů.

Klinika i nadále poskytuje v rámci své pravidelné superkonziliární ambulance vyšetření pro diagnosticky obtížné případy z jiných lůžkových oddělení VFN i dalších zařízení z celé republiky, poskytuje biologickou léčbu psoriázy.

Centrum pro sklerodermie je jediným republikovým pracovištěm zabývajícím se touto problematikou a v úzké spolupráci s Revmatologickým ústavem v Praze také dalšími kožními projevy onemocnění pojiva. Centrum pro hojení ran poskytuje úzce specializovanou péči nemocným s různými typy kožních defektů a zajišťuje edukaci pacientů v domácím ošetřování. Psychosomatická ambulance je velmi významným doplňkem důležitým pro mnoho nemocných se závažnými kožními chorobami. Fototerapeutická jednotka aplikuje léčbu moderními zářiči. Venerologická ambulance kliniky poskytuje rozsáhlé venerologické služby s rychlou diagnostikou, která je umocněna susedstvím moderní venerologické laboratoře.

Klinika poskytuje celou řadu dalších specializovaných činností. V rámci flebologické ambulance se provádějí cévní vyšetření a lymfodrenáže, velmi významná je diagnostika kožních chorob s povolení i průkaz kožních alergií. Dětská kožní ambulance je plně výtěžena zvyšujícím se výskytem atopického ekzému u dětí. Na klinice se provádějí také drobné dermatochirurgické výkony z léčebné i kosmetické indikace.

POČET A TYP VÝKONŮ:

počet ambulantních ošetření 116 128 / počet operací 2 709

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Nově bylo zřízeno Centrum fotonické medicíny, které se v úzké spolupráci se Stomatologickou a ORL klinikou věnuje problematice laserové a fotodynamické léčby závažných kožních onemocnění.

VÝUKA

pregraduální
postgraduální (katedra IPVZ – vedoucí prof. Jiří Štork, CSc.)
doktorandské studium: MUDr. Lukáš Lacina – školitel-specialista prof. MUDr. Jiří Štork, CSc.

PROJEKTY

Preventivní projekt Národního programu prevence HIV / AIDS MZ ČR pro řešení problematiky HIV / AIDS.
Projekt: anonymní testování HIV / AIDS – činnost poradny pro testování nabídka kondomů osobám s rizikovým chováním
zajištění péče osobám bez zdravotního pojištění neschopným přímé platby
Řešitel: MUDr. V. Kaštánková, spoluřešitel: MUDr. R. Trýzna.

GRANTY:

2004-2006 Grant Iga MZ: č. 219564 8091-3: Porovnání screeningových a konfirmačních sérologických metod v diagnostice syfilis, řešen v letech 2004–2006
Spoluřešitelé: Zákoucká, H., Draždáková, M.

2004-2006 Spoluřešitel prof. MUDr. J. Štork, CSc., hl. řešitel: MUDr. R. Bečvář, CSc., Revmatologický ústav Praha, IGA MZ ČR, č. NR 7886-3

2004-2006 Spoluřešitel prof. MUDr. J. Štork, CSc., hl. řešitel: prof. MUDr. K. Smetana, DrSc., GA ČR, 304/04/0171 Glykobiologie lidské epidermis za normálních a patologických stavů.

Oční klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Bohdana Kalvodová, CSc.
Primář: MUDr. Pavel Diblík
Vrchní sestra: Hana Veselá

STRUČNÝ POPIS KLINIKY

Oční klinika poskytuje péči ve všech subspecializacích očního lékařství pro dospělé i děti. V mikrochirurgii je klinika specificky zaměřena na operace šedého zákalu, glaukomu, transplantace rohovky, sklivcovou a sítnicovou chirurgii a plastickou chirurgii.

PROFIL KLINIKY

Specializované týmy pokrývají celou problematiku očního lékařství včetně onemocnění rohovky a zevních chorob oka, glaukomu, čočky, sítnice, nitroočních zánětů, refrakčních vad oka, šilhání a oční onkologie a laserové terapie očních chorob. Řada odborných týmů kliniky poskytuje kromě spádové léčebné činnosti také vrcholnou superkonziliární péči v rámci celé ČR. Centrum pro transplantaci rohovky, Centrum pro diagnostiku a léčbu uveitid, Makulární centrum, Diabetologické oční centrum a Neurooftalmologické centrum jsou rozsahem činnosti a kvalifikací pracovníků v ČR ojedinělé.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Celkový počet operačních výkonů: 4 714. Z nich polovinu lze označit jako specializované.
Celkový počet ošetření: 60804

NOVÉ METODY A VYBAVENÍ

Nové diagnostické a terapeutické metody rutinně zavedené na Oční klinice jsou např. pachymetrie rohovky; zobrazovací techniky – analýza terče a vláken zrakového nervu; použití antimetabolik v chirurgii glaukomu; využití intravitreálně aplikovaných látek (barví – Membrane Blue a Triamcinolon Acetonid) ke zhodnocení struktur sklivce a detekci vnitřní limitující membrány (ILM) během vitrektomie; fotodynamická terapie u aktivní, věkem podmíněné makulární degenerace; diagnostické a diferenciální diagnostické odběry oční tekutiny a sklivce k cytologickému, histopatologickému, mikrobiologickému, imunologickému, molekulárnímu a biochemickému vyšetření u patologických stavů oka.
Od listopadu 2005 je na klinice unikátní přístroj umožňující přesné zobrazení sítnice – optický koherentní tomograf OCT/SLO 7.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY

Prof. Filipec vedl v Afghánistánu projekt Adžamal – zavedení transplantací rohovky. Pro tento projekt poskytl OTB VFN tkáň pro transplantace.

NAŠI LÉKAŘI DOSÁHLI TĚCHTO OCENĚNÍ:

Nejlepší práce roku 2005 – ocenění ČOS: Říhová E., Šišková A., Jandusová J., Kovařík Z., Šach J., Adam P.: Nitrooční lymfom – klinická studie 14 pacientů NHL.
Nejlepší přednáška roku – ocenění ČVRS pro mladé oftalmology: Píšková, J.: Léčba zrak ohrožující uveitidy Interferonem alfa-nové zkušenosti.

VĚDA A VÝUKA

Oční klinika je významným vědeckým a výukovým oftalmologickým centrem. Je spolupracujícím pracovištěm podílejícím se na výzkumném záměru MZ ČR Metabolické, endokrinní a genetické aspekty prevence, diagnostiky a terapie kardiovaskulárních, cerebrovaskulárních a renovaskulárních onemocnění na období 2005-2010.
Na Oční klinice probíhá několik grantových projektů. Jedním z nich je grant IGA MZ ČR Chronický glaukom s uzávěrem úhlu – příspěvek k diagnóze a terapii na období 2005-2007. Další grantové projekty jsou uvedeny v odstavci pojednávajícím o práci Oční tkáňové banky a laboratoře Oční kliniky.
Probíhá spolupráce s FN Motol na grantu EU – doc. MUDr. B. Kalvodová, CSc. působí jako lektor Pražského centra virtuální oftalmochirurgie.
NA OČNÍ KLINICE ROVNĚŽ PROBÍHÁJÍ STUDIE:
klinické hodnocení humánního léčiva, přípravku Sandostatin LAR, číslo protokolu studie CSMS9950802E1 (Novartis)
přípravná fáze klinické studie – výzkum účinnosti Macugenu pro prevenci ztráty funkce oka u pacientů s věkem podmíněnou makulární degenerací (Pfizer).

Oční tkáňová banka a laboratoř Oční kliniky (od ledna 2006 samostatné pracoviště VFN) zajišťují tkáň pro transplantace (rohovku, skléru, amnion) a současně se podílí na řešení několika výzkumných projektů v oborech molekulární biologie, imunologie a genetiky (např. VZ Molekulární biologie a patologie buňky za normy a u vybraných klinicky závažných patologických procesů na období 2005-2011; grant IGA Charakteristika a modulace rizikových faktorů transplantátu lidské rohovky vedoucích k imunologické rejekci na období 2005-2008; grant GAČR Význam oxidu dusnatého a jeho derivátů v předním očním segmentu v normě a patologii na období 2003-2005).

Klinika rehabilitačního lékařství VFN a 1. LF UK

Přednosta: MUDr. Olga Švestková, Ph.D.
Primář: MUDr. Yvona Angerová
Vrchní fyzioterapeutka: Vendula Matolínová

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Klinika rehabilitačního lékařství zajišťuje rehabilitaci na lůžkách klinik VFN, v denním stacionáři a v ambulancím provozu.
Multidisciplinární tým odborníků: rehabilitační lékaři, fyzioterapeuti, ergoterapeuti, psycholog, logoped, speciální pedagog, sociální pracovník provádějí diagnostiku a terapii. Pro pacienty po poškození mozku je určen denní stacionář v budově na Albertově. Vědecká činnost je zaměřena na analýzu chůze a na aplikaci klasifikace ICF do praxe.

PROFIL KLINIKY:

Klinika rehabilitačního lékařství poskytuje rehabilitaci pacientům po postižení mozku a jiných neurologických onemocněních, po úrazech a operacích pohybového aparátu, při vertebrogeních a jiných onemocněních.
Cílem rehabilitace je včasná integrace klienta do společnosti a zlepšení jeho kvality života. Multidisciplinární tým odborníků: rehabilitační lékaři s různou základní odborností (z neurologie, interny, chirurgie) fyzioterapeuti, ergoterapeuti, psycholog, logoped, speciální pedagog, sociální pracovník provádějí diagnostiku a navrhuji dlouhodobý a krátkodobý rehabilitační plán. Spolupracuje s odborníky dalších profesí.
Pro pacienty po poškození mozku s problémy kognitivními, fatickými, pohybovými apod. je určen denní rehabilitační stacionář s 8 hodinovým individuálním programem. Pobyt ve stacionáři trvá 4-6 týdnů.
Klinika přijímá pacienty z oddělení ostatních klinik, kteří potřebují rehabilitaci, přijímá především složitější pacienty, kteří jsou ohroženi disabilitou a sníženou participací z ostatních nemocnic, event. od praktických lékařů a lékařů specialistů. Pracuje jako superkonziliární pracoviště.

Součástí práce na klinice je lékařské vyšetření a doporučení terapie a rehabilitačního plánu, psychologické vyšetření event. psychoterapie (i nonverbální psychoterapie – mukoterapie, taneční a pohybová terapie, arteterapie), diagnostika a logopedická terapie, fyzioterapie, ergoterapie, tedy diagnostika a trénink soběstačnosti, indikace prostředků zdravotnické techniky, ergodiagnostika (předpracovní rehabilitace) např. diagnostika vhodných aktivit na jejich základě práce v modelových dílnách a návrh eventuálního budoucího možného zaměstnání, rekvalifikace, vzdělání (spolupráce s ÚP, školami apod.). Návštěva doma a návrh bezbariérového prostředí. Jsou možné i sportovní aktivity. Provádíme i sociální šetření, poradenství, které umožní klientovi návrat domů, event. možné vzdělání nebo zaměstnání. Doplňkový je relaxační a odpočinkový program.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Počet vyšetření lékařem: 12 028 celkem 26 064 výkonů
Počet vyšetření psychologem, logopedem: celkem 422 1759 výkonů
Počet vyšetření ergoterapeutem, fyzioterapeutem: 26 851, 254 162 výkonů
Počet nově přijatých pacientů ambulantních 4 529, hospitaliz. 9 602

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Naše klinika se podílí v rámci 6. rámcového programu EU na projektu: Measuring Health and Disability in Europe: supporting policy development jako jeden z hlavních partnerů. Projekt byl zahájen 1. 1. 2005. Přednostka kliniky je jedním z 5 klíčových řešitelů tohoto celoevropského projektu.

Klinika jako jeden z partnerů v Programu iniciativy EU EQUAL v projektu „Rehabilitace-Aktivace-Práce“ ukončila v roce 2005 1. fázi projektu a zahajuje 2. fázi (projekt potrvá do července 2008).

Dokončili jsme stavební úpravu hlavního vstupu do budovy kliniky. V suterénu budovy na Albertově jsme umístili elektrický pohyblivý chodník se závěsným aparátem Active trainer. Zahájili jsme činnost laboratoře pro analýzu a terapii chůze.

Rozvíjí se spolupráce s nově vytvořeným oddělením KARIM, které klade velký důraz na spolupráci s KRL, lékařka kliniky vede skupinu fyzioterapeutů KARIMu.

Byla zahájena spolupráce s úřady práce v oblasti pracovní rehabilitace.

Probíhal rozvoj programu denního stacionáře kliniky v budově Albertov 7 pro těžce zdravotně postižené se zaměřením na poškození mozku, překlady funkčních diagnostických metod a jejich zavádění do praxe. Pro program denního stacionáře jsme získali dotaci Ministerstva zdravotnictví ČR z „Národního plánu pro vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením“.

MUDr. Olga Švestková, Ph.D. je předsedkyní užší mezirezortní pracovní skupiny pro spolupráci s WHO pro ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health).

MUDr. Olga Švestková, Ph.D. je členem mezirezortní pracovní skupiny pro přípravu zákonu pro rehabilitaci za MZČR a dále se podílí na jeho zpracování.

MUDr. Olga Švestková, Ph.D. a prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc. jsou členy Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a jejího stálého výboru pro hodnocení a kontrolu pracovních rizik, pracovní lékařskou péči a řešení důsledků poškození zdraví z práce, ucelenou rehabilitací a reintegrací osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání.

Doc. MUDr. Jiří Votava, CSc. pokračuje ve spolupráci se společností Rehabilitation International jako člen jejího výkonného výboru a zástupce vicepresidenta pro Evropu.

Doc. MUDr. Jiří Votava, CSc. působí jako člen redakční rady časopisu Journal of Rehabilitation Research and Development, Baltimore, USA.

Mgr. Jana Jelínková je prezidentka České asociace ergoterapeutů.

Přes veškeré úsilí se nepodařilo získat pro kliniku vlastní lůžka. Dále využíváme lůžka Kliniky nemocí z povolání (maximálně 5), což však počtem ani vybavením pro potřeby kliniky příliš nevyhovuje.

Při naší klinice vznikla obecně prospěšná společnost Rehalb pod vedením prof. MUDr. Jana Pfeiffera, DrSc. a výkonného ředitele pana Jana Šislera. Tato společnost má za úkol získávat finanční i věcné prostředky, které slouží ke zlepšení úrovně výuky a rehabilitace pacientů na naší klinice, kvalitnějšího přístrojového vybavení a kulturnější celkového vzhledu a prostředí kliniky.

Prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc. a MUDr. Olga Švestková, Ph.D. jsou členy výboru Akademie práce a zdraví České republiky, o.p.s. a spolupracují s Ministerstvem práce a sociálních věcí v oblasti pracovní rehabilitace.

Na klinice pracuje Centrum neuropsychologické rehabilitace, které koordinuje PhDr. Jan Špilchal a pracovní skupina pro kognitivní rehabilitaci.

Na klinice bylo založeno občanské sdružení „Cerebrum“ pro pacienty a rodinné příslušníky osob po poškození mozku, které ve spolupráci s Rehalbem, o.p.s. dvakrát uspořádalo týdenní rehabilitačně rekondiční pobyt na horách se zaměřením na trénink osobní nezávislosti.

Zahájili jsme spolupráci s občanským sdružením Ceros (pacienti s roztroušenou sklerózou), Klinika spolupracuje s Jedličkovým ústavem a školou jak v oblasti výuky, tak v oblasti rehabilitace osob s těžkým zdravotním postižením.

VÝUKA, VĚDA, GRANTY

VÝUKA NA 1. LF UK:

Výuka mediků 2. až 5. ročníku „Rehabilitační lékařství“, včetně výuky v angl.

Výuka studentů bakalářského oboru ergoterapie a fyzioterapie v Praze a Mariánských Lázních.

V rámci spolupráce s Univerzitou v Kolíně nad Rýnem se Dr. Marcela Lippert Gruner účastní výuky mediků a ergoterapeutů.

Výuka FEL ČVUT, předmět Klinická diagnostika a terapie.

Výuka na FTVS UK 1. ročník magisterského oboru Tělesná a pracovní výchova zdravotně postižených, 2. a 4. ročník magisterského studia fyzioterapie.

Výuka na Jihočeské univerzitě, na Fakultě zdravotně sociální, v 1. a 2. ročníku magisterského studia.

Spolupráce s LF UP v Olomouci – zajištění stáží pro studenty Fyzioterapie 3. ročníku.

VÝUKA POSTGRADUÁLNÍ:

Klinika zajišťuje sama či ve spolupráci s IPVZ postgraduální vzdělávání v rámci specializovaných kurzů „Rehabilitace a fyzikální medicína“, „Představení týdenní kurz „Předpracovní rehabilitace“, v rámci specializace Pracovního lékařství v Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví.

Diakonie ČCE, Praha – Rekvalifikační kurz „Péče o osoby s demencí 1. a 2. část“ (téma: Představení oboru ergoterapie ve službách pro seniory, Zásady aktivizace seniorů, Možnosti aktivizace seniorů s onemocněním demencí) a kurz „Podpora aktivního stárnutí seniorů“.

Projekt Phare 2003 – Rozvoj kvality sociálních služeb v Karlovarském kraji, Karlovy Vary – přednáška v kurzu (téma Představení a význam ergoterapie ve službách pro seniory)

Klinika 2x ročně pořádá 4 denní kurzy pro osobní asistenty a čtyřdenní kurzy pro domácí ošetřovatelskou službu, rehabilitační ošetřovatelství.

VĚDECKÁ PRÁCE A DŮLEŽITÉ PUBLIKACE PRACOVNÍKŮ KLINIKY:

MUDr. Marcela Lippert-Grüner z Univerzity Kolín nad Rýnem vydala se spoluautory MUDr. Olgou Švestkovou, Ph.D. a prof. MUDr. Janem Pfeifferem, DrSc. monografii „Neurorehabilitace“, vydavatel Galén.

Prof. MUDr. Jan Pfeiffer, DrSc. a MUDr. Olga Švestková, Ph.D. jsou spoluautoři skript, která vydala Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, „Vybrané kapitoly z uceleného systému rehabilitace“.

Výzkum v oblasti aplikace International Classification of Functioning, Disability nad Health (ICF WHO).

V oblasti výzkumu jsme navázali spolupráci s Fyziologickým ústavem v posouzení posttraumatických změn (experimentální model) v průběhu funkční regenerace a reorganizace mozku.

Radiodiagnostická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Jan Daneš, CSc.

Primář: MUDr. Josef Hořejš, CSc.

Vrchní laborant: Sláva Strnad

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Radiodiagnostická klinika se zabývá diagnostikou a léčbou chorob pomocí zobrazovacích metod. Provádí zdravotnické výkony v celém spektru oboru radiologie, intervenční radiologie a neuroradiologie, včetně nejnáročnějších výkonů. Klinika patří počtem výkonů i zaměstnanců mezi největší tohoto druhu v České republice.

PROFIL KLINIKY:

Na klinice se provádí běžná rentgenová a ultrazvuková vyšetření a speciální intervenční výkony, vyšetření periferních tepen a léčebné výkony pod rentgenovou kontrolou (tzv. angioplastiky). Pracoviště Magnetické rezonance vybavené přístrojem 1,5 T nejvyšší třídy se zaměřuje na neuroradiologickou problematiku, vyšetření kloubů a pánve. Na klinice se provádějí veškerá vyšetření CT na dvou špičkových přístrojích pořízených v roce 2003 a 2005. Nosným programem kliniky je komplexní diagnostika chorob prsu. Centrum diagnostiky chorob prsu V. Polaka patří mezi nejmodernější centra tohoto druhu nejenom u nás, ale i v zahraničí. Centrum nese jméno amerického podnikatele českého původu, jehož nadace je největším sponzorem této kliniky.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Skiografie 121 246 výkonů/rok / Skioskopie – 11 112 výkonů/rok / CT 20 136 výkonů/rok / UZ 44 103 výkonů/rok / MR 9 055 výkonů/rok / Mamografie 18 972 žen/rok / Intervenční a angiografická vyšetření 1 098 výkonů/rok

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

V roce 2005 začal projekt zaměřený na diagnostiku karcinomu prsu pomocí nových přístrojů, CT laserové mamografie (CTLM) a elektrické impedanční tomografie (EIT). Přednosta kliniky doc. Daneš se spolupodílel na organizaci Evropského radiologického kongresu ve Vídni (ECR 2005) jako člen výboru pro problematiku diagnostiky chorob prsu a dále na organizaci a řízení Programu pro screening nádoru prsu v ČR.

VĚDA A VÝUKA:

Radiodiagnostická klinika zabezpečuje v rámci 1. LF UK výuku studentů v magisterském studiu (v českém i anglickém jazyce) všeobecného lékařství a stomatology – předmět radiodiagnostika, dále v povinném volitelném předmětu – zobrazovací metody v klinické praxi a bakalářského a magisterského studia – zdravotnická technika (předmět zobrazovací technika). Učitelé kliniky také vedou stáže a semináře v dalších předmětech (chirurgie, biofyzika, interní lékařství) a účastní se jako členové komisí Státních závěrečných zkoušek. Klinika spolupůsila 2 granty a spolupracovala s řadou zahraničních center při řešení projektu o významu CTLM v diagnostice chorob prsu. Lékaři kliniky se podílejí na výzkumném záměru Ministerstva zdravotnictví ČR č. MZO/00064165.

Geriatrická klinika VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Eva Topinková, CSc.

Primář: MUDr. Dagmar Pelíšková

Vrchní sestra: Eva Červinková

STRUČNÝ POPIS KLINIKY:

Geriatrická klinika provozovala do konce června 2005 109 lůžek. Standardních 54, ošetrovatelských 55. Od července 2005, po uzávěru 35 lůžek ošetrovatelských, již jen 20 ošetrovatelských lůžek a 54 standardních.

AMBULANCE:

Všeobecná / Poruchy paměti / Hojení ran

PROFIL KLINIKY:

Naše klinika se zabývá geriatrií v celé šíři nejen na standardních geriatrických a ošetrovatelských lůžkách, ale i ambulantně.

PEDAGOGICKÁ ČINNOST:**PREGRADUÁLNÍ:**

výuka geriatrie studentů 1. LF UK,

výuka sociální gerontologie

výuka geriatrie BS ergoterapie a fyzioterapie, ve spolupráci s Klinikou rehabilitačního lékařství

výuka geriatrie v MS ošetrovatelství.

POSTGRADUÁLNÍ:

výuka lékařů před atestací z geriatrie

specializační kurzy pro lékaře LDN, DD, praktické lékaře

POČET A TYP VÝKONŮ:

Počet ambulantních ošetření 1 349 / Počet hospitalizovaných 991 / Počet ošetrovacích dnů 31 013 / Využití lůžek v % 93,3 %

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY

Geriatrická klinika je garantem nově vzniklého evropského programu „European Master Degree in Gerontology“ realizovaného jako dvouleté magisterské studium konsorciem několika evropských univerzit. V současnosti nabízí dva výukové moduly pro zahraniční studenty tohoto magisterského programu (v rámci programu ERASMUS). Prof. Topinková je členka Steering Committee.

V roce 2005 vydalo nakladatelství Galen Geriatrie pro praxi – prof. MUDr. E. Topinková.

OCENĚNÍ:

V r. 2005 převzala v.s. E. Červinková cenu za celoživotní přínos v geriatrii.

VĚDA A VÝUKA:

Pro školní rok 2005/2006 byla úspěšně obhájena naše kandidatura na pořádání Letní školy gerontologie (Summerschool) programu „European Masters in Gerontology“.

V roce 2005 byl získán dvouletý grant „National-level educational program in geriatric medicine for primary care physicians“ (Merk Institute on Aging and Health).

Od ledna 2005 bylo otevřeno na naší klinice Profesionální rozvojové centrum pro pracovníky Úseku ošetrovatelské péče s celostátní působností.

Interní oddělení Strahov VFN a 1. LF UK

Přednosta: MUDr. Vladimír Polakovič, MBA

Primář: MUDr. Vladimír Polakovič, MBA

Vrchní sestra: Ludmila Nermutová

STRUČNÝ POPIS ODDĚLENÍ:

Interní oddělení Strahov je specializovaným pracovištěm, které se zaměřuje na komplexní poskytování péče chronickým pacientům se selháním ledvin. Rozsáhlý ambulantní provoz včetně velkého hemodialyzačního střediska s možností hospitalizace umožňuje zaměřením na problematiku komplikací dlouhodobého dialyzačního programu, jejich diagnostiku a léčbu.

PROFIL ODDĚLENÍ:

odd. A – nefrologie 18 lůžek / odd. B, C – hemodialyzační středisko 25 dialyzačních lůžek / odd. D – všeobecná interna 24 lůžek

AMBULANCE – specializovaná nefrologická / všeobecná interní

EXPERTNÍ CENTRA – Centrum pro léčbu chronického selhání ledvin / Centrum pro terapii renální osteopatie / Centrum pro expertizu dialyzační techniky / Centrum primární sesterské péče

ODBORNÉ PROGRAMY – program peritoneální dialýzy / program výzkumu a léčby renální osteopatie / program zajištění cévního přístupu formou permanentního centrálního žilního katétru / program určení optimální suché váhy ultrasonografickým vyšetřením dolní duté žíly

POČET A TYP VÝKONŮ:

V r. 2005 bylo na pracovišti hospitalizováno 968 pacientů. Bylo provedeno 10 652 hemodialýz a 2 257 hemofiltrací. V programu peritoneální dialýzy bylo 37 pacientů.

VĚDA A VÝUKA:**VÝUKA:**

1. LF UK: výuka vnitřního lékařství stomatologického směru / výuka nefrologie všeobecného směru / bakalářské studium oboru zdravotnická technika

FEL ČVUT: přednášky pro obor lékařská elektrotechnika a biokybernetika

VÝZKUMNÉ ÚKOLY:

2004–2005 Comparison of the performance and accuracy of clearance and access blood flow using / conductivitystep method (Gambro AB)

AURORA – A double-blind, randomised, multicentre, phase IIIb, parallel-group study to compare the effects of rosuvastatin (10mg oral) with placebo on assessment of survival and cardiovascular events when given to subjects with end-stage renal failure (phase IIIb)

OPUS – Randomized, Double-Blind, Equivalence Study of the Efficacy of Darbepoetin Alfa Manufactured by Serum Free Bioreactor Technology and Darbepoetin Alfa Manufactured by Roller-Bottle (RB) Technology for the Treatment of Anaemia in Patients with Chronic Kidney Disease (CKD) Receiving Hemodialysis (phase III)

OCENĚNÍ:

Best Poster Award na 23ed Annual Meeting ISBP (international Society for Blood Purification) / září 2005, Rotterdam, za práci / Lopot F., Niyomnatham V., Švárová B., Nejedlý B., Szazomová M., Polakovič V.: Analysis of blood / volume response to pulsed ultrafiltration during haemodialysis – search for a dynamic parameter / characterising patients hydration status.

ORL oddělení VFN

Primář: MUDr. Radim Kaňa
Vrchní sestra: Ludmila Spěváčková

STRUČNÝ POPIS ODDĚLENÍ:

ORL oddělení VFN je kompaktní klinické oddělení VFN, jehož úkolem je poskytovat kompletní konziliární činnost pro kliniku a ústav VFN, superkonziliární služby pro nelůžkovou spádovou zařízení a specializovanou péči pro pacienty s onemocněními uší, nosu a krku s výjimkou maligních nádorových onemocnění. ORL oddělení zajišťuje nepřetržitou pohotovostní službu 24 hodin denně. ORL oddělení VFN disponuje 20 lůžky, 10 pro dospělé a 10 pro dětské pacienty.

PROFIL ODDĚLENÍ:

ORL operativní zahrnuje většinu výkonů rinochirurgických, včetně náročných korektivních a funkčních rinosseptoplastik a kompletní otolaryngologii. Nosným programem oddělení je dále dětská chirurgie a operativní řešení středního ucha u dětí. Na oddělení se provádí rovněž endoskopická mikrochirurgie hrtanu. ORL oddělení úzce spolupracuje s Oftalmologickou klinikou VFN při operačním řešení neprůchodnosti slzných cest, může provádět i endoskopické dekomprese očníce u pacientů s endokrinními orbitopatiemi. Dále spolupracuje se Stomatologickou klinikou VFN při léčbě pacientů se zánehy v oblasti paranazálních dutin a s Neurologickou klinikou VFN v léčbě pacientů se syndromem spánkové apnoe (OSAS). V nechirurgické péči se oddělení specializuje zejména na diagnostiku a léčbu akutních i vleklých poruch sluchu a rovnováhy a ušního šelestu (tinnitu), provádí kompletní audiologická vyšetření včetně superkonziliární posudkové činnosti. V rámci ORL oddělení pracuje Otoneurologické centrum VFN a ambulance pro korekci sluchových vad sluchadly.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Počet ambulantně ošetřených pacientů v roce 2005 byl 15 205, z toho 3 115 dětí do 14 let, počet hospitalizací 1760. U hospitalizovaných pacientů na ORL bylo v roce 2005 provedeno 429 specializovaných operací, z toho 40 uvulopalatofaryngoplastik (UPPP), 71 endonasálních endoskopických operací paranazálních dutin (FESS), 53 rinosseptoplastik, 142 septoplastik, 98 ušních operací, 25 kombinovaných operací nosní přepážky a vedlejších dutin nosních. Konziliárně byla navíc provedeno 104 tracheotomií a 106 bronchoskopií na oddělení JIP a ARO VFN. Otoneurologické centrum VFN na ORL ošetřilo v roce 2005 438 pacientů.

VĚDA A VÝUKA:

V roce 2005 byl úspěšně ukončen tříletý grant týkající se srovnání punkčních a klasických tracheotomií na odděleních JIP a resuscitace KAR VFN (IGA MZ NK/7379-3), participujeme na grantovém projektu IGA MZ NR/8338-3 „Vliv ortognátní chirurgie na dechové parametry ve spánku“ jehož nositelem je Stomatologická klinika 1. LF UK a VFN, účastnili jsme se vzdělávacích projektů ČLK v oboru ORL a IPVZ pro ambulantní stomatology.

Oddělení léčby závislostí VFN

Primář: MUDr. Petr Popov
Vrchní sestra: Zdeňka Hlavatá

STRUČNÝ POPIS ODDĚLENÍ:

Oddělení léčby závislostí (OLZ) má dvě lůžková oddělení s celkem 57 lůžky pro střednědobé odvykací léčby závislostí, jedno 13ti lůžkové detoxifikační oddělení, 4 specializované ambulance (Centrum metadonové substituční léčby, ambulance pro léčbu závislostí na alkoholu, ambulance pro léčbu nealkoholových závislostí, Středisko pro psychoterapii a rodinnou terapii).

PROFIL ODDĚLENÍ:

Hlavní činností oddělení je ambulantní, resp. pobytová léčba závislostí na návykových látkách a patologického hráčství (gamblingu), terapie duálních poruch (kombinace závislosti na návykové látce a další duševní poruchy – depresivní poruchy, poruchy příjmu potravy). Pobytová léčba je střednědobého typu, s délkou hospitalizace 13–17 týdnů. Detoxifikace je krátkodobá několikadenní hospitalizace – léčba odvykacích stavů, následujících po ukončení užívání návykových látek. Centrum metadonové substituční léčby provádí od r. 1997 komplexní substituční léčbu osob závislých na opioidech. Součástí činnosti OLZ je také rodinná terapie návykových nemocí a programy následné ambu-

lantní péče pro pacienty s dokončenou základní odvykací léčbou. V rámci OLZ rovněž probíhá pedagogická činnost ve spolupráci s 1. LF UK a IPVZ.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Podle jednotlivých součástí OLZ (jednalo se o pobytové, či dlouhodobé ambulantní léčby):

Ambulance pro alkoholismus 781 pacientů / Ambulance pro nealkoholové (drogové) závislosti 497 (425 + 72 int. ambulance) pacientů / Lůžkové oddělení pro ženy 315 pacientek / Lůžkové oddělení pro muže 276 pacientů / Detoxifikační oddělení 418 pacientů / Centrum metadonové substituce 91 pacientů / Středisko pro mládež a rodinnou terapii 252 pacientů / Celkem v roce 2005 léčeno 2 630 pacientů / Počet ambulantních výkonů: 25 099 / Počet hospitalizovaných: 1 009

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Úspěšně proběhla certifikace tří ambulantních léčebných programů (ambulance ALKO, TOXI a Středisko pro psychoterapii a rodinnou terapii) podle standardů odborné způsobilosti, vyhlášených Radou vlády ČR pro koordinaci protidrogové politiky.

VĚDA A VÝUKA:

1. Výuka studentů IV. a VI. ročníku 1. LF UK – stáže ve rámci výuky psychiatrie (problematika návykových nemocí).
2. V roce 2005 na OLZ byla zahájena výuka bakalářského studia Adiktologie (1. LF UK) v předmětech Obecná a speciální psychiatrie a Historie užívání návykových látek. V letních měsících bude na OLZ probíhat praxe studentů Adiktologie.
3. Na OLZ sídlí subkatedra návykových nemocí IPVZ, probíhá zde řada postgraduálních výukových akcí (kurzy, semináře, stáže).
4. V roce 2005 byl (ve spolupráci s PhDr. Csémym z Psychiatrického centra Praha) realizován výzkum efektivit ambulantní léčby závislosti na alkoholu. Výsledky budou prezentovány na celostátní konferenci Společnosti pro návykové nemoci a AT sekce psychiatrické společnosti ČLS JEP.

Projekty, granty:

1. Program prevence drogových závislostí Prahy 2 – mužské lůžkové oddělení
2. Grant hl. m. Prahy pro oblast protidrogové prevence – zajištění komplexního doléčovacího programu pro osoby závislé na návykových látkách
3. Grant hl. m. Prahy pro oblast protidrogové prevence – web „Zápisy z Apolináře“
4. Program protidrogové politiky MZ ČR – metadonová substituční léčba
5. Program protidrogové politiky MZ ČR – substituční léčba buprenorfinem
6. Program protidrogové politiky MZ ČR – detoxifikační jednotka
7. Program MZ ČR reprodukce majetku – „Centrum metadonové substituce a středisko pro mládež“

Ústav klinické biochemie a laboratorní diagnostiky VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA

Primáři: RNDr. Hana Benáková, MBA (pro klinickou biochemii)
MUDr. Anna Jedličková (pro klinickou mikrobiologii a ATB centrum),
RNDr. Ivana Janatová (pro klinickou imunologii a alergologii – laboratoř)

Vrchní sestra: Jana Farkačová

Vedoucí laboranti oboru: Jana Farkačová (pro klinickou biochemii),
Julie Zemanová (pro klinickou mikrobiologii a ATB centrum)
Ivana Procházková (pro klinickou imunologii a alergologii – laboratoř)

STRUČNÝ POPIS ČINNOSTI ÚSTAVU:

Zajišťuje klinicko-biochemická, mikrobiologická, imunologická, alergologická, sérologická, molekulárně biologická a cytogenetická vyšetření a konzultační a konziliární služby v oboru klinická biochemie, cytogenetika, klinická imunologie a alergologie – laboratorní problematika, lékařská mikrobiologie včetně konzultace terapie a schvalování předepsaných antibakteriálních, antimykotických a antivirových přípravků. Podílí se na postgraduální a postgraduální výuce a vědecko-výzkumných úkolech 1. LF UK a VFN.

PROFIL ÚSTAVU:

ÚKBLD tvoří tři primariáty: klinická biochemie a cytogenetika, klinická imunologie a alergologie – laboratoř, klinická mikrobiologie a ATB centrum.

Primariát klinické biochemie a cytogenetiky tvoří 11 laboratoří: Centrální klinicko-biochemická laboratoř s nepřetržitým provozem, dvě detašované laboratoře s rutinním spektrem metod, specializovaná gastroenterologická laboratoř, sérologická laboratoř (diagnostika hepatitid, sexuálně přenosných nemocí a TBC s použitím molekulárně-biologických metod); výzkumné laboratoře se zaměřují na endokrinologii a metabolismus, hepatologii, lipidový metabolismus, molekulární kardiologii, speciální imunochemii a Referenční laboratoř pro klinickou biochemii MZ ČR, která má supervizi nad mezilaboratorní kontrolou kvality v oboru klinické biochemie v celé ČR a provádí expertní činnosti. Centrum nádorové cytogenetiky (největší v ČR) je zaměřeno na cytogenetickou a molekulárně cytogenetickou diagnostiku hematologických malignit, vybraných solidních nádorů a chromozomálních poruch (automatizovaná „FISH“ technologie); zajišťuje superkonziliární činnost pro celou ČR.

Klinická imunologie a alergologie – laboratoř provádí imunologická a alergologická vyšetření a superkonziliární vyšetření humorální a buněčné imunity. Zajišťuje laboratorní diagnostiku protilátkových imunodeficiencí a autoimunitních onemocnění (kompletní soubor protilátek), antifosfolipidového syndromu a vyšetřování kryoglobulinů; vyšetřuje intracelulární cytokyiny. V oblasti buněčné imunity se vyšetřují lymfocytární subpopulace, včetně imunofenotypizace povrchových znaků buněk.

Klinická mikrobiologie a ATB centrum VFN provádí komplexní diagnostiku infekčních původců onemocnění: bakteriálních, kvasinkovitých, plísňových a parazitárních; vykonává konziliární činnost. Pracoviště tvoří 7 různých úseků – laboratoře bakteriologická, mykologická a parazitologická, a sérologicko-virologická, laboratoř autovakcín, laboratoř sterilít se širokou regionální působností a ATB centra sledujícího antibakteriální citlivost bakterií a antimykotické citlivosti.

Moderní odběrové centrum s dvanácti odběrovými místy (Karlovo náměstí 32) provádí také odběry z centrálních žilních přístupů a portů.

POČET A TYP VÝKONŮ:

počet provedených vyšetření 5 584 800

počet ambulantních ošetření více než 200

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY ÚSTAVU:

ÚKBLD začal používat genetický analyzátor Affimetrix pro sledování polymorfismů cytochromu P450 technologií AmpliChip. Genetický analyzátor Affimetrix umožňuje individualizovat terapii podle genetické výbavy jedince a tím významně snížit incidenci vedlejších účinků léčiv, které by jinak u velmi citlivých pacientů mohly mít fatální následky.

Další nové metody zavedené v roce 2005: HBV precore mutanta, EBV VCA IgG kvantita, pro novorozence z kapilární krve hemoglobin frakce (oxy-, deoxy-, met-, fetální-) a bilirubin, FLAM a FKAP, měď a železo v jácích, železo v moči, anti-CCP, C1q, anti-C1q, anti zona pelucida, ovarální a spermatozoidální protilátky.

Přírůstky přístrojové techniky: další analyzátor Centaur, termocyklyer Dyad a chlazená centrifuga Hettich, analyzátor SERAMAT a TURBOX plus, laminární box ESCO Class II, binokulární lupa LEICA 200M 2000, systém pro analýzu obrazu z fluorescenčního mikroskopu ISIS, 4 mikroskopy OLYMPUS, autokláv.

ÚKBLD získal Osvědčení o úspěšném splnění podmínek druhé etapy Registru klinických laboratoří a počet akreditovaných zkoušek se zvýšil o 20, na celkem 72 akreditovaných zkoušek.

Cena ministra zdravotnictví za výzkum a vývoj za rok 2005 projektu IGA MZd: Imunoterapie chronické myeloidní leukémie: terapeutické vakcíny na myším modelu a příprava klinické studie – Z. Humlová, I. Janatková.

Cena ČSKB „Za výuku a vzdělávání v oboru klinická biochemie a laboratorní medicína“ pracovníkům ÚKBLD: M. Jirsovi, A. Kazdovi, P. Kocnovi, P. Pickovi, I. Šebestovi, P. Šternovi, T. Zimovi.

Prof. MUDr. Antonín Kazda, DrSc. – udělení nejvyššího ocenění Společnosti klinické biochemie ČLS JEP – medaile prof. Hořejšího.

Prof. Ing. Kyra Michalová, DrSc. – udělení titulu LADY PRO (nadace COMENIUS, 100 nejlepších Čechů).

VĚDA A VÝUKA:

PEDAGOGICKÁ PRÁCE PRACOVISŤE SPOČÍVÁ VE VÝUCE:

Klinická biochemie pro 5. ročník magisterského studia oboru lékařství biochemie v rámci společného kmene bakalářského studia pro obory: ošetřovatelství, zdravotnická technika, adiktologie, fyzioterapie a ergoterapie klinické biochemie a laboratorní techniky včetně praktických cvičení pro 2. ročník bakalářského studia (obor zdravotnická technika) laboratorní techniky v rámci magisterského studia pro I. a II. ročník navazujícího studia oboru zdravotnická technika a informatika techniky laboratorní medicíny (volitelný předmět – samostatné prezentace) patobiochemie a stanovení analytů v medicíně včetně praktických cvičení pro studenty 4. a 5. ročníku VŠCHT fakulty potravinářské a biochemické technologie

základních aspektů biochemie a laboratorního vyšetřování pro studenty magisterského studia na ČVUT-FEL

učitelé pracoviště spolupracují při výuce v Ústavu lékařské biochemie 1. LF UK Praha, IPVZ Praha a NCO NZO Brno.

VÝZKUMNÉ ZÁMĚRY, GRANTY A JEJICH OCENĚNÍ:

ÚKBLD (Centrum nádorové cytogenetiky) se stal spoluřešitelem výzkumných záměrů a spolunositel dotace pro výzkumná laboratorní centra v rámci 1. LF UK: MZO 00064165 – Diagnostika a léčba geneticky podmíněných poruch II – prof. Michalová, dr. Zemanová, Mgr. Pavlišťová a MSM 0021620813 – Molekulární základy dětských nádorových onemocnění a léčebné aplikace dr. Zemanová, mgr. Babická.

ÚKBLD se stal spoluřešitelem výzkumného záměru 58/2061009 Molekulární biologie a patologie buňky za normy a u vybraných klinicky závažných patologických procesů – Studium různých typů dny a hypourikémie – dr. Šebesta

ÚKBLD se stal spoluřešitelem výzkumného záměru MSM 0021620807: Metabolické, endokrinní a genetické aspekty prevence, diagnostiky a terapie kardiovaskulárních, cerebrovaskulárních a renovaskulárních onemocnění – dr. Jáchymová, doc. Kalousová, doc. Vítek, prof. Zima .

Grant IGA MZ ČR NB/7035-3: Produkty pokročilé glykace a oxidace a jejich význam v patogenezi chronických onemocnění a jejich komplikací (řešitel: Kalousová, spoluřešitelé: Zima, Tesar, Sulková, Škrha, Žák) nominován na Cenu ministra zdravotnictví za rok 2005.

Grant IGA MZ NK/7747-3: Farmakologické ovlivnění portální hypertenze a vztah ke genetickému polymorfismu eNOS, oxidačnímu stresu a vazoaktivním tkáňovým působkům (spoluřešitel: Jáchymová) zařazen do užšího výběru kandidátů na Cenu ministra zdravotnictví za rok 2005 .

ÚKBLD řešil v roce 2005 dalších 22 grantů a dva výzkumné záměry.

Fakultní transfúzní oddělení VFN a 1. LF UK

Primář: MUDr. Vladimír Veselý, CSc. (do 31. 5. 2005)

MUDr. Daniela Dušková (od 1. 6. 2005)

Vrchní sestra: Zuzana Pospíšilová

STRUČNÝ POPIS ODDĚLENÍ:

Fakultní transfúzní oddělení (FTO) odpovídá za plnění úkolů transfúzní služby a laboratorní vyšetření v oboru transfúzní služby. Provádí odběry krve a jejich složek pro léčebné využití, komplexní zpracování a vyšetření krevních konzerv, skladování a distribuci krevních derivátů. Zajišťuje také přípravu plazmy pro další zpracování na krevní deriváty a zpracovává odběry plné krve tří mimopražských odběrových středisek. FTO jako kompletní klinických oddělení VFN provádí terapeutické výkony metodou aferézy zejména u hematologických pacientů.

PROFIL ODDĚLENÍ:

Fakultní transfúzní oddělení je nedílnou součástí VFN. Objemem zpracovaných krví a počtem speciálních isoserologických vyšetření se řadí k největším zařízením srovnatelného typu v České republice. V současné době zajišťuje zásobování transfúzními přípravky nejen pro VFN, ale částečně i pro některá pražská i mimopražská zdravotnická zařízení. FTO vede registraci dárců vzácných krevních skupin jako součást Národního registru dárců. Isoserologická laboratoř FTO zajišťuje konziliární isoserologická vyšetření zejména v rámci prenatálního screeningu a v souvislosti s tím zajišťuje FTO i substituci speciálními transfúzními přípravky pro gynekologicko – porodnická oddělení a oddělení pediatrie i mimo Prahu a Středočeský kraj.

Odběry plné krve se provádějí v odběrových částech FTO Praha 2 – v areálu VFN, Praha 5 – Zbraslav a výjezdovým způsobem. Smluvně zpracováváme plné krve pro odběrová střediska Hořovice, Jihlava, Kadaň (do VIII/05 též Rokycany). Na pracovišti v Praze 2 i v Praze 5 – Zbraslavi se denně provádí odběry plné krve, přístrojové odběry plazmy a trombocytů a též autologní odběry krve. Koncentráty trombocytů zásobujeme nejen VFN, ale i ostatní pražská i mimopražská zařízení a stávající produkci se řadíme mezi největší výrobce v ČR.

Laboratoře FTO v areálu VFN v Praze 2 provádějí předodběrové vyšetření dárců krve a základní a specializovaná imunohematologická vyšetření pacientů (krevní skupina, screening nepravidelných antierytrocytárních protilátek, zkouška kompatibility, identifikace nepravidelných protilátek a další související vyšetření). Ve spolupráci s Gynekologicko-porodnickou klinikou VFN a 1. LF UK vyšetření zaměřená na prevenci

a diagnostiku hemolytické choroby plodu a novorozence. Tato vyšetření provádíme i pro řadu pracovišť mimo VFN.

Laboratoře FTO na pracovišti Zbraslav provádějí předodběrová i poodběrová vyšetření dárců krve a předepsaná vyšetření vyrobených transfúzních přípravků. Dále se zde provádí speciální vyšetření erytrocytárních antigenů u stálých dárců. Kontrolní laboratoř provádí vyšetření transfúzních přípravků dle platných směrnic a vlastní vnitřní kontroly. Všechny laboratoře FTO VFN se pravidelně 4x ročně účastní předepsaných kontrol v systému externí kontroly kvality (SEKK).

Oddělení výroby FTO VFN na Zbraslavi zpracovává plné krve na konečné transfúzní přípravky. Přípravuje též speciální transfúzní přípravky dle požadavků klinických oddělení, zejména pro Gynekologicko-porodnickou kliniku VFN a 1. LF UK a KDDL (intraumbilikální a výměnné transfúze). Tyto přípravky připravujeme nejen pro VFN, ale i pro ostatní pražská a mimopražská zařízení jak během denního provozu, tak i v průběhu pohotovostních služeb.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Počet odběrů – plná krev 9 746 / přístrojové odběry celkem 7 228 / z toho plazmaferéza 4 545 / trombocytaferéza 2 540

Počet odběrů pro autotransfúzi – plná krev 125 / jiné 11

Odběry v jiném ZTS převzaté ke zpracování – plná krev 22 886 / plná krev pro autotransfúzi 770

Vyšetřeno vzorků – HIV 40 031 / HBV 40 031 / HCV 40 058 / Syfilis 40 752

Vyřazeno odběrů – HIV 23 / HBV 9 / HCV 78 / Syfilis 7

Vyřazeno dárců – HIV 23 / HBV 9 / HCV 78 / Syfilis 7

Konfirmováno NRL – HIV 0 / HBV 2 / HCV 3 / Syfilis 0

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

V listopadu 2005 ve FTO úspěšně proběhl recertifikační audit systému jakosti v souladu s mezinárodními normami řady ISO 9001:2000. Proti roku 2004 došlo k nárůstu počtu vyšetřených a zpracovaných odběrů plné krve, významnému vzestupu počtu provedených rutinních i speciálních imunohematologických vyšetření a léčebných aferetických výkonů. Za úspěch lze považovat i vyrovnaný hospodářský výsledek.

VĚDA A VÝUKA:

Naše oddělení je zapojeno do postgraduální výuky lékařů pro specializaci v oboru hematologie a transfúzní služba. Umožňuje také praktickou výuku studentů středních zdravotnických škol – obor zdravotní laborant. FTO VFN pravidelně pořádá semináře pro klinické lékaře s tematikou „Novinky v transfúzní službě“ a „Účelná hemoterapie“ a je zapojeno do postgraduální výuky SZP v rámci IPVZ. Naše oddělení spolupracuje na grantu se Stomatologickou klinikou VFN na místním podání koncentrátů trombocytů při čelistních transplantacích.

Zmínovaných úspěchů by nebylo dosaženo bez obětavé práce všech zaměstnanců. Ráda bych tedy poděkovala lékařům, sestřím, laborantkám i pracovníkům ostatních profesí. Poděkování patří i všem sponzorům a lékařům v odběrových místech kam dojíždíme.

Denní sanatorium Horní Palata

Primář: MUDr. Hynek Forman

Vrchní sestra: Romana Novotná

Ambulantní psychiatrické zařízení, hlavní náplní je denní stacionární péče o pacienty s neurotickou problematikou. Kromě této činnosti zde pracují běžné psychiatrické ambulance zaměřené na psychosomatická onemocnění, ambulance pro psychodiagnostiku a terapeutickou péči o děti a dospívající včetně rodinné psychoterapie.

Pracoviště se nachází na Smíchově, v historické budově s rozlehlou zahradou, což se jeví jako vhodné koncipované pro daný charakter práce. Dvě další detašovaná pracoviště se nacházejí na poliklinice na Karlově náměstí a dále v areálu bývalého DAK-Ke Karlovu 2. Na oddělení pracuje 6 lékařů (4,4 úvazku), 5 psychologů (4,8 úvazku), 1 rehabilitační pracovník, 2 SZP v dvousměnném provozu.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Nejfrekventnější výkony: Psychoterapie skupinová (16971), Psychoterapie individuální (9 399), Psychiatrické vyšetření (1309), Psychologické vyšetření (2251), Krizová intervence (1 568).

VĚDA A VÝUKA:

Odborné stáže studentů FF UK, VŠ zdravotnické, IPVZ

Výuka psychoterapie 1. LF UK, vzdělávací kurzy IPVZ

Odborná publikační činnost-profesní časopis, odborná literatura-monografie (MUDr. Prašková, Mgr. Vavřda)

Ústav soudního lékařství a toxikologie VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Přemysl Střejc, DrSc.

Primář: MUDr. Otto Boubelík (soudní lékařství)

Ing. Eva Nováková, CSc.(toxikologie)

Vrchní sestra: Helena Pastyříková (soudní lékařství)

Ivana Václavíková (toxikologie)

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Léčebně preventivní činnost je zaměřena na diagnostiku příčin smrti u náhle a násilně zemřelých, posuzování správnosti poskytnuté léčby v rámci zdravotních pitev, popřípadě pitev dle § 115 tr. řádu. Toxikologická laboratorní část poskytuje nepřetržitě služby v diagnostice při podezření na akutní intoxikace či při odhalování abúzu návykových látek. Ústav také pomáhá orgánům státní správy, poskytováním objektivních důkazů ve forenzních expertizách při vyšetřování podezřelých kriminálních činností, poskytuje konzultace v oboru dle potřeb.

PROFIL ÚSTAVU:

Léčebně preventivní činnost je zaměřena na diagnostiku příčin smrti u náhle a násilně zemřelých, posuzování správnosti poskytnuté léčby v rámci zdravotních pitev popřípadě pitev dle § 115 tr. řádu. Ústav také pomáhá orgánům státní správy, poskytováním objektivních důkazů ve forenzních expertizách při vyšetřování podezřelých kriminálních činností, identifikaci stop biologického původu, biomechaniku, detekci patologických změn v důsledku abúzu návykových látek.

Toxikologická část ÚSLT zajišťuje komplexní vysoce specializovaná vyšetření pro diagnostické a léčebně preventivní účely, expertní posudkovou činnost ve forenzní toxikologii, pregraduální i postgraduální výuku a vědecký výzkum v aktuální toxikologické problematice. Toxikologická vyšetření slouží diferenciální diagnostice akutních intoxikací, drogové závislosti, monitorování účinnosti terapie při intoxikacích, monitorování abstinence při odykacích léčbě závislosti na drogách a pro různé kontrolní účely. Pracoviště je zapojeno do externí kontroly kvality v britském systému UKNEQAS.

POČET A TYP VÝKONŮ:

V r. 2003 bylo provedeno 1123 pitev, z toho 877 pitev náhle zemřelých a 246 pitev zemřelých násilnou smrtí. Z nekroptického materiálu bylo vyšetřeno 9 030 histologických preparátů a 815 imunohistochemických preparátů. Z krevních vzorků živých a mrtvých osob bylo provedeno 3 088 vyšetření plynovou chromatografií, v čemž jsou zahrnuta též vyšetření na alkohol v krvi a dále 1 472 vyšetření dalšími metodami.

V roce 2005 bylo zpracováno 6 734 případů, přitom bylo provedeno 39 060 vyšetření.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Nově zavedeno testování kotininu jako markeru chronického kouření, z drog pak průkaz / hydroxybutyrátu (GHB) a interpretace jeho nálezu.

VĚDA A VÝUKA:

Výuka: Ústav zajišťuje pregraduální výuku soudního lékařství pro 5. ročník studentů všeobecného lékařství a 6. ročník stomatology. Dále zajišťuje výuku dvou povinně volitelných předmětů Analytická toxikologie pro 3. ročník a Úvod do toxikologie pro 2. ročník pro oba medicínské magisterské směry. Analytická toxikologie je současně vyučována jako povinný předmět pro studenty PIF UK v akreditovaném oboru Klinická a toxikologická analýza. Ústav dále zajišťuje výuku povinně volitelného předmětu „soudní lékařství“ na PFUK a na PAČR. Prof. Střejc byl jmenován rektorem členem vědecké rady PAČR.

Grant „Studium posttranslačních modifikací proteinů lidských tkání v závislosti na věku“. Grant IGA MZ ČR 2002-2005.

Postgraduální studentka V. Habrdová, vedená doc. M. Balíkovou získala cenu za nejlepší poster na mezinárodním kongresu TIAFT 2005 v Seoulu.

Ústav nukleární medicíny VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Martin Šámal, DrSc.
Primář: MUDr. Hana Křížová
Vrchní sestra: Jiřina Lhotáková

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

ÚNM je společným zařízením VFN a 1. LF UK. Zajišťuje široké spektrum vyšetření metodami nukleární medicíny, vybrané metody léčby radionuklidy, výuku studentů medicíny a zdravotnických oborů a postgraduální výuku. Pracovníci ústavu se podílejí na výzkumných projektech se zaměřením na klinické využití metod nukleární medicíny, optimalizaci zobrazení jednofotonovou emisní výpočetní tomografií a výpočetní zpracování diagnostických obrazů.

PROFIL ÚSTAVU:

Ústav nukleární medicíny provádí většinu současných diagnostických výkonů nukleární medicíny s výjimkou pozitronové emisní tomografie (PET), speciální laboratorní diagnostické výkony a ambulantní terapii radionuklidy. Vedle běžných výkonů se specializuje na vyšetření kardiologická (perfuze a metabolismus srdečního svalu) neurologická (perfuze mozku, mapování aktivity receptorů) a onkologická (pozitivní scintigrafie nádorů SPECT/CT, lymfoscintigrafie).

V roce 2005 byly uvedeny do klinického provozu 2 nové tomografické scintilační kamery pro SPECT, z toho jedna doplněná rtg-nediagnostickým CT pro korekci na zeslabení záření a orientační anatomickou korelaci emisních snímků, první svého druhu v ČR.

Nové vybavení umožnilo zavést nové vyšetřovací metody především v kardiologické a onkologické diagnostice. Pracovníci ústavu se podílejí na výuce studentů lékařství včetně PGS a zdravotnických oborů.

Výzkum je zaměřen na klinickou problematiku nukleární neurologie a onkologie, standardizaci a objektivizaci scintigrafických nálezů ledvin a močových cest a na vývoj nových metod funkčního zobrazování a výpočetního zpracování obrazů. Při řešení této problematiky ústav spolupracuje s partnerskými pracovišti v Maďarsku, Rakousku, Německu, Velké Británii a USA.

POČET A TYP VÝKONŮ:

V roce 2005 bylo provedeno cca 7 000 vyšetření, z toho mimo jiné 3 000 scintigrafii skeletu, 1 200 perfuzních scintigrafii plic, 500 perfuzních scintigrafii myokardu, 780 vyšetření ledvin, 70 vyšetření pro lokalizační diagnostiku nádorů (123I-MIBG, 111In-Octreoscan, 99mTc-CEA Scan), atd.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Do klinického provozu byla uvedena technika jednofotonové emisní tomografie SPECT s rtg-nediagnostickým CT pro korekci na zeslabení záření a orientační anatomickou korelaci emisních snímků (SPECT/CT). Zařízení umožňuje přesnější interpretaci a kvantifikaci nálezů scintigrafických vyšetření. Uvedená technika není dosud k dispozici v žádném jiném zdravotnickém zařízení v České republice.

VĚDA A VÝUKA:

V roce 2005 byl dokončen dlouholetý mezinárodní výzkumný projekt KONTAKT zabývající se vývojem a klinickým ověřením výpočetních programů pro automatické vyhodnocení dynamické scintigrafie ledvin a močových cest. Partnerským pracovištěm bylo Zentrum für Biomedizinische Technik und Physik, Medizinische Universität Wien, Rakousko (vedoucí O. Univ. Prof. Dr. Helmar Bergmann). Do projektu byla aktivně zapojena také další klinická pracoviště v Rakousku a studenti PGS obou partnerských pracovišť. Výsledky poslední dvouleté etapy projektu byly publikovány ve formě 3 odborných článků v mezinárodních odborných časopisech s impaktním faktorem a předneseny na 10 mezinárodních odborných konferencích a symposiích. Výsledky projektu jsou klinicky ověřovány v rámci neformální spolupráce na několika pracovištích v České republice, Rakousku, Německu, Belgii, Velké Británii a Jižní Africe.

Vedle uvedeného projektu se pracovníci ústavu podíleli na řešení 9 národních výzkumných projektů podporovaných granty GA ČR a IGA MZ ČR a na publikaci 38 odborných sdělení (článků v lékařských časopisech a přednášek).

Pod vedením editora doc. MUDr. Karla Kupky, CSc. probíhá příprava celostátních výukových textů nukleární medicíny pro studenty 4. ročníku oboru lékařství.

Ústav dědičných metabolických poruch VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Milan Elleder, DrSc.
Primář: MUDr. Sylvie Štátná, CSc., MBA
Vrchní sestra: Eva Klímová

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Ústav dědičných metabolických poruch (ÚDMP) se komplexně věnuje problematice dědičných metabolických poruch (DMP), t.j. diagnostice, monitorování kompenzace, léčbě, genetickému poradenství, prenatální diagnostice, výzkumu a výuce.

ÚDMP provádí novorozenecký screening fenylketonurie a screening maternální hyperfenylalaninemie u těhotných. Přípravuje se celonárodní novorozenecký screening vybraných DMP.

Pracoviště organizuje systém externí kontroly kvality (ERNDIM Diagnostic Proficiency Testing) pro biochemicko-genetické laboratoře střední a východní Evropy.

PROFIL ÚSTAVU:

Základem činnosti ÚDMP je diagnostika DMP na různých úrovních (metabolit, enzym, tkáň, gen) tak, aby byla DMP jednoznačně identifikována a bylo možno zajistit prenatální diagnostiku. Veškeré aktivity ÚDMP směřují k rozšiřování a z kvalitivování diagnostiky DMP a k zajištění komplexní péče o diagnostikované pacienty a jejich rodiny.

Účastnili jsme se 5 systémů externí kontroly kvality (4 mezinárodní – ERNDIM, UK NEQAS, INSTAND, MPS QAS, 1 český – SEKK).

Pokračovala příprava k akreditaci laboratoře podle ISO 17025.

POČET A TYP VÝKONŮ:

PACIENTI V ÚDMP 2005

Selektivní screening (vyšetření pacientů s podezřením na DMP) 5 734 / Novorozenecký screening 12 426 / Screening gravidních 6 407 / V laboratoři celkem 24 567 / V ambulanci celkem 4 013 / Nové diagnózy 82 / Prenatální diagnostika 22

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY PRACOVIŠTĚ:

V závěrečné fázi je příprava na celonárodní novorozenecký screening vybraných skupin DMP, pracoviště získalo z prostředků Ministerstva zdravotnictví nový přístroj – tandemový hmotnostní spektrometr.

Bylo rozšířeno spektrum vyšetřovaných metabolitů – kyselina pristanová v séru, thymidin a deoxyuridin v plazmě a moči, detekce neutrálních sfingolipidů v tkáních tandemovou hmotnostní spektrometrií, kvalitativní vyšetření guanidinetátu v moči.

ÚDMP se zapojilo do celonárodní detekce Fabryho nemoci u chronicky dialyzovaných pacientů.

Pracoviště se zapojilo do přípravy testování diagnostické způsobilosti pro dědičné lysosomální enzymopatie v rámci ESGLD.

Jedna z pracovních skupin se stala součástí Centra aplikované genomiky, koordinátor prof. Pačes)

VĚDA A VÝUKA:

Pracoviště se stalo nositelem široce zaměřeného výzkumného záměru MSM0021620806 a spoluřešitelem výzkumného záměru MZ ČR Diagnostika a léčba geneticky podmíněných poruch II.

ÚDMP byl řešitelem řady grantů IGA MZ, GAČR aj.

ÚDMP získal podporu pro edukační projekt Metabolické vzdělávací centrum z Evropského sociálního fondu.

Ústav patologie VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Ctibor Povýšil, DrSc.
Primář: MUDr. Ivana Vítková, MBA
Vrchní sestra: Brigita Veselá

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Ústav patologie je společným pracovištěm 1. LF UK a VFN. Pracuje zde 19 lékařů a 28 laborantek. Na ústavu jsou laboratoře biotické, cytologická, imunohistochemická, nekropická, morfometrická, osteologická, molekulárně patologická a elektronmikroskopická.

PROFIL ÚSTAVU:

Ústav je komplexní pracoviště v oboru patologie, zajišťující veškerá autoptická, bi-optická a cytologická vyšetření za použití speciálních metodik imunohistochemie, elektronové mikroskopie, morfometrie a molekulární patologie. Mimo základní patomorfológickou diagnostiku je ústav výzkumně zaměřen na patologii pohybového aparátu, zažívacího traktu, urogenitálního traktu, kůže, krevetvorby, nefropatologie a patologii mammy.

POČET A TYP VÝKONŮ:

23 764 pacientů vyšetřených bioticky (celkem 50 473 vyšetření)
11 908 cytologických vyšetření, z toho 10 165 gynekologických cytologií
Bylo provedeno 745 pitev, ve 134 případech šlo o indukované potraty provedené pro genetické aberace nebo malformace

SPECIALIZOVANÉ LABORATORNÍ TECHNIKY:

23 255 imunohistochemických reakcí u 4 897 pacientů
2 926 histochemických vyšetření
193 elektronmikroskopických vyšetření
271 vyšetření neodvápňených kostních vzorků

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

V roce 2005 byla dokončena hlavní část rekonstrukce a modernizace ústavu. Nově byla vybudována laboratoř molekulárně patologických metod a zavedena celá řada nových diagnostických postupů v oblasti imunohistochemie. Pracoviště slouží jako konzultační centrum v řadě oblastí patomorfológie chorob pro potřeby celé ČR. Kromě toho je sídlem Katedry patologické anatomie a subkatedry cytologie IPVZ.

VĚDA A VÝUKA:

Na ústavu probíhá výuka magisterského a bakalářského studia, včetně stomatologického směru v českém i anglickém jazyce. Ústav je zapojen do řešení dvou výzkumných záměrů a několika výzkumných grantů MZ ČR.

Ústav tělovýchovného lékařství VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Zdeněk Vilikus, CSc.

Primář: MUDr. Jaroslava Řihová

Vrchní sestra: Zdeňka Hrubá

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Ústav tělovýchovného lékařství je centrem zátěžové medicíny. Zabývá se především testováním adaptace kardiorepiračního systému na fyzickou zátěž a to jak u zdravých sportovců tak i u nemocných osob.

PROFIL ÚSTAVU:

ÚTL se zabývá především testováním adaptace kardiorepiračního systému na fyzickou zátěž a to jak u zdravých sportovců tak i u nemocných osob. Sekundární prevence je zaměřena zejména na pacienty s civilizačními onemocněními (metabolický syndrom, diabetes mellitus, obezita, dyslipidémie, arteriální hypertenze, chronické formy ischemické choroby srdeční, poruchy srdečního rytmu). Pacientům s těmito chorobami doporučujeme takovou pohybovou aktivitu, abychom zlepšili jejich zdravotní stav, minimalizovali potřebu léků a předcházeli náhlým příhodám koronárním nebo mozgovým. U sportovců i u pacientů provádíme na základě spiroergometrického vyšetření tzv. preskripci pohybové aktivity (typ pohybové aktivity, intenzita, doba trvání a frekvence) tak, aby jejich trénink byl co nejefektivnější.

V tělovýchovně-lékařských ambulancích provádíme komplexní preventivní prohlídky s mapováním rizikových faktorů ICHS.

U některých rizikových druhů sportů provádíme specifické zátěžové testy, které mohou odhalit skrytá rizika (diving reflex u potápěčů odhalí skryté poruchy srdečního rytmu, Flackův test nedostatečnou venekonstrikci, handgrip test u silových sportovců hypertenzní reakci na zátěž, spirometrie s křivkou průtok-objem odhalí potenciální astmatika apod.)

V laboratoři klinické antropologie provádíme měření tělesného složení, stanovujeme procento tělesného tuku a určujeme somatotyp sportovce. Somatotyp souvisí s pohybovými morfologicko-funkčními dispozicemi sportovce. Podle somatotypu lze doporučit vhodný typ sportu a naopak lze doporučit pohybovou aktivitu k dosažení optimálního somatotypu.

Na ÚTL hodnotíme pomocí softwarové aplikace nejen energetický výdej, ale i kvantitu a kvalitu individuálního jídelníčku pacienta/sportovce podle doporučených výživových dávek pro naši populaci; na základě výsledků pak doporučíme potřebné změny stravovacího režimu.

POČET A TYP VÝKONŮ:

počet ambulantních vyšetření: 7 043 / preventivních prohlídek: 1 617 / léčebných kontrolních vyšetření: 4 154 / konziliárních vyšetření: 1 272 / ergometrií: 1 349 / speciálních ergometrií: 913 / spiroergometrií: 929 / počet odborných výkonů celkem: 28 211

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY ÚSTAVU:

Vybudovali jsme za přispění fakulty i VFN novou funkční laboratoř.

Z knihovny ÚTL jsme za přispění fakulty vytvořili malou posluchárnu pro pre- i postgraduální výuku.

VĚDA A VÝUKA:

Do výuky jsme zavedli nový povinně volitelný předmět: interpretace EKG v klidu a při fyzické zátěži. Nový předmět se setkal s nebyvale velkým zájmem u studentů 4.–6. ročníku.

Výuka spiroergometrie probíhá s on-line dataprojekcí funkčních ukazatelů a grafů na velké plátno. Medici se přitom nemusí tísnit u monitoru.

Jsmo spoluřešiteli 7 grantových projektů.

Velmi slibně se rozvíjí spolupráce s rekondičním centrem umístěným v suterénních prostorech ÚTL. Zde probíhá řízený rekondiční program na ÚTL vyšetřených pacientů na základě individuální preskripcie pohybové aktivity.

Zařazujeme do výuky některé vlastní softwarové aplikace, které jsme vytvořili mimo jiné proto, abychom modelováním zákonitostí zátěžové fyziologie učinili výuku mediků atraktivnější.

Ústav imunologie a mikrobiologie VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Ivan Šterzl, CSc.

Primář: MUDr. Josef Krupička

Vrchní sestra: Jana Pojerová

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU

ÚIM zajišťuje komplexní alergologickou a imunologickou péči ve specializovaných ambulancích na úrovni fakultní nemocnice (prevence, diagnostika, dispenzarizace a terapie) včetně superkonziliárních služeb pro pracoviště celé VFN Praha, dle volných kapacit i v rámci Prahy a celé ČR. Ambulance ÚIM VFN Praha se podílí na pregraduální i postgraduální výuce klinické imunologie a alergologie a ústav je zapojen do řešení řady výzkumných úkolů, včetně grantových projektů. V roce 2002 bylo v rámci ÚIM zřízeno „Centrum pro léčbu imunodeficientních stavů“ pro celou ČR.

PROFIL ÚSTAVU

Oddělení klinické imunologie a alergologie je součástí Ústavu imunologie a mikrobiologie. Oddělení klinické imunologie mělo k dispozici imunologickou laboratoř, ve které se prováděla imunologická vyšetření především pro potřeby nemocných a to v rozsahu, který odpovídal nejnovějším poznatkům a možnostem na mezinárodní úrovni tehdejší doby. Spektrum nemocných vyšetřovaných a léčených na Oddělení klinické imunologie a alergologie zahrnuje především stavy s nedostatečnou imunitou (imunodeficiencie), choroby způsobené naopak vystupňovanou aktivitou imunitního systému s klinickými projevy autoimunity a choroby způsobené přecitlivělostí na alergeny.

Imunologická vyšetření se stala rutinní součástí diferenciálně diagnostických úvah a vedla k imunologické specializaci klinických pracovníků jiných odborností. Na I. interní klinice VFN a 1. LF UK se ujal imunologické problematiky prof. Tesař se svými spolupracovníky (dnes Nefrologická klinika) a vybudoval celorepublikově uznávané Centrum pro vaskulitidy, na Neurologické klinice se podařilo doc. Havrdově vybudovat Centrum pro nemocné roztroušenou sklerózou za spolupráce Dr. Marečkové, na Oční klinice doc. Řihová ve spolupráci s Dr. Pochem vybudovala ambulanci pro autoimunitní postižení oka, úzká spolupráce je zajištěna i s gastroenterologickým oddělením Fakultní polikliniky díky Dr. Malíčkové.

Dlouholeté zkušenosti lékařů Oddělení klinické imunologie a alergologie vytvořily solidní základnu pro doškolování lékařů jak v ambulancích, tak v laboratoři. Potřeba konzultací v klinické imunologické problematice nejen pro klinické pracovníky nemocnice, ale celé republiky je řešena pravidelnými konzultačními semináři. Tyto se-

mináře jsou stále vyhledávány lékaři z celé republiky u složitých diagnostických nebo terapeuticky obtížně řešitelných případů z nemocnic nebo ambulancí. Postupně se jednotlivé ambulance Oddělení klinické imunologie a alergologie umístěné ve Fakultní poliklinice specializují a v současné době jsou pro nemocné vytvořeny ambulance pro neurologické poruchy, endokrinní poruchy, pro imunodeficiencie, pro plicní choroby, reprodukční imunologii a konečně i pro nemocné s nádorovými chorobami a alergologické ambulance.

POČET A TYP VÝKONŮ

V roce 2005 bylo v ambulancích ÚIM provedeno 67 356 vyšetření při celkovém počtu 14 046 léčených a dispenzarizovaných pacientů, z toho 2 622 dětí. Alergologická imunoterapie byla provedena 1 151 pacientů.

Počet kožních testů byl 15 859, počet spirometrických vyšetření byl 2 151.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY

Doc. Šterzl, dr. Janatková, dr. Humlová (spoluřešitelé) – udělena Cena ministra zdravotnictví České republiky za rok 2005 za mimořádně úspěšné řešení výzkumného projektu „Imunoterapie chronické myeloidní leukémie: terapeutické vakcíny na myším modelu a příprava klinické studie.“ (hlavní řešitel prof. Vonka)

V roce 2005 byla vydána skripta: I. Šterzl a kol.: Základy imunologie pro zubní a všeobecné lékaře. Karolinum, 2005

V roce 2005 dokončena rekonstrukce laboratoře buněčné imunologie ústavu, která poskytuje odpovídající prostředí pro metody buněčné imunologie, vybavení kryto z prostředků 1. LF UK a grantu FRVŠ

Oddělení obecné imunologie vytváří spolu s Laboratoří specifické buněčné imunity a Laboratoří molekulární biologie bakteriálních patogenů MBÚ AV ČR společně pracoviště „Laboratoř pro slizniční imunologii a vakcíny“ (smlouva z roku 2003). Mezi uvedenými laboratořemi jsou dlouholeté pracovní kontakty.

Účast na přípravě evropské konference slizniční imunologie EMIG 2006, která bude v říjnu 2006 v Praze.

Společně s firmou Dynex se podílíme jako partner z veřejného neziskového sektoru na dvouletém projektu ESF č. CZ 04.3.07/4.2.01/0008 zaměřeného na praktickou výuku moderních diagnostických technik. Projekt umožňuje výraznou inovaci programu praktických cvičení v oborech mikrobiologie a imunologie. Hlavními koordinátory projektu za naše pracoviště jsou dr. Pavlík a dr. Potužníková, účastní se jej všichni vyučující a PGS.

As. MUDr. H. Marečková, CSc. byla zvolena předsedkyní výboru Sekce laboratorní imunologie ČSAKI ČLS JEP.

VĚDA A VÝUKA

GRANTY ÚIM ZA ROK 2005:

Doc. MUDr. Ivan Šterzl, CSc.: Chronická onemocnění vznikající na podkladě nepřiměřené reaktivity imunitního systému, jejich patogenese a možnosti včasné diagnostiky a léčby. VZ MSM 0021620812 (2. LF prof. Bartůňková).

Doc. MUDr. Ivan Šterzl, CSc.: Autoimunitní tyreoiditidy, infekční patogenese – Helicobacter- a genetika. IGA MZ 8115-3/2004.

Doc. MUDr. Ivan Šterzl, CSc.: Rozvoj buněčné imunologie (vybavení laboratoře). FRVŠ č. 799 Aa 302077153.

MUDr. Helena Marečková, CSc., Doc. MUDr. Ivan Šterzl, CSc. (Hl. navrh. mimo). IGA MZČR 8352-3 (dr. Potluková).

Doc. MUDr. Ivan Šterzl, CSc.: Monitorování zdravotního stavu obyvatel vybraných regionů České republiky se zaměřením na tyreopatie a jejich etiologická agens. IGA MZ NR 4463-3.

MUDr. Mgr. Jitka Petanová, CSc.: Vliv kadmia a zinku na rozvoj imunopatologických reakcí a stavů (alergie, autoimunita) in vitro. IGA MZ ČR NI/7553--3/2003.

Doc. MUDr. Ludmila Prokešová, CSc., MUDr. Zora Mělková, Ph.D. (Hl. navrh. mimo) Molekulární biologie a patologie buňky za normy a vybraných klinicky závažných patologických procesů. VZ MSM0021620806 (hl. ř. Elleder)

Doc. MUDr. Ludmila Prokešová, CSc.: Regulační mechanismy imunity a jejich využití pro nové preventivní a léčebné postupy. GAČR 2003016 310/03/H147.

Doc. MUDr. Ludmila Prokešová, CSc.: Studium imunologických vlastností kolostera a mléka zdravých a alergických matek a jejich vztah k imunitě novorozence. IGA MZ NR/8040-3/2004.

Doc. MUDr. Ludmila Prokešová, CSc.: Prevence alergických onemocnění perorálním osídlením střeva nepatogenním kmenem E. coli (vakcína COL-INFANT) po narození u dětí alergických matek. Dlouhodobé sledování jejich klinického stavu a některých ukazatelů vývoje imunity. IGA MZ NI/7525-3.

Prof. MUDr. Terezie Fučíková, DrSc.: Metabolické, hormonální a imunologické změny vedoucí ke vzniku a rozvoji cévních onemocnění. VZ MŠMT MŠMT 111100002 – (prof. Marek).

Dr. Ing. Karel Holada: Přítomnost prionu a buněčného prionového proteinu v krvi: optimalizace detekčních metod. IGA MZ NI/7416-3.

Dr. Ing. Karel Holada: Úloha exprese buněčného prionového proteinu (PrPc) na krevních buňkách. GAČR 201082 310/04/0419.

MUDr. Zora Mělková, Ph.D.: Studium infekčních chorob a jejich původců. GAČR 310/05/H533.

MUDr. Zora Mělková, Ph.D.: Infekce virem vakcinie: Typ smrti hostitelské buňky, změny jejího metabolismu a redoxního potenciálu. GAČR 310/05/0477.

MUDr. Zora Mělková, Ph.D.: Kvantitativní monitorování šesti herpesvirů pomocí real-time PCR u pacientů po alogenní transplantaci hematopoetických kmenových buněk. IGA MZ NI/7459-3 (hl. ř. Cinek).

MUDr. Zora Mělková, Ph.D.: Role nadměrné zánětlivé odpovědi v poškození mozku při bakteriální meningitidě a možnosti její modulace. IGA MZ NR/8014 – 3 (hl. ř. Holub).

Ukončení VZ J13/98: 111100002-1 (206017-01) – dílčí zpráva

Řešitel prof. J. Marek, kategorie A

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Za rok 2005 bylo vydáno 14 publikací a originálních prací.

PŘEDNÁŠKY A RECENZE

1. Fučíková, T.: Postavení střeva v imunitě, SLČ, 11.1.2005
2. Fučíková, T.: „Autoimunitní fenomény u jaterních chorob, SLČ 31. 10. 2005, Praha

RECENZE MONOGRAFIÍ:

1. Autoimunita a autoimunitní choroby, M. Buc. Bratislava
2. Skripta, I. Šterzl: Základy imunologie pro zubní a všeobecné lékaře
3. Atestační práce Alergologie a klinická imunologie
4. D. Kudlík – Sjögrenův syndrom, L. Hamplová – Autoimunitní onemocnění štítné žlázy,
5. P. Kazinotová – Primární vaskulitidy, D. Konvičková – Autoimunitní podmíněné tyreopatie

VÝUKA

Výuka imunologie probíhá ve dvou směrech. Základy imunologie jsou přednášeny ve 2. ročníku (4. semestr) všeobecného a stomatologického směru vybranými specialisty formou dvouhodinových přednášek a seminářů. Ústav zajišťuje výuku lékařské bakteriologie, virologie, parazitologie a mykologie včetně serologie a imunologických aspektů příslušných infekčních onemocnění pro všechny směry a obory studia na fakultě.

Ústav je školícím pracovištěm pro lékaře před atestací v oboru alergologie a klinická imunologie a v oboru mikrobiologie, pro doktorandské studium a pro diplomanty z naší a Přírodovědecké fakulty.

Ústav zajišťuje garanci habilitačního a jmenovacího řízení 1. LF UK pro obory imunologie a mikrobiologie. Pregraduální a postgraduální výuku v ÚIM zajišťuje osm erudovaných lékařů a přírodovědců, z nichž řada patří k čelným představitelům českých i mezinárodních odborných společností.

Vědecká činnost u ústavu je prováděna na základě několika grantů IGA MZ ČR. Výzkum ústavu je soustředěn na studium patogenetických mechanismů autoimunitních chorob se zaměřením na úlohu autoprotiláték při jejich vzniku. Úroveň výzkumu dokumentuje kromě publikací v renomovaných zahraničních časopisech i zapojení pracovníků ústavu do mezinárodní spolupráce.

Výzkumný ústav stomatologický VFN a 1. LF UK

Přednosta: prof. MUDr. Jana Dušková, DrSc., MBA

Primář: MUDr. Děvana Houšová

Vrchní sestra: Blanka Remešová

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Výzkumný ústav stomatologický je zaměřen zejména na aplikovanou VaV činnost v oboru stomatologie. Od ní se odvíjí pedagogická činnost v rámci magisterského studia zubního lékařství na 1. LF UK v Praze, postgraduální vzdělávání zubních lékařů a postgraduální vědecká výchova v rámci PGS. Součástí činnosti ústavu je také klinická léčebně-preventivní činnost, zaměřená na klinické zkoušení

a ověřování nových diagnostických, léčebných a ošetřovacích technologií v zubním lékařství. Ve prospěch VFN ústav zajišťuje činnost Akreditované zkušební laboratoře pro dentální materiály (AZL VFN-VÚS č. 1250), činnost Certifikačního orgánu pro dentální výrobky (CODV-VFN č. 3114) a činnost Autorizované osoby VFN (AO 252).

PROFIL ÚSTAVU:

Hlavní činností Výzkumného ústavu stomatologického je základní a aplikovaný výzkum původu, léčby a prevence zubního kazu a onemocnění závěsného aparátu zubů a monitorování orálního zdraví vybraných věkových skupin populace. VÚS má statut spolupracujícího centra SZO pro orální epidemiologii. K základním činnostem patří také primární a nadstavbová zubní péče včetně vývoje nových ošetřovacích technologií.

Pedagogická činnost je orientována na pregraduální i postgraduální vzdělávání v oboru stomatologie a ústav patří mezi akreditovaná pracoviště pro postgraduální studium v biomedicině.

Ve VÚS má pracoviště Autorizovaná osoba Všeobecné fakultní nemocnice v Praze pro posuzování shody stomatologických zdravotnických prostředků. Vybudování a udržování tohoto kompletního systému odborných útvarů (akreditovaná zkušební laboratoř pro testování fyzikálně-mechanických vlastností dentálních materiálů, akreditovaný certifikační orgán provádějící certifikaci dentálních výrobků a autorizovaná osoba AO 252, notifikovaná pro působení ve všech zemích EU) rozšiřuje záběr činností pracovníků ústavu o hodnocení bezpečnosti a účinnosti výrobků, které zdravotničtí pracovníci následně používají v rámci poskytování zdravotní péče.

Zapojení do evropského systému posuzování shody výrobků jako notifikovaná osoba NB 1385 umožňuje účast v různých mezinárodních aktivitách a bezprostřední přenos aktuálních informací. Odborná stanoviska a konzultace, poskytované jak výrobčům a distributorům zdravotnických prostředků, tak i různým profesním organizacím a orgánům státní správy (Ministerstvo zdravotnictví, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Státní zdravotní ústav, Česká obchodní inspekce, Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví), jsou dalším pozitivním výsledkem působení Autorizované osoby VFN.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Ambulantní stomatologická preventivně-léčebná péče – počet ošetřených osob: 13 314 osob

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY KLINIKY:

Klinické oddělení VÚS poskytuje osobám s imunologicky prokázanou nesnášenlivostí kovů kompletní stomatologické ošetření – tj. ošetření konzervační, protetické i implantologické – technikou tzv. nekovové sanace. Tímto postupem bylo v loňském roce ošetřeno 194 osob.

VĚDA A VÝUKA:

V pregraduální výuce studentů stomatologie 1. LF UK je ústav zodpovědný za předmět Preventivní zubní lékařství, vyučovaný ve 4. a 5. ročníku. Oddělení vzdělávání VÚS uspořádalo 50 kurzů akreditovaných v programu celoživotního vzdělávání zubních lékařů a sester, kterých se zúčastnilo 570 účastníků.

V roce 2005 se na VÚS řešilo 11 výzkumných projektů podporovaných IGA MZ ČR, v devíti bylo naše pracoviště hlavním řešitelem a u dvou grantů spolupracujícím pracovištěm, další dva projekty byly financovány Grantovou agenturou ČR. Dále se v r. 2005 na VÚS řešil mezinárodní projekt COST.

Ústav biologie a lékařské genetiky VFN a 1. LF UK

Přednosta: doc. MUDr. Milada Kohoutová, CSc.
Primář: MUDr. Jaroslav Kotlas
vedoucí laborantka: Vilema Podivínská

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Ústav biologie a lékařské genetiky (ÚBLG) se skládá ze zdravotnické a školské části. Zdravotnická část zajišťuje cytogenetická a molekulárně genetická vyšetření, konzultační a konziliární služby v oboru klinická genetika pro pracoviště VFN, lékařské fakulty a ostatní zdravotnická zařízení. Školská část zajišťuje v rámci pregraduálního vzdělávání výuku předmětů Biologie a genetika, Klinická genetika a podílí se na všech

formách postgraduálního vzdělávání v oboru. Kromě pedagogické činnosti se ÚBLG zabývá i vědeckou výzkumnou činností.

PROFIL ÚSTAVU:

Ambulantní část – poskytuje genetické poradenství v celé šíři. Kromě prekoncepční a prenatální diagnostiky a prevence vrozených vývojových vad se oddělení lékařské genetiky (OLG) specializuje na konzultace v oblasti onkogenetiky (familiární adenomatózní polypóza, kolorektální karcinomy, karcinomy prsu, feochromocytom a další), na diagnostiku a genetiku kostních dysplázií a syndromologii dětí a na problematiku pacientů s Huntigtonovou chorobou a polycystickou chorobou ledvin.

V přímé návaznosti na ambulantní složku pracovníci cytogenetické a molekulárně diagnostické laboratoře provádějí vyšetření moderními laboratorními metodami. V indikovaných případech včetně vyšetření prenatálního. Pro některé diagnózy (polycystická choroba ledvin, familiární adenomatózní polypóza, Huntigtonova choroba) jsou vyšetření na úrovni analýzy nukleových kyselin poskytována pro celou ČR.

Významnou část činnosti OLG tvoří konzultace a laboratorní vyšetření klientů z center asistované reprodukce, a to nejen v rámci VFN. Kromě cytogenetických vyšetření (karyotyp, FISH, speciální vyšetření) těchto osob jsou v naší laboratoři prováděna vyšetření delecí chromosomu Y a screening mutací genu pro cystickou fibrózu (CFTR).

Je zavedena celá škála dalších vyšetřovacích metod v mnohých případech jako součást vědecké výzkumné činnosti.

Oddělení zajišťuje odběr a uskladnění biologického materiálu, který je možno následně v rámci spolupráce zaslat ke genetickému vyšetření na jiná specializovaná pracoviště v ČR a v zahraničí.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Ambulantních ošetření za rok 5 900

CYTOGENETICKÁ LABORATOŘ – počet postnatálních vyšetření za rok 341 / počet prenatálních vyšetření za rok 179

MOLEKULÁRNĚ GENETICKÁ LABORATOŘ – počet postnatálních vyšetření za rok 612 / počet prenatálních vyšetření za rok 20

VĚDA A VÝUKA:

VÝUKA:

Pregraduální výuka předmětu Biologie a genetika pro studenty 1. a 2. ročníku všeobecného lékařství, 2. ročníku zubního lékařství (česká a anglická paralelka)

Biologie člověka pro studenty bakalářských oborů

Klinická genetika pro studenty 4. a 5. ročníku všeobecného lékařství

Přípravný kurz pro studia lékařství

Výuka postgraduálních studentů – v r. 2005 – 7 PGS studentů

ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY PRO JINÉ FAKULTY

a. Katedra antropologie a genetiky člověka, Přírodovědecká fakulta UK, přednášky na téma Genetika v onkologii a imunologii. 13 výukových týdnů, přednášky 2 hod 1x týdně. Zakončeno zkouškou.

b. VŠCHT, Fakulta chemické technologie/Ústav organické technologie: Biologie člověka; zimní semestr, 3 hod 1x týdně (cca 70 studentů), zápočet, zkouška.

c. Pedagogická fakulta UK, Klinická genetika pro posluchače oboru speciální pedagogika, 12 výukových týdnů, přednášky a semináře 2 hod. 1x týdně, zápočet, zkouška.

d. Přírodovědecká fakulta UK, Genetika člověka, 8 výukových týdnů, přednášky a semináře 2 hod. 1x týdně, zápočet, zkouška.

GRANTOVÉ PROJEKTY, HLAVNÍ ŘEŠITELÉ A SPOLUŘEŠITELÉ:

Výzkumný záměr: 0021620808 Molekulárně biologické, genetické a epigenetické aspekty vzniku a rozvoje modelových tumorů dospělého věku. Význam pro epidemiologii, časnou diagnostiku a léčbu. Hlavní řešitel: prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc. (I. interní klinika 1. LF UK a VFN)

Výzkumný záměr: 0021620806 Molekulární biologie a patologie buňky za normy a u vybraných klinicky závažných patologických procesů. Hlavní řešitel: prof. MUDr. Milan Elleder, DrSc. (Ústav dědičných a metabolických poruch 1. LF UK a VFN)

IGA MZ ČR NK/7733-3/2003, Molekulární diagnostika Bartterova a Gitelmanova syndromu. Hlavní řešitel: MUDr. Romana Ryšavá (Klinika nefrologie 1. LF UK a VFN)

IGA MZ ČR NR8103-3/2004, Molekulárně genetická analýza genů APC a MYH v rodinách s familiární adenomatózní polypózou nebo mnohočetnými adenomy. Hlavní řešitel: doc. MUDr. Milada Kohoutová, CSc. (Ústav biologie a lékařské genetiky 1. LF UK a VFN)

IGA MZ ČR NH 7659-3/2003, Predikční význam molekulárně biologických parametrů u gynekologických zhoubných nádorů. Hlavní řešitel: RNDr. Miroslava Krkavcová (Ústav biologie a lékařské genetiky 1. LF UK a VFN)

IGA MZ ČR NE /7633-3/2003, Záchyt mutací v neduplikované oblasti genu PKD 1 v rodinách s autosomálně dominantně dědičnou polycystickou chorobou ledvin. Hlavní řešitel: Ing. Jitka Šteková (Ústav biologie a lékařské genetiky 1. LF UK a VFN) Grantová agentura ČR 203/03/1025. Využití real-time PCR při analýze fetální DNA v mateřské plazmě. Hlavní řešitel: Ing. Aleš Hořínek (Ústav biologie a lékařské genetiky 1. LF UK a VFN)

IGA MZ ČR NR 7922-3/2004, Analýza intracelulárních forem IL-1RA u pacientů s juvenilní revmatoidní artritidou a jejich vztah ke klinickým charakteristikám choroby, Ing. Aleš Hořínek (hl. navrh. mimo)

IGA MZ NR/ 8355-3 /2005, Studium molekulární podstaty Rettova syndromu. Hlavní řešitel: prof. MUDr. Pavel Martásek, DrSc. (Klinika dětského a dorostového lékařství 1. LF UK a VFN)

IGA MZ ČR 2003–2005: Familiární hyperlipoproteinémie a metabolický syndrom – korelace genotypu s fenotypem. Hlavní řešitel: doc. MUDr. Richard Češka, CSc. (III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha)

GACR 2003–2006: Využití real-time PCR při analýze fetální DNA v mateřské plasmě. (201912) 203/03/1025 Hlavní řešitel: Ing. Aleš Hořínek (III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Ústav biologie a lékařské genetiky 1. LF UK)

IGA MZ ČR 2004–2006: Analýza intracelulárních forem IL-1RA u pacientů s juvenilní revmatoidní artritidou a jejich vztah ke klinickým charakteristikám choroby. Hlavní řešitel: RNDr. Šárka Růžičková, (Revmatologický ústav Praha)

Za rok 2005 získal ústav 6 významných ocenění.

Ústav hygieny a epidemiologie Oddělení nemocniční hygieny VFN a 1. LF UK

Přednost: prof. MUDr. Vladimír Bencko, DrSc.

STRUČNÝ POPIS ÚSTAVU:

Oddělení nemocniční hygieny VFN je od roku 1998 integrální součástí Ústavu hygieny a epidemiologie 1. LF UK. Oddělení nemocniční hygieny sídlí jednak na Bojišti 1, Praha 2, jednak v prostorech Ústavu hygieny a epidemiologie, Studničkova 7, Praha 2.

Personální obsazení: 1,4 pracovního úvazku lékaře, 1,5 úvazku SZP a 1 úvazek NZP.

PROFIL ÚSTAVU:

Ústav hygieny 1. LF UK byl v roce 1993 sloučen s oddělením epidemiologie v nyníšší Ústav hygieny a epidemiologie. Od roku 1998 je ústav společným pracovištěm 1. LF UK a VFN. Jeho stěžejní aktivitou je výuka a výzkum v oblasti hygieny a epidemiologie zaměřené na principy a metody studia vlivu nepříznivých faktorů na zdraví populace, výskyt nemocí v populaci a faktorů determinujících jejich rozšíření a možnosti jejich prevence. Současné institucionální spojení hygieny a epidemiologie, jejich výuky i příslušné státní závěrečné zkoušky je výsledkem racionálních, integračních snah v oblasti výuky a výchovy lékařského dorostu.

POČET A TYP VÝKONŮ:

Hygienická a protiepidemická činnost pracovníků oddělení nemocniční hygieny byla zaměřena na kontrolu účinnosti sterilizace ve VFN. Během roku byla v souladu s legislativou zkontrolována funkčnost všech sterilizátorů. Byly prováděny mikrobiologické stěry na všech pracovištích.

S klinikami a odděleními VFN byla postupně prováděna aktualizace hygienicko-protiepidemických režimů – byla zkontrolována všechna pracoviště 2., 3. a 4. pracovní kategorie. Byly prováděny odběry pitné vody se zaměřením na prevenci legionelózy.

Byl sledován výskyt infekčních a nemocničních nákaz ve VFN. V případě výskytu nákazy byla v příslušném ohnísku nákazy realizována nezbytná protiepidemická opatření a zajištěno předepsané hlášení orgánu ochrany veřejného zdraví. Epidemiologická situace byla vyhodnocována na zasedáních pracovní skupiny pro nemocniční nákaz ve VFN.

VĚDA A VÝUKA:

Stěžejní aktivitou našeho ústavu začleněného mezi vědecko-pedagogická pracoviště fakulty (společné pracoviště se Všeobecnou fakultní nemocnicí) je jak vědecko-pedagogická tak hygienicko – protiepidemická činnost.

Vědeckým zaměřením ústavu jsou metody sledování zdravotního stavu a míry zdravotního rizika populace ve vztahu k expozici škodlivinám v prostředí a nevhodnému životnímu stylu. Předmětem studia je biologický monitoring a hodnocení zdravotních rizik expozice člověka škodlivinám v prostředí se zaměřením na toxické kovy, polyhalogenované uhlovodíky a rychle rostoucí problematiku zdravotních aspektů expozice imisím z automobilové dopravy. Předmětem našeho zájmu je také problematika vnitřního prostředí budov včetně stále aktuální problematiky kouření jako jednoho z významných rizikových faktorů v oblasti životního stylu a etické aspekty epidemiologie prostředí. V rámci epidemiologie neinfekčních onemocnění rozšiřujeme a rozvíjíme sledování zhubných novotvarů, metabolického syndromu a kardiovaskulárních onemocnění. Hygieny zdravotnických zařízení je zaměřena na problémy nozokomiálních nákaz, epidemiologické aspekty mikrobiální rezistence na chemoterapeutika, pracovní podmínky zdravotníků a problematiku neinfekčního hospitalismu.

Dále usilujeme, tak jako všechny ústavy pracující na poli primární prevence, o vzájemně prospěšnou spolupráci také na mezinárodním poli (WHO, IPCS, CCMS/NATO, IARC/WHO/Lyon, NCI/Bethesda a další).

Naši strategickou naději vidíme v tom, že trvale rostoucí náklady na léčení nemocných dříve či později povedou k postupnému pochopení významu primární prevence a reálnému prosazení jejich zásad do zdravotnické praxe.

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY ÚSTAVU/ODDĚLENÍ:

Ústav hygieny a epidemiologie 1. LF UK a VFN byl hlavním organizátorem mezinárodní konference zaměřené na problematiku nemocniční hygieny: Second International Conference on the Quality of the Indoor Environment in Hospitals (6–7.10.2005 v Praze), která se konala již tradičně pod společnou záštitou 1. LF UK a VFN, Společnosti pro nemocniční hygienu, Mezinárodní společnosti pro vnitřní prostředí (ISBE), Společnosti pro hygienu a komunitní medicínu ČLK JEP, a pod záštitou hlavního hygienika ČR se 65 účastníky ze 13 zemí. Předsedou konference a jejího vědeckého výboru byl prof. Bencko, tajemnicí organizačního výboru byla MUDr. Miriam Schejbalová. První den konference proběhl v IKEMu a druhý den jednání konference (v Lékařském domě) zahájil osobně MUDr. Pavel Horák, CSc., MBA, ředitel VFN.

Pracovníci oddělení se aktivně zúčastnili výše uvedené konference odbornými přednáškami, které byly následně uveřejněny v mezinárodním časopise vydávaném International Society for the Built Environment :

Bencko, V., Schejbalova M.: From Ignaz Semmelweis to the Present Crucial Problems of Hospital Hygiene, Indoor and Built Environment, 2006, 4–7.

Kapek J., Bencko, V.: Hygiene Basics for Maintaining the Quality of the Indoor Environment in Hospitals: A General University Hospital Experience, Indoor and Built Environment, 2006, 69–71.

